ÜÇÜNCÜ KİTAP

cahit koytak

yoksulların ve şairlerin kitabı

la poetica commedia

TİMAŞ

2019

iyi ki kitaplar var...

TİMAŞ YAYINLARI
İstanbul 2010

timas.com.tr

YOKSULLARIN VE ŞAİRLERİN KİTABI
La Poetica Commedia
Üçüncü Kitap
Cahit Koytak

TİMAŞ YAYINLARI | 2385
Cahit Koytak Kitaplığı | 3

YAYIN YÖNETMENİ
Emine Eroğlu

EDİTÖR
Ayşe Tuba Ayman

KAPAK İLLÜSTRASYONU
Cem Kızıltuğ

KAPAK TASARIMI
Ravza Kızıltuğ

1. BASKI
Ekim 2010, İstanbul

ISBN
978-605-114-308-8

TİMAŞ YAYINLARI
Cağaloğlu, Alemdar Mahallesi,
Alayköşkü Caddesi, No:5, Fatih/İstanbul
Telefon: (0212) 511 24 24 Faks: (0212) 512 40 00
P.K. 50 Sirkeci / İstanbul

timas.com.tr
timas@timas.com.tr

Kültür Bakanlığı Yayıncılık
Sertifika No: 12364

BASKI VE CİLT
Sistem Matbaacılık
Yılanlı Ayazma Sok. No: 8
Davutpaşa-Topkapı/İstanbul
Telefon: (0212) 482 11 01

YAYIN HAKLARI
© Eserin her hakkı anlaşmalı olarak
Timaş Basım Ticaret ve Sanayi Anonim Şirketi'ne aittir.
İzinsiz yayınlanamaz. Kaynak gösterilerek alıntı yapılabilir.

YOKSULLARIN VE ŞAİRLERİN KİTABI

La Poetica Commedia

Üçüncü Kitap

Cahit Koytak

TİMAŞ

CAHİT KOYTAK

29 Ocak 1949 yılında, Erzurum'da doğdu. İlk, orta ve lise öğrenimini aynı şehirde gördü. Yüksek öğrenimini İstanbul Teknik Üniversitesi Kimya Fakültesinde tamamladı ve bu fakülteden 1974 yılında kimya yüksek mühendisi olarak mezun oldu. Kısa bir süre mühendislik, sonra uzun yıllar serbest ticaret yaptı. 1994 yılından itibaren 15 yıl bir özel TV kuruluşunda, sinema yayınını yönetti. İngilizceden, Fransızcadan kitaplar çevirdi. Şiirlerini Diriliş, Kelime, Yönelişler, Yedi İklim, Kayıtlar, Gergedan, Defter, Kaşgar, Hece, Yansıma, Le Poete Travaille, Kitaplık, Kırklar, Merdiven Şiir, Anlayış, BirNokta, Yeniyazı vb. dergilerde yayınladı.

İlk şiir kitabı, İlk Atlas (1. baskı 1991- Yazıevi Yayınları)
Yayına hazır kitapları:

- Yoksulların ve Şairlerin Kitabı (Şiir, Üç Kitap)
- Şarkılar Kitabı (Şiir) 1. kitap: Kırkyaş Şarkıları
  2. kitap: Dudakta Bekletilen Şarkılar
  3. kitap: Gecikmiş Şarkılar
- Tarlakuşunun Doğaçlamaları (Şiir, İki Kitap)
- Yoksullar İçin Tezler (Şiir, İki Kitap)
- Yeni Başlayanlar İçin Metafizik (Şiir, İki Kitap)
- İsmini Arayan Kitap (Şiir)
- Seslerle Doludur Güzün Kabuğu (Şiir)
- Sofist (Şiir)
- Beyaz Farecik (Şiir)
- Yaşlı Şairden Küçük Şaire (Şiir)
- Diabetes Mellitus: Bana İnen Melek (Şiir)
- Yarım Kalmış Şarkılar (Şiir)
- İnsan Şiirdir, Roman Değil (Şiir)
- Mektuplar
- Bir Kur'an Çevirisi (Çeviri)

"En büyük sanatçılar bile
bir mermerin kendi içinde
taşımadığı fikri üretemezler."

MICHELANGELO

"İncir ağacına baktığım zaman,
her yaprağın değişik bir biçimi olduğunu fark ederim.
Her biri boşlukta kendine özgü bir salınımla kımıldar,
her biri kendine özgü bir renkle ışıldar,
kendine özgü bir sesle bağırır.
Ama hepsi bir ağızdan bağırır
ve tek söz çıkar ağızlarından:
İncir ağacı, incir ağacı, incir ağacı!"

H. MATISSE

ARA SÖZLER

ARA SÖZLER

I

Ancak yirmi bin dizeye yaklaşırken keşfettim,
Bu uyur gezer ırmağın sularıyla, aslında, nereye doğru
akıp gittiğini rüyanın, mitin, şiirin ve kaderin.

Kimi okur için, bu, kargaların ömrü kadar uzun, upuzun
Ve yine kargaların ötüşleri gibi bet, bıktırıcı, monoton
teraneyi anlamak için biraz,
Bir ırmak düşünün, bir ırmak ki, yeryüzünde
Hiç değişmeyen bir iklim ve değişmeyen bir yatakta akıp da
Hep aynı denize dökülmekten
Ve başka pek çok akarsu gibi, o denizde yok olup da gitmekten
huylanmaya başlıyor.

Ve mitteki tanrı İndra'nın döngüsel kaderi gibi,
Binlerce, binlerce yıl köşklerde, gökçe kaşanelerde
çağıldayıp, çağıldayıp dursa da,
Sonunda vara vara hiçliğe varacak olan
Ve başka İndralar için yeniden, yeniden ve iştahla başa dönen
zalim bir döngüden kaçar gibi, kederle,
kederle ve sitemle çıkarak yatağından,
Yerde değil, yerde 'yüzüstü' değil de artık,
yağmur bulutları gibi rüzgârın kucağında,
Göklerde dolaşmak ve biraz yalnız, avare,
biraz küskün
ve serazat
'takılmak' istiyor.

Ve biraz 'efkâr' dağıtıp,
Biraz güç, biraz neşe,
Biraz esin toplayınca da, belki
Bazen Nil'in gönlüne inivermek,
Nil'in yatağında ve Nil'in
Zamanında akıp durmak,
Bazen Ganj'la, bazen Dicle'yle,
Bazen Tuna'yla, Volga'yla,
Ya da Guadalquivir'le akmak
Onların gönlünde çalkalanmak,
Çalkalanmak, çalkalanmak
Ve durulmak istiyor. F a k a t...

Nil'le a k a r k e n Nil'e,
M i l y o n l a r c a y ı l
H e p N i l, h e p N i l,
Hep Nil olarak aktığını;
Ganj'la akarken de Ganj'a,
Hep Ganj hep Ganj,
Milyonlarca y ı l
Hep Ganj olarak
A k ı p durduğunu
Unutturmak i s t i y o r.

3 Haziran 2008

II

siz, Homer diyorsunuz, Rumî diyorsunuz,
Hayyam ya da Dante diyorsunuz, değil mi?
Goethe'yi, Basho'yu, Hafız'ı da ben ekleyeyim,
Gılgamış'ı, Genceli Nizami'yi, Yunus'u,
Puşkin'i, Milton'u, Yeats'i ve Joyce'u...
adları ***Yoksulların ve Şairlerin Kitabı****'nda*
geçsin ya da geçmesin, daha nicelerini,
daha onlarcasını, yüzlercesini...
bunlar, gerçekte, içlerinde bir tek büyük ırmağın,
bir tek büyük senfoni ve ortak bir serüvenin
akıp gürlediği vadiler!

sözün bir başka makamında, bunlar,
benim, balçıkla oynadığım oyunda
yahut bana oynatılan oyunda
yahut adına ruh denen çadır tiyatrosunda
sahnelenen o karışık, o doyulmaz oyunda
sahneye girip çıkanların bir bölümü yalnızca;
bir bölümü, kumpanyada rol alan
küçüklü, büyüklü oyun kişilerinin,
hortlaklar taifesinin yahut ruhlar kominyonunun...

yaşamış olsunlar ya da olmasınlar,
başlarını yaratıcı zihinden ya da ruhtan,
o gezgin tiyatro çadırından dışarı
çıkarmış olsunlar ya da olmasınlar;
hepsi bir kayanın, bir ağacın,
içi biçim dolu, fikir dolu, söz dolu bir uğultunun,
düşlerin, sislerin, karanlığın içinden
benim kendi keskim, kendi çekicim,
kendi kalemimle yontup çıkardığım figürler.

yahut buluttan, yağmurdan ve rüzgârdan,
bazen geçmek bilmeyen ağırkanlı zamandan
kesip katladığım,
kanatlandırdığım
origamiler; hepsi.

yahut, topladığı hurdaları eritip
kaba harca katmaya kıyamayan Yazgı'dan
ödünç alıp da, kendi zevkime göre
giydirip kuşandırıp,
boya, makyaj... yeniden sahneye çıkardığım
benim kendi oyun kahramanlarım bunlar,
benim kendi roman kahramanlarım.

ruhumun keçiyollarına,
hayalhanemin en iç duvarlarına,
kendi krallığımın tarih sayfalarına
ve ceylan derisine, kalbimin
kaydedilen esatir-i evvelin ve ahirin'in
kargacık burgacık satırları,
derkenarları ve dipnotları, diyelim.

öyle bir hikâye ki, okuduğunuzda
tek tek ve açıkçana ne beni,
ne de onları görebiliyorsunuz
sayfalar arasında

ama dikkatli bakarsanız
ya da dikkatinizi aklınızdan koparıp
bilinç üstü, zaman üstü gerçeğe,
gerçeküstü gerçeğe,
rüyalara, mitlere,
belki biraz daha diplere,
belki biraz daha diplere 'akar'sanız,
o zaman tek bir yüzün hatlarına sıkışmış
bütün yoksulları, bütün çobanları,
bütün kralları ve bütün şairleri
görebiliyorsunuz.

ve işitebiliyorsunuz hatta,
belki sadece bir lahza
ve derinden derine
insanın balçığına üflenen
lahuti sözcükleri,
lahuti ezgileri...

16 Haziran 2009

III

hayatla başlayıp, ölümle
bitmeyecek kadar uzun,
upuzun bir şiirin
yapmak istediği, nedir?
dolaşmak rüzgâr gibi
yerde serseri serseri,
gökte serseri serseri!

gezmek insan ruhunda,
ruhun bozkırlarında,
ruhun sahralarında,
şehirlerinde, örenlerinde,
müzelerinde
ve mezarlarında...

kavimlerin, kaderlerin,
mesellerin, masalların,
rüyaların ve gerçeklerin
tozunu kaldırmak oralarda
ve yeryüzünün hüzün dolu sesini
toplayıp çıkarmak gökyüzüne.

sonra da, tozuyla toprağıyla,
Samanyolu gibi
göklerle sarmaş dolaş
akıp durmak, akıp durmak
'Akıp Durmayan'a
karışıp gidinceye kadar...

iyi şiirin yapmak istediği nedir?
balçığa aç bir nefes,
yüreğe aç bir esin,
kafaya aç bir fikir,
insana aç bir sevda gibisine
dolaşmak gönülden gönüle,

çobana ve bilgine, azize ve katile,
insanın içine, hayatın içine,
ateşe ve küle,
bağa bahçeye ve mezara
yağmur yağdırmak,
yağmur yağdırmak,
yağmur yağdırmak!

7 Temmuz 2010

IV

Uygar, evcilleşmiş,
Dipnotlarına kadar okunmuş, bellenmiş
Ve rafa kaldırılmış olan insanın
içinde diriliveren
ilkellik, doğallık, safiyet...
Şiirin vaat ettiği şey budur biraz da.

Tasarlanmış safiyet, tasarlanmış altın çağ.
Ve bütün altın çağların
'yalancı' olduğunu gösteren,
Sözcüklerle kurulmuş yalancı Krita Yuga ...*

Böyle olduğu için de, hemen her çağda
'gecikmiş bir doğum'dur, iyi şiir;
Yaşlı doğmuş çocuktur;
Ölümünde de belki, aynı alışkanlıkla
kıyamete kadar gecikme riski olan;

Ve yine aynı sebeple, biraz zorlama,
Biraz düzmece, biraz kurmaca, ama
Her zaman çok katmanlı,
ve her zaman oyunbaz...

10 Aralık 2007

---

* Meraksızlar için not: ***Krita Yuga**, Hindu inancına göre, dört evreden oluşan döngüsel kozmik kaderin, mutlak uyum, kusursuzluk ve denge (Dharma) içinde geçen ilk evresi; yitik cennet dönemi, altın çağ.*

V

şiir bitmedi, hayır, şiir sanatı ölmedi,
atların nesli kesilmedi henüz;
dağların heybeti, rüzgârın nefesi,
gecenin sessizliği tükenmedi daha;
hiçliğin alçısıyla sıvanmadı ebediyetin ağzı
ve eriyip akmadı göğsüne, varlığın yüzü henüz.

ama bundan sonra yazılanların çoğu,
yalnızca, dünyanın her yerinde
kemirilip bitirilen cenneti değil,
alevleriyle yüzlerimizi yalamaya başlayan
cehennemi de hatırlatacak bize,
cehennemden yükselen neşideleri...

11 Kasım 2008

BİR ATÖLYEDİR İNSAN

ŞAİR BUGÜNDEN GEÇİYOR

kimsin sen, rüyalarımızın kapısını
gıcırdatarak açan,
tozlarımızı savuran,
örtülerimizi uçuran
ve düşlerimize, ruhlarımıza yağan?

kimsin sen,
münzevi ezgisiyle bazen
yıkıntılarımızdan,
bazen bahçe duvarlarımızın önünden
mırıldanarak geçen?

bazen de uzaklardan, çok uzaklardan,
tozun, toprağın, sisin
yolları ve yüzleri örttüğü yerden...

bırakarak dudak izlerini
seslerin, sözlerin
ve kalplerin üzerine.

1997 - 8 Haziran 2009

HOMOPOETİCUS

Diyelim ki, buraya kadar okuduğunuz bütün bu şiirleri
ve bundan sonra okuyacağınız ötekileri
ben değil, ben değil de hani,
benim göz oyuklarımdan oyunu izleyen,
oyunu yöneten ve bana sufle veren
daha içrek, daha içerden
bir başka oyun kişisi tasarlıyor.

Diyelim ki, onun düşündüklerini de ona,
onun göz oyuklarından oyunu izleyen,
oyunu yöneten ve ona sufle veren
daha içrek, daha içerden bir başkası,
onunkileri de, ondan daha içerden bir başkası,
onunkileri de bir başkası...

Böyle böyle diyelim ki, içerlerden konuşan
en içrek oyun kişilerinden biri
katman katman oyundan,
katman katman oyun kişisinin ağzından
şunları fısıldıyor bana:

"En dipten konuşan Büyük Dramaturg
sözleriyle balçığa biçim verdi,
ona ruh üfledi, can üfledi ama
bazılarımızın içinde, işlenmeye hazır;
biçimden biçime sokulabilir
bir miktar ıslak balçık bıraktı.

Yahut diyelim ki, aslında herkese yaptı bunu,
herkese yaptı, fakat...
ancak bazılarımız keşfedebiliyor bunu,
çamurundaki bu ıslaklığı
ve bu ıslak balçıkla oynanabileceğini
ve bu ıslak balçıkla yeni yeni yüzler ve ruhlar
yaratılabileceğini...

ve yüzlere de, ruhlara da, bozulup bozulup
yeniden biçim verilebileceğini
ve bunun böyle böyle, sonsuza kadar
uzayıp gidebileceğini...

Ve diyelim ki, içimizden çok azı,
çok azımız keşfedebiliyor bunu
ve sahip çıkıyor mesleğe, yaratma hünerine
ve şair oluyor, yontucu oluyor,
jonglör ya da trapezci oluyor
ya da Tanrı'nın bir başka çömezi...

Ve diyelim ki, işte onlardan biri,
o ıslak çamurdan yapılan oyun kişilerinden biri,
benim adımı taşıyan
ve kendine şair süsü veren bir Tanrı çömezi,
bir şehre giriyor, sonra bir başka şehre,
önce buradakine, sonra buradakine yani
(iki ayrı yerde, iki ayrı şehri ima ederek,
önce göğsünü, sonra şakağını gösterir, anlatıcı)
ve dolaşmaya başlıyor,
tapınakları geziyor, müzeleri, atölyeleri...

Ve nihayet, diyelim ki, insan bir şehirdir,
bir tapınaktır, bir müzedir, bir atölyedir...
Bir atölye! Evet işte, demek istediğim bu:
'İnsan bir atölyedir!'

Bir atölyedir insan
ve Tanrı'yla onun çırakları
girerler çıkarlar oraya,
*Tanrı ve onun kalfaları**...

Şimdi başa dönelim
ve bu gözle yeniden okuyalım
bütün oyunları, bütün oyun kişilerini,
bütün replikleri, bütün şiirleri!"

16 Haziran 2009
'Zamanı Bekleten Şarkı'**

---

* *'kalfa'* sözcüğü, *'halife'* sözcüğünün Türkçeleşmiş biçimidir.

**Bu isim, bu kitabı da içine alan, bir büyük bütünün parçası durumundaki bir diğer kitabın adıdır. Ve yukarıdaki şiir yahut şiir dereciği, bu ismi taşıyan kitabın içinden de geçmektedir. Elinizdeki kitapta, bundan böyle, herhangi bir şiirin altında tırnak içinde belirtilen isimler, hep böyle bir ortaklığa işaret ediyor olacaktır. Tabii, bu isimlerin, altında yer aldıkları şiir için bir alt başlık olarak düşünülmelerinin önünde de hiçbir engel yoktur.

JONGLÖR

düşünceyle oyun mu oynamak istiyorsunuz,
alın size oyun: havaya bir taş atıyorum
ve böylece başlatıyorum oyunu!
ama bekliyorum, bekliyorum, nedense
taş dönmüyor geriye!

yahut şöyle düşünelim,
jonglörün biri, elindeki portakalları
önce bir adam boyu, sonra on, sonra daha fazla,
daha fazla yükseklere atıp tutmayı
denemek istiyor.

başlangıçta hiç mi hiç
fena da gitmiyor oyun;
portakalları bazen bir, bazen birkaç
minare boyu yukarılara
çıkarabiliyor, şampiyonumuz.

gelgelelim, portakallardan biri,
son atışta, zihni nerde takılıyorsa öyle,
geri dönmüyor jonglöre
ve asılı kalıyor havada- yahut
kaybolup gidiyor göğün dibinde.

iş bu kadarla kalsa iyi, sonra toplardan biri daha,
sonra biri daha, sonra biri daha
biri daha dönmüyor, derken...
sonunda tek portakal kalmıyor
jonglöre geri dönen.

ama jonglör işin farkında değil,
yahut farkında da, renk vermek istemiyor,
devam ediyor atıp tutmaya
görünmeyen portakalları
atıp tutmaya, tutup atmaya havaya...

5 Şubat 2010

ŞAİRLERİN 'ZAMAN'I

zaman, yaşlı bir mürebbi gibi
birkaç adım arkamızdan izliyor bizi
ve işitiyor musun, GüzelSözlerinCini,
alçak sesle ikide bir
şu teraneyi tekrarlayıp duruyor:

"yolda yürürken ayaklarımızı sürümeyeceğiz,
toz çıkarmayacağız, öyle değil mi ama, kuzum?
yorulunca, tozun toprağın içine oturmayacağız,
çamurla oynamayacağız,
balçığa üflemeyeceğiz!

üflesek de, öyle garip garip fikirlerle,
kaçıkça hayallerle falan
balçığın aklını karıştırmayacağız,
öyle değil mi, şairceğizim,
öyle değil mi ama?"

9 Nisan 2009

ŞİİR SANATI

uzun burnunu her şeye sokuyor
ve sinek kanatlarıyla, hayal gücünün,
her engeli aşabileceğini,
her kılığa girebileceğini;
dokunaklı sesiyle de
her gönlün kapısını açabileceğini,
her akla sığabileceğini sanıyor, şiir.

herkesin gençliğinde
yaşanmamış bir çocukluğun,
yaşlılığında da boşa harcanmış bir gençliğin
gömülü olduğunu biliyor
ve işte bunlarla geri döndüğüne
inandırmaya çalışıyor bizi.

düpedüz el koymak istiyor böylece
içimize gömülü hazinelere,
acılara da, sevinçlere de
utançlara da, övünçlere de...
peki, kim bunu istiyor ondan
ve hakkı var mı bu kadar ileri gitmeye!

pek de sinameki, kahramanımız,
pek de alıngan!
insanda gördüğü, duyduğu her şey,
ama her şey dokunuyor ona.
ve değdiği, dokunduğu her şey de
yakıyor, yaralıyor onu.

bakınca, dosdoğru içinize bakıyor,
kaçırıyorsunuz siz de, çaresiz, gözlerinizi;
ama işte oyuna geldiniz yine!
onun istediği de bu çünkü:
kaçırtmak sizi ruhunuzun ta diplerine,
kendi şiirinizin sizi beklediği yere!

böyle böyle yüz göz olma pahasına da olsa,
bazen insanlarla, bazen fikirlerle,
bazen de sözcüklerle denemek istiyor daha şimdiden,
mezarda kurtlarla, böceklerle, mezarlık fareleriyle
'kavim kardeş' şenlikli yaşamanın,
hiçliği unutturan oyunlar oynamanın değişik yollarını.

ve toza toprağa karışıp doğaya dönmeye sıra gelince de,
kurt değil, solucan değil,
mezarlık faresi değil, değil de,
boz renkli, aful toful
ve alt dudağı yarık, ruhanî bir tavşancığa
dönüşmeyi hayal ediyor, filozofumuz.

ama her yanından uç veren
çıbanlara, siğillere, dikenlere bakılacak olursa,
cennette sümüklü böceklerle,
salyangozlarla didişe didişe
ebedî yalnızlığını halksız bir krallığa çeviren
bir kirpi, en fazla bir kurbağa olacağa benziyor, daha şimdiden.

26 Ocak 2009

HOMOPOETİCUS

Ben ki, kimya okumuştum,
Bellekteki ya da vicdandaki lekeleri çıkaran
Bir sabun formülü icat edebilirdim pekâlâ.
Yahut, 'seçim mürekkebi' gibi
Dudaklardan çıkmayan
Ve kara sevda gibi de yüreklerde patlayan
Bir şiir bileşimi...

Ama bir av hayvanının ayak izleri gibi
Tıpa tıp birbirine benzeyen düşünceler
Salgılayıp durdum, yıllarca;

Bu yüzden de avcı kovaladı durdu,
Kovaladı durdu beni.
Ama bir türlü kıyamadı, galiba
Durdurmaya, bu, akan ve akarken de
Kendini tekrar ede ede, kendine benzemekte
Neredeyse, kusursuzluğa varan
Ve benzedikçe de, benzediği şey için
Boyuna iman tazeleyip,
Boyuna şüphelere kapılan
İnatçı imgelemi...

18 Aralık 2007
'Zamanı Bekleten Şarkı'

USTA & ÇIRAK

Yazgı, gözlüklerinin üstünden, "Zamanı geldi artık
Temize çekmemizin, senin hikâyeni de!"
Diyen bir bakış göndererek bana
Tıpkı bu yaşlı çömezinin yaptığı gibi, her gün,
Sabahın köründe, o da,
Kendi karalama defterini indiriverip raftan
Yeni bir hevesle oturuyor masaya.

O, gözden geçirirken kendi yazdıklarını,
Ben de aynı masada, onun bakışları altında
Ve onun kaleminin ucunda,
Ama önümde benim kendi karalama defterim,
Otururum, kuşluk vaktine kadar,
Mistik bir kendini verişle, neredeyse,
Düşünürüm, yazarım, bozarım,
Konuşurum, didişirim kendimle
Ve Yazgı'yla, ister istemez.

Onu da, kendimi de zorlarım,
Belki söze uygun bir yatak bulurum da,
Onunla aramızda en az elli yıl gerilere uzanan
Bu, fazlasıyla eprimiş, eskimiş,
Eskidikçe de yavanlaşmış tiyatro oyunun
Uzatmalı final trüklerinden,
Biraz humoristik, biraz hermetik,
Ama genç ve diri bir şiir çıkarırım diye...

Ama her zaman, gün sonuna dayanır
Ve bu semavi oturum
Bir kere daha ertesi güne kalır.
Çünkü ne *Usta* kendi kargacık burgacık
Notlarının içinden çıkabilir o gün de,
Ne *çömez* kani olur
Kendi yazdıklarının şiire benzediğine.

9 Kasım 2009

EYLÜL

Kuyunda su çekilmiş. Ve Eylül geçiyor,
Haftalardır gökten tek damla düşmedi.
Oturup düz yazılar denemelisin bence.
Ama, Eylül'ün ütülü, naftalinli günleri gibi
Fazla *düz* olmasınlar diye,
Onları sol elinle yazmalısın belki de.

Bir çocukluk ve gençlik kürü,
Uzun yürüyüş ya da dağcılık hazzı için
Zarifoğlu okumalısın böyle günlerde.
Yahut gökle yerin çalkantılı sevişmelerine
Ruhunu açmak istiyorsan eğer,
Lucien Blaga...

Lucien Blaga ki, çocukluğunda,
Bir konuşma engeli olmadığı halde,
Beş yaşına kadar tek kelime konuşmamış;
Ve ömrünün eylülüne varıp da
Rüzgâr gibi uğultulu,
Güz yağmuru gibi içe işleyen
Ve yazdan kalma bir sabah kadar da güzel
konuşmasını öğrendiği yaşlarda
Kendisi için, "Lucien Blaga, her zaman
Bir kuğu gibi sessiz kalmayı isterdi!" demiş.

Bir kuğu gibi sessiz... Bununla, büyük usta,
"Şiir de öyle olmalı!" mı, demek istemiş?
"Çünkü sessizdir, Kusursuz Olan,
Çünkü sessizdir, kendini seslerle, sözlerle
Örtüp saklayan." mı demek istemiş?

29 Eylül 2007

ŞAİR BUGÜNDEN GEÇİYOR

neden kaçıyormuş gibi geçer gider
öyle arkasına bakmadan
insanların yanından, neden?
ekmeğimizdeki küften mi?
şarabımızdaki tuzdan mı?
yaralarımızdan tüten dumandan mı?
yanık kokusundan mı, yoksa,
nefesimizden yayılan?

bekçi köpeklerinden mi,
bahçe köpeklerinden mi?
yahut evimizin çevresinde dolaşan,
kedileri köpekleri ürküten,
delileri güldüren ve akıllıların aklına
çelme takıp düşüren
cinlerden, ifritlerden mi?

yeterince zeki, yeterince ilginç,
yeterince yeni, yeterince özgün
olmayan, olamayan ölümden mi?
kırk yaşından büyük çocukları
eğlendiremeyen, güldüremeyen
avutamayan, kandıramayan
hokkabaz ölümden mi?

yahut yüzleri ipek çoraplar içinde
çadır tiyatrosuna çıkan
ve ruhlarının da sözleri kadar güzel
olduğuna bizi inandırmaya çalışan
panayır ozanlarından mı?

kör bıçaklarından mı yoksa,
yalancı peygamberlerin,
ince boyunlu imanımızı
kan çıkarmadan boğazlayan?

1997 - 8 Haziran 2009

SOL ELLE YAZILANLAR

insan olmaktan fazlası mı gerekiyor, şaire?
şair olmak, akıllılardan akıllı,
delilerden deli olmak mı demek?
aklı dama çıkarmak ve orada
opera şarkısı mı söyletmek ona?

bilmiyorum, bilmiyorum, bildiğim,
kendi ruhunuzun dibini mi görmek istiyorsunuz,
orada olup bitenleri anlamak ve ağlamak,
ağlamak mı istiyorsunuz,
o zaman gerek yok, bir şair yapmanıza kâğıttan,
balmumundan yahut oyun hamurundan
yahut bir araba dolusu
boyalı, pudralı laftan!

kilden bir adam yapın, kilden bir adam,
kendi çamurunuzdan ama!
kendi çamurunuzdan ve kendi ellerinizle!

çünkü bakın, elinizle yapacağınız her şey
sizden daha çok benzeyecektir size,
sizden daha çok... düşünebiliyor musunuz,
sizinle öz öze, yüz yüze,
sizinle göz göze...
ve neyseniz, kimseniz
böylece görünecektir, tam işte o, size!

avuç avuç balçık çekerek içinizden
ve baka baka kendi yüzünüze
bir adam yapın, bir adam, kilden!
Tanrının yaptığı gibi, çapaklı, ıslak
ve iki ayağının üstünde dikelebilen!

mis gibi de çamur kokan!
mis gibi de insan kokan, tanrı kokan,
melek kokan, şeytan kokan
ve düşünce ve hakikat ve yalan...

kilden bir adam, kilden bir adam,
kendi kendine konuşan, susan,
kendi kendine gülen, ağlayan...

12 Mart 2008
'Zamanı Bekleten Şarkı'

USTALIK

*'Yaratma'*yı yaratan *Ustaların Ustası'*nda
görülen biçimiyle, yaratmak biraz şudur:
şu duyguları yakar ve ateşinde
bu düşünceleri pişirirsiniz;
bu düşünceleri yakar
ve ateşinde
şu duyguları pişirirsiniz.

- al bu keçiyi şu martıda erit
ve bana o sıvıdan
bir yelkenli inşa et!
- al bu yelkenliyi
kuluçkaya yatır ve bana
çıkacak kitabın tüylerinden
bir balerin damıt!

demirci dükkânında da,
şiirci dükkânında da
işler böyle yürür.
ve her şey mütemadiyen
birbirine dönüşür,
herkes mütemadiyen
birbirine *dönüşür*.

28 Haziran 2008

TAŞ USTASI

Bütün ustaların yaptığı iş aynı kapıya çıkar;
Kâinattaki toplam gürültüyü artırmadan
Ezgi eklemek *Büyük Senfoni*'ye.
Toplu görüntüyü bozmadan, ışık katmak,
Figür katmak, renk katmak
Cennetin tavan resimlerine.
Ve yolundan saptırmadan büyük hikâyeyi,
Yeni tripler bulmak,
Yeni replikler sokmak trajediye...

Taş ustasıyım ben, sözgelimi,
Taşın dilinden iyi anlarım,
Künhünü bilirim taşın,
Huyunu husunu,
Tenini, ruhunu,
Saçlarının dibini,
Tırnaklarının altını...

Hangi taş hangi ocaktan çıkarılmış
Hangi taş hangi dağdan
Ve ne zaman yuvarlanmış.
Yahut hangi taş hangi fikrin
Kisvesine bürünmüş
Ve gökten kimin başına düşmüş,
Bakar bakmaz anlarım hemen.

Hangi taşın içinde hangi fikir,
Hangi bilgi, hangi biçim uyuyor?
İçimdeki uyanık yontucunun gözüyle
Bunları tek tek ayırır birbirinden,
Taşları ona göre yontarım;

Kimini saraylar için,
Kimini kaleler için,
Kimini kuleler için,
Kimini kalpten kalbe köprüler için,
Kimini de mezarlar için...

14 Haziran 2010

HAYAT & SANAT

hayat buluşçudur, sorunlar icat eder;
çözümü hep aynı olan,
aynı ilaçla yatışan yeni ağrılar,
yeni sızılar, yeni yaralar...
ilacın adı sanat.

adı ilaca çıkmıştır, ama
sanatın kendisi de hastadır,
buluş hastası...

yapacak icat bulamadığı zaman,
hayatı al baştan yeniden,
yeniden icat etmeye kalkar.

14 Haziran 2010

ŞAİRLERİN TANRISI

Tanrı, önce, "söz olsun!" dedi
ve söz oldu;
olmakla kalmadı olmaya devam etti,
çoğaldı, çoğaldı,
azgın bir sarmaşık örneği, sürgün verdi.
öyle dal budak saldı,
o kadar yayıldı ki,
sonunda *hakikat*i koyacak
uygun bir yer kalmadı.

Tanrı da tuttu, sözü budamaya başladı.
Söz budandıkça da, açılan boşluğu hemen
yeni varlıklar doldurmaya başladı;
hilkatin kapısında,
kapının eşiğinde bekleyen
yeni varlık tasarımları...

Tanrı, böylece, bir kez başlayınca,
bir yandan sözü budadı,
bir yandan da yıldızları, güneşleri,
yeri, göğü, dağları, denizleri,
otu, ağacı, taşı yarattı,
kurdu, kuşu, karıncayı,
sonunda da insanı.

ve insanla sözü birbirine kattı
bu ikisinden de şiiri yarattı.
insan ve söz,
balçık ve logos,
kozmos içinde kozmos,
kozmos içinde kozmos...

10 Nisan 2009

ŞİİRE YER AÇMAK

bak, GüzelSözlerinCini, bak yine
yaratılışın o ilk kriz günlerindeki gibi
bugün de ortalıkta o kadar söz türedi,
kulağımızın dibinde, dilimizin altında
söz öylesine dal budak saldı,
sürgün ve diken verdi, aldı başını gitti ki,
ne yalın duyguyu, ne açık düşünceyi,
ne de gönlü genişleten duayı
koyacak yer kaldı dilimizin ucunda.

- o zaman, gelin biz de, Majesteleri,
Büyük Usta'dan öğrendiğimiz
sanata başvuralım,
sözün saçını, sakalını budayalım!
ama bu işi öyle bir ustalıkla yapalım,
dilin sürgünlerini öyle kırpıverelim ki,
başka şeye değil, ne eksik, ne fazla,
tam sığacağı kadar, yalnızca
al yanaklı, gül dudaklı şiire
yer açılsın;

yani şiire ve insana, efendimiz,
bazen, içine insan üflenmiş şiire,
bazen de, içine şiir üflenmiş insana...

10 Nisan 2009

USTALARIN SON İŞİ

yaşlanınca şairler,
esin kaynakları kurumaya yüz tutar.

onların akıllı olanları,
daha kesilmeden hayızdan ve nifazdan,
ezelî, ebedî temalara,
büyük tapınaklara atarlar canlarını:

aşk, hakikat, bütünlük, aşkınlık,
kozmik uyum, falan, falan...

ama içerde bir başka tema
bekler onları hep,
bütün temaların doruğu,
bütün öykülerin özeti,
bütün oyunların nihayeti...

7 Mayıs 2009

ÇIRAĞIN İLK İŞİ

"Satmam aklımı, hayır,
Aklımı satar mıyım hiç!
Diyor, bir oyun kişisi,
Darda kalırsam, en fazla,
Kiraya veririm onu seyircilere.

Satmam yüreğimi de,
Satar mıyım hiç!
Olsa olsa, rehin bırakırım
Aşık olursam eğer,
Onu pinti kadere.

Hayır, hayır, bin kere hayır,
Ne satarım,
Ne kiraya veririm,
Ne de rehin bırakırım
İnce, şair ruhumu!

Olsa olsa, çırak veririm belki,
Çırak veririm onu şeytana,
Öğrensin diye acıların künhünü
Bu alev ustasından iyice,
Girip cehennemin dibine.

Öğrensin, ne kaldıysa
Dünyada öğrenemediği,
O demirci dükkânında,
Başında büyük ocağın,
Körüklerken vicdanın ateşini!

24 Ekim 2009

YALVAÇ

Ona gelince konuşma sırası,
  Onun söyledikleri,
Daha ilk sözcükten başlayarak,
Öyle bir genişlik, ferahlama
  Ve güven verdi ki yüreklere,

Hani, o söylerken bunları,
Varlığın sinesinde kendine
  Yer açıveren, onun sesi değil de,
Onun dilinde, dudağında.
Sese ve sözcüklere dönüşen
  Varlığın kendisiydi âdeta.

Ve onu yürekten dinleyenler,
"Bu, o!" diye gösterdiler
    Birbirlerine onu,
"Bu o, bu o, bu o, bu o!"

25 Şubat 2010

KÖTÜ ŞAİRLER

Biz şairler, yaratma oyununun
Kıskanç aktörleri, kıskanç aktrisleri...
Günahlarımız kadar sevmeyiz,
Aslına bakarsanız, birbirimizi.

Ne ustalarımız sever çömezlerini,
Ne çömezlerimiz sever ustalarını
Oyunu, alkışı ve ölü gömmeyi
Sevdikleri kadar...

20 Mart 2010

ŞİİR & HAYAT

ben şairim, işim, içimdeki
resimleri boyamak,
taşları konuşturmak,
uykusu hafif ölüleri diriltmek,

bir bakıma, balçıktan adam yapmak
ve Tanrıya bırakmak,
burunlarından tutup
onlara can üfleme işini.

"- ya hayat, diye soruyorlar bana
aklı başında olanlar, peki, ya hayat?"
"- içine karıştığım rüzgâr, o,
diyorum, ben de, bunu soranlara,

içinde dolaştığım bulut, o,
dilini konuştuğum yağmur, o,
göğsünü şişirdiğim toprak
ve düşüncelerimle dallarına yürüdüğüm ağaç!"

.18 Eylül 2009
'Seslerle Doludur Güzün Kabuğu'

ŞİİR & ÖLÜM

Bilgelik gösterisi olmaya başladığı,
Kara-bilgelik yaptığı zaman
Kan dökücü de olur, Şiir.

Karıncaların yuvasını bozar,
Kırlangıç sürüsünün
Uçuş koreografisini...

Dağcıların halatlarını keser,
Atları huylandırır,
Rüzgâra küfür eker.

23 Mart 2010

RUHUN KAPISI

Ruhun kapısı, cehennemin de
kapısı olabilirmiş.
Buydu ana fikri,
Gördüğüm rüyalardan çoğunun.

Ve yine ruhun kapısı, dönüşebilirmiş,
Tanrı da isterse eğer,
Cennetin kanatlı kapısına.
Buydu ana fikri
Gördüğüm öteki rüyaların.

Ve yine budur, kuşkusuz, ana fikri,
Yazılması bir ömre
Ve kitaplara sığacağa benzemeyen
'*Zamanı Bekleten Şarkı*' isimli,
Bu yekpare ve uzun,
Upuzun şiirin.

30 Mayıs 2010

CEHENNEMDEN YÜKSELEN NEŞİDELER

Poetika

Cehenneme *yolcu* ya da *hasta* kabul odasında
Görevli zebanilerden biri,
Narkozsuz masaya yatırılan şairin,
Kendi kalemini çıkardı iç cebinden
Ve bu işi sık sık yaptığını gösteren
Taş gibi soğuk bir ustalıkla
şairin kalbine sapladı onu.

Sonra çıkarıp yaradan bu kalemi,
Sızan kana batırarak ucunu,
Cesedin alnına, yüzüne,
Göğsüne, avuçlarının içine
Poetikasını çiziştirdi, şairin,
Yine merhumun kargacık burgacık
kendi el yazısıyla...

Bu yazıların satır aralarında
Şairin hayat hikâyesi de
Korunmuş olacaktı sonsuza kadar,
Günahları, sevapları,
Çağdaşları için her zaman biraz
Anlaşılmaz kalan inancı,
felsefesi, en içteki kaygısı...

Kabuğu daha hiç kaldırılmamış olan
En dipteki, derindeki yarası...

6 Haziran 2010

'RUH' DEDİĞİMİZ NE, TANRININ ŞEHRİ

KRALLIK

Bir krallık bırakır, şair,
Bir krallık ki, orada
Kraldan başka kimse
Ne yaşlanır, ne ölür.

27 Kasım 2009

YAŞLI ŞAİRDEN YAŞLI KRALA

Sevgili N.,

Sana postaladığım şiirlerden bazılarını
birkaç dostuma da göndermiş olmamın
senin kafanı karıştırmış olması,
bu bir latife de olsa, beni üzdü.
Ortada bir 'Sınırlı Sorumlu Hayranlar Şirketi'
falan kurma niyeti elbette yoktur, azizim,
bundan emin olabilirsin.

Sadece, koynumdan koltuğundan taşan nimetin
Yüce Sahibi'ne şükranlarımı sunmaya
ve bu nimeti 'yoksullarla' paylaşmaya
hazır olduğumu ortaya koyma isteğinin
bir sonucuydu, bu.
(Buradaki 'yoksullar' sözcüğünün, benim lügatimde
yeryüzünün en aziz ve onurlu insanları
demek olduğunu
hatırlatmam gerekmiyordu, sanırım.)

Yoksa, elbette değişmeyen sırdaşım
ve 'fil-leyli-ven-nehar' yağan nimeti,
mücbir bir kesintiye uğrama hali dışında,
dumanı üstünde sıcak ve ceste ceste
göndereceğim ilk kişi elbette sensin
ve bu duruma sen kanıksamadıkça da,
öyle kalacaksın.

*Sana **Yoksulların ve Şairlerin Kitabı**'nın*
'Böyle Fısıldıyor Güzel Sözlerin Cini'
bölümü için dün karaladığım
***"Guadalquivir"** isimli epizodu postalayacaktım.*
Ama bugün, âdeta dünkü mektubuna bir cevap olarak
***"Tanrının Şehri"** şiiri doğdu. Dolayısıyla,*
*ilişikte önce onu, sonra **"Guadalquivir"**i bulacaksın*

Bir de, haberin olsun, bana, Kültür Nezareti'nden,
Moritanya'da 19-20 Aralık tarihleri arasında
yapılacak olan Uluslararası Şiir Festivali'ne,
Türkiye'den katılacak tek şair olarak
davetli olduğum bildirildi.
*Ben de, **'yoksulların şairi'** olarak,*
Dünyanın en yoksul ülkelerinden birini
ziyaret etmeyi, onur duyarak
kabul ettiğimi bildirdim ilgililere.
Buna ne dersin?

Gerçi, bu davet işinde senin parmağının olduğundan
kuşkulanmıyor da değilim hani.

Seni işte bunlarla kucaklarım,

27 Kasım 2006

YAŞLI ŞAİRDEN BİRKAÇ DOSTUNA

Dostlarım,

*İlişikteki **"Tanrının Şehri"** şiirini okuyun,*
sevildiğinizi bilin ve hemen bana dönün.
(Erhan sen nerelerdesin, yahu?
***"Anekdota Poiima"**ları okumadın mı?*
Ee, okudunsa, hani nerde,
o şiirleri yazan yoksul şairin önüne
atman gereken
bir kese kuru övgü?)

***"Tanrının Şehri"** dedim ya size,*
işte o şehrin uğultusuyla kucaklarım, her birinizi.

29 Kasım 2006

YAŞLI ŞAİRDEN GENÇ BAYAN DOSTUNA

Değerli M.,

Üç kızım var, üç çayırkuşum...
dördüncüsü de, say ki, sensin.

Sana Moritanya'da okumak için yazdığım şiiri
göndereceğimi söylemiştim.
Şimdi o şiirin taslağını okuyunca,
üzerinde biraz daha çalışmam gerektiğini görüyorum.
Çayırkuşlarını eğlendiremeyecek kadar
taşlı topraklı buldum onu.
Demek ki, o şiirin bir çayır,
hiç değilse küçük bir koru olması için
birkaç gün, belki de sonsuza kadar
beklememiz gerekecek.

Ama ben bugün, satırları arasına
senin için de bir sürpriz ekleyerek,
yine çok yakın zamanlarda yazdığım
ve senin gibi birkaç dostuma postaladığım
bir başka şiirimi uçuracağım sana.

İlişikte, ***"Tanrının Şehri"****ni okuyacak*
ve bu şiirle, bizim çetenin öteki
dervişleriyle birlikte sen de,
çayırkuşu safiyetin, çayırkuşu inceliğin,
çayırkuşu ürkekliğinle,
'dünya edebiyatı'nın göğünde
kanat çırpıyor bulacaksın kendini.

Şair bir babaya ya da amcaya,
artık nasıl anarsan an,
kendini sevdirmenin küçük bir ödülü, bu.

İşte onunla selâmlıyorum seni.

2 Aralık 2006

TANRININ ŞEHRİ (I)

'Yoksulların ve Şairlerin Kitabı' bahrinde
imal-i sanat devam ediyor, dostlarım,
fil-leyli-ven-nehar
bütün çağıltısıyla hem de...

su, uzaklık ve kereste
taşıyor karıncalar tersanelere,
süslü süslü gemilerin yapımı için;

cinler ve periler taş kırıyor,
tuğla döküyorlar,
görenlerin aklını başından alan
ergen kız gibi ince
kulelerin yapımı için;

melekler iskele çatıp, iskele söküyorlar
mabetlerin, mekteplerin,
tiyatro binalarının inşaatında;

akıl, duvar örüyor,
çok satan kitapları, çok tutan
kavramları, kuramları andıran tuğlalarla;

kalp, mermeri peynir gibi yontuyor,
mermeri, geceyi
ve akmakta zorlanan zamanı,
akmakta zorlanan kelamı;

ruh, külliyeler, katedraller tasarlıyor
ve yapıp yıkıyor, yapıp yıkıyor
'kusursuz ve bütün
olan'a ulaşmak tutkusuyla;

bilgi, badana yapıyor;
görgü, kaldırımları döşüyor;
para, atık su kanallarını...

ve aşk...
aşk arkasına takmış avanesini,
işsiz güçsüz takımını,
yeniyetme şairleri,
tonton ve emekli bir profesörü,
müstafi bir danışmanı,
bir akıl hocasını,
metini, erhanı, hekim lazarusu,
bir de minik gagasıyla
felsefeyi deneyen
bir çayırkuşunu...

arkasında havarileri, dediğim gibi,
sokakları, çarşıları dolaşıyor aşk,
meyhaneleri teftiş ediyor,
şarap mahzenlerini,
masaları, peykeleri,
şişeleri, kadehleri ve dudakları...

Kral geçerken 'aşk' sözünü
ağzından kaçıracak olan
kendini bilmezleri,
divaneleri,
o gül gibi kanayan ağızları,
öksüz bar kızlarını,
yoksul piyanistleri,
tenor saksafonları,
sakileri, çengileri, çiçekçileri...

dolaşıyor, dolaşıyor ve görüyor ki
yükseliyor şehir, dostlarım,
Tanrının Şehri...
Kralını karşılamak için.

şiir ve hikmetin uzayında
bi süslenip püsleniyor ki,
bu kalender Bizantion,
görmeyin!

yanık sesi, yanık yüzü, geniş kollarıyla, yeryüzünün,
cehennemi kucaklayıp öpmeye
ve cenneti yoksullara
ve içi herkesten çok daralan şairlere
bahşiş diye dağıtmaya niyetli
sarhoş bir takım yıldızı,
bir güvey, bir prens,
bir mirasyedi sanki,
yer mülkünü de, gök mülkünü de
saçıp savuran.

27 Kasım 2006

YAŞLI ŞAİRDEN YENİ DOSTUNA

Değerli Dostum,

Cuma günkü görüşmemiz, bana,
taş devrinin oralarda,
on mil ya da yüz mil karelik
bir dünyada avlanırken,
birbiriyle ilk defa karşılaşan
iki yalnız insanın
yoğun duygularını yaşattı.

Bu iki insan, artık
ıssız savanalarda
tek başlarına dolaşırken de
bundan böyle gittikleri yere
akıllarının bir köşesinde hep
birbirlerini de götürecekler.

İlişikte, sana ulaştıracağımı söylediğim,
ama hafta sonu yoğunluğu sebebiyle
postalanması bugüne kalan
şiirleri bulacaksın,
5 şiir, toplam 13 sayfa.

Onlarla kucaklarım seni!

4 Haziran 2007

SOLO SAKSAFON

senin de bir saksafonun olsun
istemez miydin,
charlie parker'ınki gibi, çatal dilli,
kalbinin uzantısı bir saksafonun?

tozlu kıvrımlarıyla israfil'inki gibi
sonsuzun uzantısı
bir saksafonun?

ses dizimleri günlük dumanı gibi
baygınlık veren;
ve hayat ırmağı gibi de uyurgezer...

az çiğnenmiş ya da hiç çiğnenmemiş
keçi yolları nasıl bazen boşluğa çıkar,
bazen tanrıya çıkar,
işte öyle hercai bir saksafonun?

nasıl demeli, çobanın aşkı gibi
sürüden gizli,
ama kurdun kuşun dilinde
bir saksafonun!

bir saksafonun olsun istemez miydin,
inerken zeytin dağından
yeri göğü inleteceğin?

bir saksafonun olsun istemez miydin,
huş ağacı gibi yanan,
yanan ve duman vermeyen,
sina dağı'nda?

bir saksafonun olsun istemez miydin,
üstelediğinde melek bir başka dağda,
göğüs kafesi kadar
daracık bir mağarada,
içine korkularını, şüphelerini,
sonra, ebediyetin sana üflediklerini
üfleyeceğin?

bir saksafon, mesela, gece yarısı
öyle durup dururken
çalmaya başladığı,
bir minarenin!

bir saksafon, mesela, sabaha karşı
bir uyurgezeri, birkaç evsizi,
sarhoş bir yosmayı
bir melankoliği
peşine takıp
arkasına bile dönüp bakmadan
görünmeyen bir büyük dağa tırmanan...

bir saksafon, mesela,
adam elli iki yaşında,
hâlâ çocuk!

bir saksafon, arkadaş,
çalınan kızakları, bisikletleri
bulup getiriyor kapına,
kırkından, ellisinden sonra bile!

bir saksafon ki, melek
bir *kenare* düşürmüş;
bir şair ki bulmuş da onu
"beynime çare bu!"
diye düşünmüş.

bir saksafon ki, a! sen üfleyince ona,
o da, taram taram taram taram,
dönüp sana üflemeye başlıyor.

bir saksafon ki dut yemiş
bülbül gibi sessiz,
'yoksullar düşünürken',
hayal kurarken
ya da 'küfrederken ana avrat!'

ama yaz yağmuru gibi de patırtıcı!
bilmem kaçıncı senfoniyle
sabunlarken tellaklar
(hem de yazar çizer olanları!)
sanatçı ruhlarını, darbeci paşaların.

bir saksafon, ölüme aldırmayan!
ölümle hatta, kedinin fareyle
oynadığı gibi oynayan!

bir saksafon ki, lo! baş ucunda bekliyor,
ölünce, sahibinin;
keskin doğaçlamalarla,
kıyamet gününe kadar...

bir saksafon ki, inceltip inceltip
inceltip sesini,
kabrinin başında, Lazarus'un,
israfille düet yapmak istiyor...

Ekler 1

bir saksafon ki, Rumî
onu cübbesinin altına sokup
Divan-ı Kebir'de, uyuya kalmış
tam sekiz yüzyıl.

bir saksafon ki,
buhran günlerinde
bit pazarına iniyor,
yoksul bir şairin elinde:
bir öğün ucuz şarap
ve badem
parasına satılık;

bir saksafon ki,
Nişaburlu çadır yapımcısının
göğüs kafesini ve çene kemiklerini
yalayıp geçen deha alevlerini
Stratfortlu yün tarakçısının
nüktedan oğulcuğuna
elli iki yıl
kusursuz hizmet eden
biçimli kafatası içinde
meraklılarına sunuyor*

---

* ***Meraksızlar için daha açıkçası:***
Nişaburlu Hayyam'ın
göğüs kafesini ve çene kemiklerini
yalayıp geçen deha alevlerini,
Stratfortlu Shakespeare'in
kafatası içinde
meraklılarına sunuyor...

bir saksafon ki,
Nazım'ın saçları gibi kıvırcık,
gözleri gibi mavi!

bir saksafon ki, sesi,
Necip Fazıl'ınki gibi tütün renginde;
ve dili de, maşallah,
üstadın dili gibi on karış!

Ekler 2

bir saksafon ki, kılıf niyetine
yirminci yüzyıl cesametinde
bir tabutun içine
tıkılmak istemiyor,

bir saksafon ki, kendisi burada,
hurdalar, mumyalar arasında, ama
sesi yedi kat yerin,
yedi kat göğün dibinde,
her biri cenneti, cehennemi
kendi sesinin renginde
bir güle çevirmek isteyen
öteki nefesli
çalgılarla beraber...

Aralık 2001
'Cazın Irmakları'

YOLUN TOZU, TOPRAĞI

CEHENNEMDEN YÜKSELEN NEŞİDELER

Oyun

"ben de dirildimdi kalkış gününde,"
diye açıkladı,
başı, taştanmışçasına, omuzlarından
aşağı sarkan şairimiz,
cehennemin virane bir bölümünde,
dostlarının, yakınlarının,
iş arkadaşlarının bedenleri içinde
bahtiyar ruhlardan oluşan
cennetten bir turist kafilesine,

"ben de dirildimdi, kuşkusuz,
sizin dirildiğiniz gibi,
ben de uyandımdı, görüyorsunuz,
siz nasıl uyandıysanız,
uykuların en ağırından...

fakat ben henüz kaldıramadım başımı,
kaldıramıyorum hâlâ, görüyorsunuz...
dünya kafama yapışık, çünkü, benim,
nasılsa, dünya ruhuma yapışık,
dünya çeneme yapışık!

bu da şu demek oluyor, dostlarım,
bu da şu demek oluyor:
uyandık hepimiz, evet, uyandık
uyanmasına, fakat...

sözcüklerle oynanan
ve sizi cennete uyandıran o tatlı oyun,
oyun ya da rüya, artık ne derseniz,
fazla kaptırdığım için kendimi ona,
içten içe tutuştu, ateş aldı
ve bakın, nasıl cehennem oldu bana!"

31 Mayıs 2008

HOMOPOETİCUS

bazı hallerde ikinci el imgeler kullandığım doğrudur;
insanlığın en aşina yüzlerini geçirdiğim yüzüme,
uygarlığın eprimiş paltosunu giydiğim üzerime
ve zamanın, gergedan derisinden
partal çizmelerini çektiğim ayağıma...

doğrudur, bu sayede en az kendime benzeyerek,
en çok kendim olmayı başardığım...

ve yine doğrudur; bu nedenle, herkesin
görür görmez tanıyor ve benzetiyor olması
beni, ya kendi çocukluk fantezilerine,
ya gençlik heveslerine,
ya da kırk yaş cehennemlerine...

2 Temmuz 2008
'Kırkyaş Şarkıları'

GECİKMİŞ ŞAİR

Dedim ya, ne Mesih, ne halaskâr...
Kendi aklından bezgin
Kendi ruhuna sürgün
Kendi avıyla kuşuyla sarhoş
Uyurgezer bir kelebek avcısı o...

Burnunu kovuğundan
Çıkarmaya üşenen
Bir seyyah bir dağcı
Bir şiir bezirgânı

İsveç filmlerine düşkün
Bir de Edith Piaf'a
Ve onun *la vie en rose* isimli
Romantik şarkısına

Gürz gibi sallar iken
Düşünce meydanında
Elinde yüreğini
Zaloğlu Rüstem gibi duygusuz
Aç bencil *poemoman*

Denir ya amiyane
Vurulsa kan yerine söz sızar
Vıdı vıdı konuşmaya doymayan yarasından
Lacivert mor artı mor ötesi
Hüzün rengi gece rengi kül rengi
Akıl rengi yürek rengi ruh rengi
Zaman rengi şiir rengi gül rengi

Kiraz çubuğundan atı
Ve tahtadan pusatı
Karmaşanın düzenden
Daha yetkin daha tam
Daha sağlam ve gerçek
Olmasından müşteki
Kafkaesk bir örümcek
Gibi Yüce Tanrıya
Sızlanmaktır sanatı

30 Ekim 2007
'Zamanı Bekleten Şarkı'

HOMOPOETİCUS

bütün onmaz şairler gibi,
her zaman biraz şair oldum,
biraz yalvaç,
biraz şair oldum,
biraz müneccim,

biraz şair, biraz kral,
biraz kral, biraz soytarı,
biraz şair, biraz ip cambazı,
biraz at cambazı;

biraz şair, biraz berber çırağı,
biraz terzi kalfası,
biraz duvar ustası,

biraz şair, biraz sarhoş,
biraz sarhoş, biraz deli,
biraz deli, biraz çocuk,

biraz şair, biraz saka, biraz serçe,
biraz kartal, biraz tarla faresi,
biraz ot, biraz taş, biraz su,
biraz şu, biraz bu,
biraz o...

ve her zaman, şu ya da bu
olduğunu bilecek kadar açık zihinli,
öyle olmayı seçecek kadar
oyun düşkünü
ve bunu gizlemesini bilecek
kadar kurnaz;

yaşlı kurt tarzında değil ama,
bakın, bu önemli,
çocukça kurnaz...

2 Temmuz 2008
'Zamanı Bekleten Şarkı'

SOKAK SATICISI

selesi, sepetiyle
bir sokak satıcısı,
bir taşralı yalvaç geçiyor
ruhun varoşlarından:

"kendini tanımakta
ve kendini sevmekte
geç kalmış şairlere
altmış yaşında gençlik!"

diye seslenerekten,
aynalar, taraklar, peruklar
takma bıyıklar ve
takma çeneler satan.

29 Haziran 2008

DAĞ DOĞURAN FARE

a ruhum, a kuzum, a beyaz fare,
a kaçık fare, seni avare, seni biçare!
yine insanların içinden geliyorsun,
yine darmadağınık saçın başın, hayatın;

bir gülüyor, bir ağlıyorsun,
yine kafan karışık,
yine dilin dolaşık.
bari çözül de gel! çözül, çözül de gel!

a şiir, a ruhum, a beyaz farecik,
yine bir dağdan iniyorsun
hoplayıp zıplayarak
sisifos'un kayası gibi...

yaşlıyım kaldıramam,
yorgunum taşıyamam,
çözül, çözül de gel,
incel, süzül de gel!

a şiir, a ruhum, a kuzum,
yine tozutmak niyetin senin,
yine ditrambos tekesi gibi
duramıyorsun yerinde!

yaşlıyım kaldıramam,
yorgunum taşıyamam,
sesini yavaş yavaş yükselt,
sözünü yavaş yavaş söyle!

ve tırmanmak için
daha alçak, daha alçak,
daha alçak dağları,
daha alçak tepeleri seçiver kendine!

29 Haziran 2008
'Gecikmiş Şarkılar'

DAĞ YOLU

develerini yitiren bedevinin
kum tepesinin çevresinde
dönüp durması gibi,

aklın çevresinde
deli divane
dönüp duruyor şair:

"işte böyle, ruhum, işte böyle!
beş ayrı dağda, beş ayrı dağ yolu
beşi de aynı panayıra götüren...

ve beş hecin yükü şiir,
beş deve yükü zaman...
kim yazdı bu hikâyeyi?

kim yazdı ve kim yazdırdı?
mucize hangi çağda, hangi dilde
ve hangi ruha inecek?"

29 Haziran 2008

CENNETİN TAVAN RESİMLERİ

SOL ELLE YAZILANLAR

İki türlü kusur vardır,
Diye fısıldıyor, güzel sözlerin cini,
Biri, sık rastlanan
Ve eserin güzelliğini örten,
İhtişamını azaltan,
Eseri aşağı çeken
Bildiğimiz 'kusur',
Gerçek ve olağan kusur;

Öteki, eserin güzelliğini açığa çıkaran,
Doğada rastlandığı gibi,
Onun güzelliğine güzellik katan
Ve sanatçıya daha az kusurlu olanı,
Bazen 'kusursuz olan'ı,
Biricik olanı esinleyen
Muhteşem kusur,
Mucizevi kusur...

12 Haziran 2010

VASİLİ KANDİNSKİ'NİN KURUNTULARI

gecenin saat üçü. zifiri karanlıkta,
bir keşişin gece yakarışları gibi,
göğe doğru isyanla yükselen
dev boyacı iskeleleri arasında
el feneriyle biri,
acı yonga, misk, terebentin
ve ağır yağlı boya kokan cennetin
tavan resimlerini
iskandil etmektedir.

adamın korkuları vardır,
korkunç teorileri...
ve adam hazırlıksız
yakalanmak istememektedir.

çünkü ona göre, sabah kalktığımızda şehir
hunların eline düşmüş olabilir
yahut yahudi mahallesinde bir ana,
ruhani çalkantılarla, haleluyalarla dolu
yeni bir binyıl için
yeni bir mesih
doğurmuş olabilir, mesela.

yine ona göre, her sabah
aklımızı kundağından çıkarıp
gözlerimizi ovuşturarak,
bakmamızı bekleyen hep aynı aynalardan,
itmemizi bekleyen hep aynı kapılardan,
geçmemizi bekleyen hep aynı sokaklardan,
aynı tünellere açılan aynı mağaralardan,
aynı koridorlarda aynı odalardan,
aynı masalarda aynı adamlardan,
aynı adamlarda aynı oyuklardan,
aynı sahnelerde aynı oyunlardan,
aynı ayinlerde aynı dualardan,
aynı lahitlerde aynı mumyalardan
geçerek oyula oyula,
geçerek ufala ufala
içeri girdiğimizde...

örtüsünü kaldırıp,
yeni bir gün için tamamladığı resmin,
bize her gün hep aynı kanavada,
her gün hep aynı manzaranın
kopyası gibi gelen,
ama yine de, günübirlik hayatın
eriyen konturları, kağşamış figürleri arasında,
işte bir kez daha yeni, bir kez daha büyük
ve mucizevi olanı
-cennetin tavan tasvirleri için
seçtiği son detayı- gösteren Büyük Usta,
bu gece tuvalini, bir tek fırça vurmadan,
bomboş bırakmış olabilir.

ya da resme başlamış, bir şeyler çiziştirmiş
ama çizdikleri Üstad'ı apayrı bir zamana
henüz nebülöz halde yepyeni bir temaya
götürmüştür de hani, her şeyi yeni baştan
-burada ve böyle sandığımız,
bildiğimiz ya da baş edebildiğimiz-
her şeyi bir kez daha,
kayra ve mucizeyle,
boyamak için belki,

üstümüze yanık bir çöl beyazı,
rüyalarımızın yüzeyi gibi kalın
ve kımıldayan
bir yokluk tabakası,
çektikten sonra tutup
fırçasını yıkayıp temizlemiş
ve esrimeler içinde yaşanacak
bir lütuf çağı için
ışığı, müziği ve şiiri
şöyle bin yıllığına
kaotik bir uykuya
yatırmış olabilir, pekâlâ!

Bahar 2001

JAGUAR

Necip Fazıl için

I

"O yıllar Quartier Latin'de,
delikanlılığın kekre retoriğiyle
girilip çıkılan öğrenci evlerinde
az çok hissediyordu,
henüz doğmamış olduğunu
ve bekletildiğini, ikinci geliş için,
gözsüz bir cenin halinde,
kelimeler ve simgelerle dolu
bir rahmin içinde."

Diye başlamıştım ki, Guenon'u oynamayı
denediğim bir şiire,
"Ama bu, o değil ki, Efendimiz!" dedi
GüzelSözlerinCini,
"Bu, düpedüz, *'Paris Günlerinde*
Necip Fazıl!'"

Ve bıraktığım yerden o devam etti:

"Henüz tikleri yoktu;
düşüncenin yayları, helezonları
yüzüne vurmamıştı daha.
Henüz kalbin sütüyle besleniyorlardı,
kelimeler ve simgelerle dolu
daracık bir rahimde
jaguar yavruları.

Bir rahim ki, ışıklı patlamalara gebe!
Ve bir körlük, katman katman,
tekrar tekrar doğmak için,
her defasında açılarak
daha büyük, daha derin
bir başka rahme...

O günler tenha yerler seçiyordu
kendine, kahramanımız;
sözün *'tefekkür'*le
simetrisini bozmayacak
sessiz yerler...

Henüz 'konuşmayı ve düşünmeyi
en iyi bilen üstat' yoktu,
'dava' yoktu, 'dava adamı' falan
yoktu.
Yalnızlık vardı.
Ve şiir verildiğinde galaksilerle veriliyordu.

Sözün yeraltı çağıltıları vardı bir de.
Sonra yeraltı çarşıları oldu.

Okült, teosofi, Pascal?
Ih, bunların hiçbiri!
Belki biraz Pascal, belki az az hepsiden;
yani şöyle göz ucuyla
ve korteksi çizdirmeden...

Asi olduğu için ilginç Rimbaud vardı sonra;
bir de, artık ölü olduğu için,
büyük olması huzursuz etmeyen Baudelaire...

Yine de, aşılması kolay şeylerdi bunlar,
bütün bu ateş denizleri,
barh-ı hârikler;
yahut yutulması kolay şeyler...
bu, kendiliğinden uskurun peşine takılan
huzursuz balinalar,
hût-ı hâridler.

Sonra kumar ve şiir tanıdı birbirini,
sonra kadın ve şiir tanıdı,
sonra gece ve şiir...
Ve akşam oldu ve sabah oldu:
yedinci gün.

Durup dinlenmek için, gökler ve yer
henüz çok sancılıydı.
Yolları yutan yollar
ve 'ben'leri yutan ben doğdu
bu sancılardan:

benleri yutan
ve bir daha acıkıncaya kadar
tek batında dokuz enik doğuran
büyük jaguar:

Yalnızlık... O hep vardı ama.

Sonra, 'Kartları karmışlar,
ama körlere dağıtmışlar;
bu yüzden, oyun zevki vermiyor hayat!'
günleri geldi.
Yalnızlık hep vardı ama.

Ve boşlukta asılı bu mevsimleri,
balığın karnında geçirilen
tekbenci mevsimler izledi:

'Farkı ne, oyunların
mezarda farelerin cıvıltısından,
oyunları ben kurmamışsam!'

Yalnızlık... O hep vardı ama
ve çalkalanıp duran
suların üstündeydi.
Ve akşam oldu ve sabah oldu,

'Rollerin hepsini ben oynamıyorsam,
repliklerin hepsini, ama hepsini,
ve herkesin ağzından
ben söylemiyorsam...'
günleri gelip çattı
ve kırılıp dağıldı öteki bütün günler,
bütün aynalar;

Yalnızlık yine vardı, o büyük jaguar
ve perdelerin arasından
göz kaş ediyor, fısıldıyor,
dişlerini gösteriyordu;

Yalnızlık...
artık bütün oyunların jokeri oydu
ve gelmiş geçmiş tüm şairlerin
ve cihangirlerin sayısı kadar çok yüzlü,
çok katmanlıydı..."

II

- "Varlığı cüzler halinde görüyoruz,
hakikati, kırık dökük imgeler,
imalar halinde...

Düşürüp kırmışlar çünkü!
Düşürüp kırmışlar yolda,
meyhanenin görüp göreceği
en keskin şarap küpünü,
gökten indirirken bana
küçük melekler!

Ve tadını bulmak için,
belki binlerce yıldır
Kevn'in mahzeninde beni bekleyen
şarabı damla damla
çağlara, uluslara,
körlere, sağırlara, dilsizlere,
ve alıklara dağıtmışlar!

Bu yüzden, sarhoş etmiyor sözler,
bu yüzden, yakmıyor ateş
ve söndürmüyor su!

Ama sırtımı meyhaneye dönüp,
bedenimde otlar, yosunlar
yeşerinceye kadar
bekleyebilir miyim kusursuz olanı?
Kusursuz ve Bütün Olan'ı?

Çenemde, göz oyuklarımda,
kulaklarımda kurtlar ve böcekler
ve karıncalar yuva kuruncaya kadar
bekleyebilir miyim?

Salt zekânın, kendi gölgesine tapınan
aptal bir köleye,
belâgatinse, yaratmayan, fakat
iplerden, halatlardan ve kelimelerden
ejderhalar türeten
bir panayır yalvacına benzediğini
biliyorum, tamam!

Birinin memesinden
süt içiriyoruz şeytanımıza,
ötekinin kırbasından şarap!

Sonra bir tanrı gibi konuşsun diye
alkışlardan ve ıslıklardan peydahlanmış
altın buzağının içine yerleştiriyoruz onu,
biliyorum, biliyorum, evet!

Ama, sırtımı seslere, ışıklara
ve seyircilere dönüp
salon boşalıncaya kadar
bekleyebilir miyim?

Gözümü, ruh denen, bu canlı mağarada,
tavandan sızan ışığa dikip,
duvarlarında çil çil açılıvermiş
binlerce gözle beni seyreden
bu gezgin tiyatro sahnesinde
kalbim damla damla sükun
doluncaya kadar
bekleyebilir miyim?

Kulak kabartarak çatı aralığına
ve mahzenlerine, beynin,
böceklerin çıtırtılarından
saf bilginin ayak seslerini
ayırt edinceye kadar
bekleyebilir miyim?

Taşların güzel sözlerle
eritilemeyeceğini biliyorum, evet!
taşların, kemiklerin ve kelimelerin,
gönül indirerek
sabır ve erdemle siline parlatıla
aynaya çevrilebileceğini de...

Bekleyebilir miyim ama
unutulan bir kaptan
suyun usul usul taşması gibi,
sanatın incesiyle, derincesiyle
dolup taşıncaya kadar
bekleyebilir miyim,
dönmesini,
kovasını çeşmeye bırakıverip
bıçkınların, çerçilerin,
simsarların peşine takılan
hercai 'güzelliğin',
geçici güzelliğin?

Çünkü bakın, akıl varlığın çevresinde
dönüp duruyor, jaguar gibi!

Ve gönül bir tarlakuşu sözün çayırlarında,
börtü böceğe doğaçlamalarla
'Kusursuz ve Kalıcı Olan'ı
anlatmak isteyen!"

5 Eylül 2005

FUZÛLÎ'NİN BİR GÜNÜ

Bugün ağlama günüm;
Secdemizi yine
Gözyaşı melekleri ıslatacaklar;

Soframızı yine
Onlar kurup
Onlar kaldıracaklar;

Evden onlar uğurlayacak,
Meyhanenin kapısında
Onlar karşılayacaklar bizi.

Bugün şarabı da, zehri de
Onlar sunacak,
Onlar çeng çalıp raks edecekler.

Onlar gözümüzdeki perdeleri açıp
Sinelerini gösterecek
Ve aklımızı başımızdan alacaklar!

Bugün ağlama günüm,
Gözyaşları gülüp eğlenecek,
Biz ağlayacağız;

Onların saydam tenleri,
Alev gibi okşayan ve yakan ülfetleriyle
Başımıza sardıkları tufanda

Nuh olmayı becerip
Bir gemi yapamadığımız için,
Onlar gülecek, biz ağlayacağız.

Temmuz 2005

FUZÛLÎ'NİN GECESİ

has odada bir mum yanar
ben fitilem
yanan sensin

mey içtikçe susazirem
men içirem
kanan sensin

aşk elinden nere gidem
men göçirem
konan sensin

ayna sırlanmış içime
hem içime
hem dışıma

bakhirem bakhirem anda
hem can hem de
canan sensin

12 Aralık 2005

YÜZYIL SONRAKİ OKURUNUN TAGORE'DAN ÖĞRENDİKLERİ

Doğulu bir ermişten
Sana şarkılarla yakarmayı öğrendim.
Sen sabahın kapılarını omuzlayarak
Işığın dölleyen kanadıyla
Erik ağacının çiçekli dalları arasından
Kalbime süzülürken,
Ben aklımın iğnesiyle ruhumun söküklerini
Onarmayı bir kenara bırakıp
Seni şarkılarla karşılamayı öğrendim.

Doğulu bir ermişten
Sana şarkılarla yakarmayı öğrendim.
Sen akşamın kapılarını omuzlayarak
Rüzgârın kederli soluğuyla
Günün renklerini, seslerini
Toplayıp geceye karışırken,
Ben aklımı, ruhumu, kalbimi
Ve başka ne varsa sana ait,
Mızıka takımına katıp
Seni şarkılarla uğurlamayı öğrendim.

Doğulu bir ermişten,
Seni karşılarken de, uğurlarken de
Söylediğim şarkıların hepsini, hepsini
Kulağıma senin fısıldadığını öğrendim.

Şubat 2005

YAŞLI ŞAİRDEN HİKÂYE YAZARINA

Değerli R.Ö.,

Mümkün olduğu kadar az gazete okurum
ve itiraf edeyim ki, sevdiğim edebiyatçıların, şairlerin
gazete yazılarını da pek öyle haz alarak okumam.
Çünkü bu yazıların, kalemi öne çıkaran,
dolayısıyla, o kaleme kan gönderen kalbi
olduğundan daha küçük gösteren
dışbükey aynalara benzediğini düşünürüm.

Ama sizin, 'Ultrasonografi' başlıklı,
geçen Perşembe günkü yazınız,
nedense, bir şiir gibi dokundu bana.
Ve ben de, bu yazının sahibine,
duygularımın sesini boğmadan
ya da değiştirmeden konuşabildiğim tek dille,
şiirle ulaşmak ve onu,
kendisine Tolstoy üzerine yazdığım
şiirlerden birini ithaf ederek,
kucaklamak istedim.

Bu ithafın, R.Ö.'e yöneltildiği için, bu değerli yazarın
Rus romanına ilişkin derin vukufu, hissedilir sevgisi
göz önüne alındığında, şiire değer katan,
bir anlamda da onu tamamlayan,
dolayısıyla şiirin yapısına dahil
bir unsur olacağından kuşkum yoktur.

İlişikte, görüşünüze sunulmuş şu üç şiiri bulacaksınız:
'Anna Karenina'nın Yaratılışı'
'Tolstoy'un Portresi'
'Yaşlı Yalvacın Acıları'

Onlarla selamlarım sizi!

6 Ocak 2005

TOLSTOY ÜZERİNE BEŞ ŞİİR

Anna Karenina'nın Yaratılışı

Rasim Özdenören'e

Büyük roman kişilerinin yaratıcısı Tolstoy,
Kendini Yasanki istasyonunda trenin önüne atan,
Gerçek bir aşk ve ihanet öyküsünün kurbanı
Anna Stepanovna isimli soylu bir dul kadının
-Bir süredir üstadın zihninin arka sokaklarında
Kuru diken yumağı gibi dolaşıp duran-
Sahipsiz ruhu için
Uygun bir 'beden' arıyordu.

Bir gece General Tulubiev'in evinde
Bir kabulde seçkin davetliler arasında,
Şairlerin Çarı Alexander Puşkin'in
Güzelliği dillere destan kızı
Maria Alexsandrovna Hartung'u gördü;
"İşte bu, dedi,
Evet, bu! Şükürler olsun!"
Aradığı modele sonunda kavuşmuştu.

O gece, eve döndüğünde, masasına oturup,
Petrol lambasının ışığında şafak sökene kadar
Tanrıyı ve onun bu nadide eserinde kullandığı hatları,
Nispetleri, fikirleri ve terkipleri düşündü;
Onları çözümleyip anlamaya çalıştı.
Boyunun uzunluğu, zarif endamı, ölçülü tavırları
Ve yüzünün şaşırtıcı güzelliğiyle, düşündüğü rol için,
Soylu Madam Hartung'tan daha iyisi olamazdı!

Gerçi, ayrıntıya girince, kıvrık dudakları, mesela,
Siyah kıvırcık saçları ve teninin rengiyle
Bu sıcak iklimlerin güzeli
Sevgili babasından ve onun Arap atalarından,
Bizim kahramanımızın saf kan Slav çizgileriyle
Bağdaştırılması zor bir şeyler taşıyordu
Taşımasına, fakat
Bunlar telafisi kolay şeylerdi.

Çünkü, gökçe bir şairin eliyle egzotik bir cennetin
Hareminden çalınmışa benzeyen
Bu müstesna mücevher kalıbında,
Sözgelimi, Tolstoy'un kardeşinin karısı
Kontes Sonia'nın saçları,
Dudakları, ten rengi...
En ufak bir yapaylık yaratmazdı;
Bundan kesinlikle emindi.

Usta yazar, ayrıca, bu ideal terkibin dudağına
En mutlu anlarda bile kaybolmayan
Hüzünlü bir tebessüm;
Yanağına, var mı yok mu, insanı
Hep merak içinde tutan, gizli, hain bir gamze
Ve gözlerine de, bakanları dipsiz umutsuzluğun
Dehlizlerine çeken vahşi bir melankoli
Yerleştirmeyi ihmal etmedi.

Sonra yazdıklarını okudu; gözlerini kapayıp, hayalinde
Tepeden tırnağa süzdü ve beğendi onu;
O kadar beğendi ki, ona yaşatacaklarını düşündükçe
Derin bir acıma kapladı içini; gözleri yaşardı, dudakları titredi.
Ve düşündü, bu duyduğu, aşk mıydı, kendi kahramanına?
Ve hangisi daha inandırıcıydı ve daha uzun ömürlü,
Onun bu, sözcüklerle yarattığı kusursuz *Hayalet* mi,
Yoksa, Anna Stepanovna'nın yaşanmış öyküsünde,
Kaderin bir tek kalbe, sonra da bir mezara hapsettiği *Gerçek* mi?

Tüy gibi uçabilen fırtınalı ruhların 'yufka yürekli' yaratıcısı
Kendi sorusuyla irkildi; bir yanıt mı, onay mı,
Anlaşılmaz bir şeyler mırıldandı, kederli kederli güldü.
Sonra elini koynuna sokup, ispazm geçirmiş gibi
Bir süre gezdirdi göğsünün üzerinde.
Ve sonunda, kalbinin bulunduğu yerden
Anna Stepanovna'nın çırpıntılı ruhunu bulup çıkarıverdi;
Avuçlarının sıcağına alıştırdı onu,
Bakışlarıyla okşadı, hatta öpmek istedi.

Sonra, içinde, yalnızca bir roman kişisi için değil,
Milyonlarca hayranı, binlerce eleştirmeni, yüzlerce taklitçisi
Ve daha niceleri için, yazgının dolaştığı
Bu küçücük, hüzün dolu bulutu,
Tanrının balçığa üflerkenki şefkatiyle eğilip,
Defterinde, okunaksız yazıların içine,
Sözcüklerin yumuşak yatağında uyuyan
Güzel Anna Karenina'nın kulağına, üfledi.

Şimdi artık, insanın rüyasında kendini
Bulutların üstünde bir kuleden bırakıp
Süzülerek toprağa, kendi küçük, güvenli
Ve ölümlü benliğine inmesini andıran,
Aşka benzer bir korku, bir yürek oynaması,
Ama aynı zamanda bir arınma, yücelme
Ve hafifleme içinde
Yenilenmiş buluyordu kendini.

28 Temmuz 2004

Tolstoy'un Portresi

Ressam Karamskof, yapmayı düşündüğü
Bir 'Tolstoy' portresine
Kibar çevrelerde en az bin rubleye rahatça
Müşteri bulabileceğinden emindi.
Ne var ki, huysuz ve inatçı '*ihtiyar*'ı
Kendisine modellik yapmaya ikna için
Gösterdiği çabaların hiçbirisi
İşe yaramıyordu;

Ne ince pohpohlamalarla desteklenmiş ricalar,
Ne çömezce yalvarıp yakarmalar,
Ne de, iş 'restleşme'ye varınca,
Bulvar ressamlarının fotoğraf kullanarak yaptığı,
Üstadı çileden çıkardığı bilinen
O ruhsuz resimlerden bahisle,
Başvurulan üstü örtük tehditler...

Gel gelelim, Karamskof öyle işin peşini
Kolay bırakacak adamlardan değildi;
O da en az yaşlı Tolstoy kadar inatçı
Ve sanılandan daha kurnaz biriydi.
Kont'a yaptığı uzun ikna ziyaretleri ona
Kontes Sofia Tolstoy'u yeterince tanıma
Ve böylece, rubleleri okşamanın saygıdeğer Kontesi
İpekli kumaşları, kürkleri okşamaktan daha çok
Mutlu ettiğini keşfetme fırsatını vermişti.

Tecrübenin ışığında bu bilgi
Ressam için kesin zafer demekti.
Nitekim, kocasını yola getirsin diye,
Nakit iki yüz elli ruble
Sayıverip eline, gizli bir anlaşma yapması
Zor olmadı, Kontesle.

Gerçekten de, uzun çekişmelerden sonra,
Karısının 'sistemli' hamleleri karşısında pes eden
'Harp ve Sulh'un büyük üslup, ince taktik ustası
Sonunda bu orta halli ressamın karşısına oturup,
Saatlerce poz vermeyi kabul etmiş gözüktü.

Yaşlı kurt, bu ağır işkenceye, sadece karısının
'Dırdır'ından kurtulmak için katlandığını
Söylüyordu ressama.

Oysa işin içinde, Olimpos'un kurnaz tanrılarına
Taş çıkartan bir *'iş'* vardı, gerçekte:

'*Küçük ressam*' Karamskof, kendisine tastamam
İki yüz elli ruble ve onca yüzsuyuna patlayan
Ünlü modeline bakarak,
Banknotlardaki resimleri andıran,
Kanıksanmış, sıradan
Bir 'Tolstoy portresi'ni boyarken,

'*Büyük heykeltıraş*' Lev Nikolyeviç Tolstoy,
'Anna Karenina'nın küçük ama ölümsüz tiplerinden
Ressam Mikhailov'u yontup çıkaracaktı,
Şövalenin önünde aptalca duruşlarla kendine
Tanrılık pozlar veren,
Fani Karamskof'un içinden;

Hem de, bu kendi ayağıyla gelen
Bulunmaz model için
Tek kopek ödemeden.

4 Mart 2004

Yaşlı Yalvacın Acıları

Bütün kadınlar mı biraz böyledir, yoksa bazıları mı?
Ne yapsanız, zalim olmamak elinizden gelmez!
Siz onlara doğru eğildikçe, bastığınız yer çöker
Ve her seferinde onların karışık duyguları, oyuntuları
Hem sizi, hem onları biraz daha, biraz daha
Kendi diplerinize çeker.

Yufka yüreklilik gösterip elinizi uzatırsınız,
Onlar da sizin elinize sarılırlar;
Ama işte bir kere daha yanıldınız!
Çünkü tutunmak için değildir bu;
Sizi de timsahın yutağına çekmek içindir.
Eğer onları aklın bulunduğu yere
Çıkarmakta ısrarlıysanız, hazır olun,
O zaman elinizi ısırmakta gecikmeyeceklerdir.

Tanrım, ne kadar zekileşiyorlar öyle,
Geçmişin acısını sizden çıkarmayı,
Size kan kusturmayı kafalarına koydukları zaman!
Ne kadar zekice, kıvrak ve haklı konuşabiliyorlar!
Ve nasıl akıllarında tutabiliyorlar,
İntikamcı tanrıçalar gibi,
Onca ayrıntıyı, geçmişte olup bitenlere,
Yapılıp edilenlere,
Öfkeyle sarf edilmiş talihsiz sözlere dair!

Hiçbir şey olmamış gibi mi davransam bir süre?
Nelerin savrulup gittiğini,
Nelerin kırılıp döküldüğünü, aramızda,
Nelerin eski yerinde ve eski tadında kaldığını
Görmek için fırtınanın dinmesini mi beklesem?
Tanrım, nasıl acı çekiyordur şimdi!

Gerçekten acı çekiyor mudur?
Benden büyük müdür onun çektiği?
Çünkü benden daha düşkün o, gururuna.
Ama, benden daha dayanıklı, bunda şüphe yok.
Eskiden bunun tersine inanırdım.
Ne aptalca aldanış ama!
O zamanlar kendime güvenim tamdı.

Yaşlandıkça kendimden korkmaya başladım.
Yaşlandıkça, bedensel haz, bedensel güvenlik
Ve beka arayışını örten
Sefil mi sefil yönelişlerin üstünde,
Adına '*sevgi*' denen, müteal
Bir gerçeğin var olmayabileceği
İhtimalinden
Kokmaya başladım.

Kendimden korkmaya başladım;
Bu kendime acıma illetinden,
Biteviye sızlanma nöbetlerinden
Korkmaya başladım.

Sevgiden, '*sevgi edebiyatı*'ndan, '*sevgi dini*'nden,
Yazdıklarımın gölgesinde sinsice
Yükseldiğini görür gibi olduğum
Sevgi putundan
Korkmaya başladım.

En sonunda da bütün bu korkularımdan
Korkmaya başladım,
Kocayınca kendi gölgesinden,
Kendi kuyruğundan, kendi 'kurtluğundan'
Korkmaya başlayan
Yalnız bir kurt gibi...

30 Haziran 2003

Kunduracının Rüyası

Kont Lev Nikolyeviç Tolstoy, altmış yaşına doğru
Bir kere daha çocuksu bir esine kaptırıp yüreğini,
Kunduracılık zanaatına heves bağlıyor;
Ve kunduracı Fedor'la bütün bir yaz boyu
Talim ediyor bu mesleği. Karşılığında da
Okuma yazma öğretiyor Fedor'la karısına.

Gelgelelim, yaptığı ilk çizmeler, nasılsa,
Biri biraz sıkıca, biri biraz çarpıkça,
-Çocuklar gizli gizli gülmekten kırılıyor-
Doğal olarak, kimsenin ayağına uymuyor.
O da tutup onları, çıraklık günlerinden
Bir hatıra olarak, çalışma odasının duvarına asıyor,

Gel zaman, git zaman, karlı bir akşamüstü,
Çizmelerindeki delikleri onartmak isteyen
Yoksul bir yabancının yolu,
(Tolstoy'un bir hikâyesinde olduğu gibi),
Hayalhanesinin önünden geçiyor,
Yaşlı kunduracımızın.

Önce karı temizleyen elini görüyoruz, camekânda,
Sonra kaygılarla dolu yüzünü, vakitsiz müşterinin.
Ve içeri giriyor, başında buzlu, dikenli taçla;
Bir eliyle, soğuktan titreyen çenesini
Cüzamlı biri gibi saklamaya çalışırken,
Ötekiyle sarınarak yamalı paltosuna...

Petrol lambasının ışığında çalışan yaşlı kunduracımız
Çevre köylerden bir mujikmiş gibi davranıyor ona da;
Hani öyle, kırk yıllık ustaların vakti bol köylülere yaptığı gibi,
Elindeki işe devam ederken, başını kaldırmadan,
Kaç çocuğu olduğu, okuyup yazma bilip bilmediği falan
Feşmekân türünden sıkıcı sorularla adeta sabrını deniyor, onun.

Beriki, önce susup soruların bitmesini bekliyor,
Sonra yaşlı kunduracıya, çoluk çocuğunun olmadığını,
Ama yeryüzünün bütün köylerini, kasabalarını, şehirlerini,
Şehirlerin meydanlarını, mabetlerini ve mezarlarını
Dolduracak kadar çok kuzusu olduğunu
Ve onları gütmek için de, Tanrıya şükür,

Ve neden sonra başını kaldırıp yukarıya,
Çıraklık günlerinde, bu yalvaç mesleğinde bitirdiği ilk işi,
Yani şu, kitaplıkları, salon sohbetlerini süslemeye değil de,
Tanrının yollarında eskitilmeye değer şaheserini,
Kısacası, kendi İsa'sı için hazırda beklettiği
Sarı çizmeleri indiriyor, duvardaki çividen.

Ve gömleğinin yeniyle silip parlattıktan sonra da,
Onları, bu, kendi kalemiyle çizip betimlediği,
Ama yine de karşısında kendini, her nasılsa
Hem usta, hem çırak hissettiği
Sevgili hayalete uzatıyor,
Bu, bütün eserlerinin gizli kahramanına...

Beriki eskileri çıkarıp sarı çizmeleri ayağına giyerken,
Ayağına tıpatıp olacağından emin, "Eğer kabul edersen, diyor,
Gel, başa baş ödeşmiş olalım, benim eskilerle seninkileri;
Kimse zararlı çıkmayacaktır, temin ederim seni,
Çünkü bu benimkiler, bedeninin ayaklarına giyersen
Biraz sıkacaklardır, ama ruhunun ayakları rahata erecektir
onlarla."

Bu güne kadar ne okumaya yazmaya,
Ne hesap kitap tutmaya ihtiyaç duymadığını söylüyor.
Ve bir an kıvılcımlar saçarak gözlerinden,
Kuzularının, çariçenin pabuçları için bile
Fazlaca yumuşak, fazlaca ışıltılı kaçacak derileri
Ve kanatlı ruhları olduğunu ekliyor sözlerine.

Tolstoy, belki böyle bir hikâyeyi
Daha bu mesleğe girmeden kafasında kurduğu,
Belki de, rüyada olanlara, hayatta olanlar kadar
Şaşmamak gerektiğini aklında tuttuğu için,
Başından beri yoğun duygularla dolup taştığı halde,
Renk vermeden dinliyor yolcunun sözlerini;

Hatta son çiviyi çakıp da, elindeki işini
Bir kenara bırakıncaya kadar ayakta bekletiyor onu,
Kuzuların bu dik başlı, alıngan prensini;
Bu, yorumu kitaplar dolduracak kinayelerden başka
Verecek şeyi olmadığı aşikâr
Yoksul müşterisini.

Bu eşitsiz takasa ses çıkarmıyor Tolstoy
Ve tipide, yitik sürüsünün peşinden
Gitmek için acele eden Çoban'ı kapıda uğurlarken,
Onunla yapılabilecek bütün konuşmaları, bütün çekişmeleri,
Kendi kafasında yıllar önce bitirmiş olmasının
Kederli huzuruyla tebessüm ediyor ona.

Ve bu, her zaman, ne tanrı, ne tanrı oğlu, fakat
Yalnızca Tanrının fukara çobanlardan biri
Olarak tasarlayıp, gün günden daha çok bağlandığı
Eski kahramanını, tipide bir kar hortumu gibi
Gözden kayboluncaya kadar, bir çömez mahviyeti
Ve bir baba muhabbetiyle, gözyaşları içinde, izliyor arkasından.

Bir Okur Mektubu

Onca erdem ve arınma deneyimi,
onca acı ve kendini yoksulların,
mujiklerin gözünde küçültme çabasının
doğal karşılığı olarak,
kendisiyle dolaysız konuşmaya,
hiç değilse, bir melek göndermeye
ikna için sıkboğaz edip durduğu Tanrı,
sonunda kulu yaşlı Tolstoy'un
bu gizli tutkusuyla biraz
yakından ilgilenmeye karar verdi.

Ve o gün Yasnaya Polyana'ya
gelen mektuplar arasında
özellikle birisi fazla dikkati çekti.
o kadar ki, onu okuduktan sonra Lev Tolstoy
artık ömrünün sonuna kadar
kendisine gelen her zarfı açışında
önce, o gün bir posta müvezzii
kılığında indiği anlaşılan
baş melek gelip de gittikten,
indirdiği uğultu esip dindikten sonra
belleğinin kumları üzerinde bulduğu,
hep şu okunaksız yazıyı okur oldu:

"Yeryüzünde gördüğün her acının
tadına bakarken, ah Livoçka,
seni ihtiyar çocuk,
peygamber olmayı mı
denemek istedin yoksa?

Oysa isteyene verilmeyen tek acı
ve tek lütuf budur,
bilmen gerekmez miydi?

Keşke bir şair olmakla yetinseydin;
çünkü bu, fazlasıyla
'verilmiş olan'dı sana.

Ve bir yalancı peygamber
olmayı istemeyecek kadar bilge,
merhametli ve vakur
olduğunsa, ortada...

Şimdilik selâm ve muhabbetle,

Seni seven, seni satır satır
heceleyen bir okur"

9 Kasım 2006

ŞEYH GALİB İÇİN ÜÇ ŞİİR

Çıraklık Yılları

biliyorum, hançer de sensin, yara da sen!
yarayı kayraya çeviriveren
yusuf salınışlı esin de,
isa dokunuşlu mısra da sen!

talimler, ezberler, çileler;
yazgının dolaşık yollarına benzeyen,
sonu gelmez denemeleri, ham çömezinin
ve ölçülü uyaklı sayıklamaları uykuda bile...

gece âlemleri, akşam sefaları, kuşluk demleri,
derken, marifet arz etmeye sıra gelince
söze abartılı yankılar katan bu mağara ıssızlığı
yahut panayır uğultusu sarhoş zihinde...

yetmez gibi, baharın bu apansız istilası,
gülün bu biteviye kahkahası has bahçelerde
ve yakarıp durması bülbülceğizin:
"hepsi sensin, mahzâ sensin, mâdem sen,"

dokun öyleyse omzuna, fısılda, dil dök;
olmazsa, bağır çağır; olmazsa, tepin,
ki, akıl çukurunda yatan ölü şiir de
Lazar gibi silkinsin, uyansın, cana gelsin!

4 Mayıs 2004

Kalfalık Yılları

kendin yola düşmeden
kafandaki kurtları kuşları
çıkar yola
ha derviş ha

otur daha otur
hasırla konuş tavanla danış
kırk gün dilini tut
zırhından dışarı çıkma

kırk birinci gün kalk
postunu topla
kapılarını aç ardına kadar
pencereleri daya

işin ciddi olduğunu
bilmeyen kalabalığa
dilinin hazinelerini saç
varını yoğunu dağıt

ama gösterme sakın
onlara yaralarını
sakın ha
sakın ha

Eylül 1992

Ustalık Yılları

kedere ney değil
davul nekkâre...
keder ki, yakışan
odur hünkâre.

bin kulaç dipten gelür,
ervah içinden;
dokunmaz ağyare
duyulmaz ahımız.

destur vericek
eşiğe diz vura,
kederlice konuşa,
lakin sızlanmaya
zinhar, ihvanımız

1994

YAŞLI ŞAİRDEN ŞAİR DOSTUNA

Sevgili H.,

"Göndereceğin şiir mümkünse kısa olsun demiştin."
*ilişikte, ilki, **'Şair Bugünden Geçiyor'***
isimli, nispeten kısa bir şiir (2 sayfa);
ikincisi, bir gazete ekinde yayınlanması
elbette düşünülemeyecek kadar uzun,
yani 'upuzun' (10 sayfa),
***'Yelkenli Tabut'** isimli,*
iki şiir bulacaksın.

Birincisi Radikal Gazetesi'nin eki için;
ikincisi sadece senin okuman için.
Aslına bakarsan, ikincisinin, uzun da olsa,
Dünya Şiir Günü'nde bir büyük ustaya,
Nazım Hikmet'e duyulan saygıyı
yansıtacak olması bakımından, şu günlerde
bir yerlerde yayınlanması çok iyi olurdu.
Ama işte, 'genç' bir şiir dergisi, onu,
boyunun uzunluğunu gerekçe göstererek;
'tozlu' bir edebiyat dergisi de içeriğini
okurları için 'şimdilik erken'
(yani 'sakıncalı') bularak
yayınlamaktan kaçındı.

Doğrusu, bu şiiri sana gönderirken,
bir ara kendimi şairce coşkulara kaptırıp
yayıncılığın aşılmaz sınırlarını da hiçe sayarak,
"Bir şiir -kahramanının da Türk şiirinin büyük
ustalarından, şiir ve düşünce mağduru Nazım Hikmet
olduğu düşünülürse- yeterince özel
ve kuşkusuz, içi yeterince dolu, yeterince güzel ve sahici
bulunuyorsa eğer, bu şiire, şiir için çıkartılacak bir
gazete ekinde, Dünya Şiir Günü'nde hem de,
niçin (özel bir) yer açılmasın ki?"
diye düşünmedim değil.
Ama bu düşünceyi sonradan kendim de
pek inandırıcı bulmadım.
Dolayısıyla, yayınlanmasını sağlayamasan da,
H.'cığım, bu şiiri kendin okuman
ve onun hakkındaki görüşlerini, duygularını
benimle paylaşman bana yetecek.

Bizim A.S. (Sen onu ***'Paris'te udunu çaldıran***
ortanca oğul' *şiirinin kahramanı olarak tanıyorsun),*
bu sabah ben evden çıkarken
birkaç poz fotoğrafımı çekti;
onları bugün e-maille sana ulaştıracak.

Bunlarla kucaklarım seni.

15 Mart 2007

YELKENLİ TABUT

Nazım Hikmet için

I

vapurda bugün yine dışarıda oturdum,
sana söz vermeme rağmen, gülüm,
yine deli rüzgârlara açık
ön güvertede.
sırtımda ne palto, ne ceket, ne kefen
ne de bana yurdumu geçilmez eden
yirmi otuz okkalık mumyalı beden...

bu erken bahar ikindisi
bozmamak için boğazın renk armonisini,
yalnızca, ölümün kırk konak ötesinden
tayeran eden
kıvırcık saçlarım,
mavi gözlerim
ve ben...

mezarını arayan bir hayalet değilsem eğer,
hasret dolu bir rüzgâr,
bir esrime olmalıyım herhalde,
yolcuların saçlarında gezinen,
saçlarında,
yüzlerinde,
gönüllerinde...

vapurda bugün yine
küpeşteyi sıyırıyordu, gülüm,
insanın gönlüne özgürlük,
ölümsüzlük üzerine
eskimeyen duyguları çağıran
köpük köpük martılar.

şehrin gündelik hikâyesini
geleceğin şairleri için
göğün mazbatalarına geçirdiklerinden olacak,
uçları denizin uçuk lacivert
mürekkebiyle pasaklı kanatları,
ama bembeyaz çığlıklarıyla,
bu gökçe kalemzenler, bu hamarat martılar,
hani çıkıp ete kemiğe bürünsem,
görünsem gözlerine,
tanıyıp, gurbete gömülen hemşerilerini,
mutlaka omuzlarıma konacaktılar;

omuzları kaldırırsa, tabii, bu ağır yükü,
sürurdan ağlamaya
ve gönülden taşıveren her merhaba için
bir defa daha,
bir defa daha ölmeye,
dirilmeye hazır
bu yufka yürekli muhacir hayaletin...

daha ilk bakışmalarda, daha
ilk koklaşmalarda böyle,
daha yanak yanağa,
dudak dudağa
kucaklaşmadan memleketimle,
rüzgârıyla dirilip, kendi terennümlerimin,
martıların işini, sözcüklere can verip
mısra kanatlandırmak
kadar kolay sanarak,
uçtum, uçacak gibi oldum onlarla,
tuttum, tutacak gibi oldum bir an
hayatı
sarı dalgalı saçlarından...

içlerinde sen de vardın çünkü,
içlerinde sen de vardın, gülüm!
sen, martıların İstanbul'u,
İstanbul'un da martıları
sevdiği kadar
sevdiğim,
özlediğim kadın!

II

vapurda bugün tayfalar çakır keyifti
ve sarışın mavi gözlü kaptan
göbeğini kaşıyaraktan
puro tüttürüyordu kaptan köşkünde

herkes cesaretle bakabiliyordu
birbirinin gözlerine;
ve herkes birbirine gülümsüyordu,
bunun için en küçük bir bahane aramadan.
hani sanki çekip hep birlikte çıkarmışlar
Boğaz'ın erguvanî çığlıkları,
fîrûze kasıkları arasından
yeni doğmuş bir Venüs gibi, baharı.

sonra onu gül suyuyla yıkamış,
saçlarını, Nedim'in
şuh endam İstanbul gazelinin
kâkülünü taradığı
o ruhnevaz,
telkâri
tarakla taramışlar...

hani sanki uzakta,
kabrinde
uyurken Nazım,
burada, memleketinde
Türkçenin mesihî şairleri
ölüme çare bulmuşlar,
bengi nefesleriyle!

içlerinde sen de vardın, gülüm,
içlerinde biz de vardık,
o, birbirini sokmadan, dişlemeden
konuşmayı, koklaşmayı
ve şeytana borçlanmadan gülmeyi,
oynamayı keşfeden,
layemutların!

vapurda bugün,
sürgünde ölen şairlere vergi gaybubetimle
yolcuların arasına karıştım,
nasıl karışırsa baharda, fark edilmeden,
en yorgun, en kederli duygulara,
malihülyalara bile, şairane bir eda,
güllerin, zambakların,
taze otların kokusu...

bazılarının sevdalı fısıltılarına karıştım,
bazılarının süslü iç tiratlarına.
bazılarının, saçlarını okşadım,
dağıttım uykusunu;

ve göze alıp kalbimin
o ünlü, ölümcül vuruntusunu
bazılarının gözleriyle seyrettim,
gencecik yüzleri uzun uzun,
içlerinde senin gençliğin kadar
güzeli var mı diye.

yüzlerinde sen de vardın, gülüm,
gözlerinde sen de vardın!

III

vapurda bugün o *ciddi* adam da vardı;
yaşı, benim ölmeden önce
Stalincilikten müstefi
gölgem gibi ellinin üzerinde
ve tek yumurta ikizi gibi yine
benziyordu bizim
Bursa mapusane müdürü
rahmetli, ismi *Ucubettin* miydi neydi,
işte öyle bir efendiye.

o yıllar, tuhaftır, ölüm fikri,
yakasında ay yıldızlı gardiyan kokardı,
dazlak başı ve seyrek dişleriyle
-alt şuurun bana bir oyunu mu, nedir,
ismini bir türlü çıkaramadığım-
bu pek vazifeşinas
başefendinin
kılığında görünürdü gözüme...

sabahları benden önce uyanıp
içimde volta atar,
yatağımın, yastığımın altını yoklar,
omuz başımdan uzanıp
yazdıklarıma göz atardı.

bedenime ait gölgemi yıllar önce
Moskova'da kaybettiğime göre,
demek ki, şimdi ruhumun gölgesi gibi, beni
adım adım izlemek niyetinde bu zat;

gölgem gibi dediysem, bu, dilin azizliği,
yoksa ruhumun ayak izlerini
burnuyla süpürmek isteyen bu karaltı,
ne sana mapusaneden gönderdiğim
mektupların, şiirlerin
hâmişinden sızarak, geceleyin
İstanbul'un eski semtlerinde
gezmeye çıkan
benim romanesk gölgem gibi mavi gözlü,
ne de kıvırcık saçlarında âsi
siklonlar estiren cinsten...

tersine, gözleri her hafiyeninki gibi
şaşılacak kadar küçük,
şaşılacak kadar içrek;
bakışları nem almış mangal külü rengi,
yani ateşsiz,
inançsız,
art niyetli;

kulakları, en uzak fısıltıları bile
kaçırmasın diye besbelli
kocaman, öne dönük ve tüylü;
kravatı fındık düğümlü,
    karne yıllarının parti müfettişi zevki...

kafa tasına yapışık seyrek saçları,
badem bıyığı, kalın kaşları...
velhasıl tekmil kafası
takma dedirtecek kadar bakımlı.
bir kırmızı mührü eksik,
'çok gizli' bir tamimle, mesela,
millî kabirleri *'vatan hainleri'*nden
koruyup kollama vazifesiyle
sakıncalı bir ölünün peşine
düştüğünü tekit için, alnında...

herif karşımda oturmuş,
    akıl almaz bir huşuyla
        ölüm ilanlarını okuyor, iyi mi,
satır be satır Cumhuriyet gazetesinden;
hesabı denk getirmek için, besbelli.

lafı niye bu kadar uzatıyorum, sahi,
çizmek için bu menhus resmi,
anlatacak bunca güzellik varken?

bu herifin bende tedai ettirdiği ne?
yine ölüm mü,
ölüm endişesi mi?
ölümden sonra hem de?
her neyse gülüm, her neyse...

vapurda bugün...
ben,
martılar,
geminin öteki yolcuları;
tayfalar, muçolar, çaycılar,
boğazın kalbim gibi ispazmlı suları,
sularda torikler, yunuslar;
'rakı şişeleri, karpuz kabukları'...
hepimiz çakır keyiftik,
hepimiz on dokuz yaşında!

hepimiz, kulak verip de sanki,
mucizevi bir şiirin nidasına,
yüreğinden başka nesi var,
kurtlara böcekle bırakıp
mezarlarından kalkan
isimler, sıfatlar,
aksisedalar gibi genç,
taze, hercai
ve güzeldik;

ve hepimiz gülüyorduk, hepimiz,
akıldan, kaderden, zamandan
boşalırcasına katıla katıla...
Urumeli Feneri'nden geçip de
Haydarpaşa garına varıncaya,
oradan ta Kurtalan'a uzanan
*'insan manzaraları'*na karışıp,
tarlada, işlikte, mahpushanede,
karnını tutarak bütün memleket,
gülmekten kırılırcasına...

güldük, güldük, güldük
ve dağıldık
sulara, martılara, rüzgârlara
ve rüzgârlı, kanatlı mısralara...

güldük, güldük, güldük...
sulara, martılara, rüzgârlara
ve rüzgârlı, kanatlı mısralara
diş geçiremediği için
mezarlıklara tel örgüler çektirip
Nazım'ın bir avuç dolusu kemik tozuna
ve gölgesine, mezar taşının,
memleketi dar etmeye kalkışan
saflığına, güldük, 'müesses nizam'ın!
saflığına,
kofluğuna,
efelenmelerine...

ve kafaların en kalınından,
en sıkısından,
en ciddisinden süzülmüş
vatanseverliğine, mezar bekçilerinin.

içlerinde sen de vardın, gülüm,
biz de vardık içlerinde,
o katıla katıla gülen bahtiyarların!

YAŞLI ŞAİRDEN YAŞLI KRALA

Sevgili N.,

Dün, bir mimarlık dergisinde çalışan,
Bizim S.'in arkadaşı
mimar A.,
Turgut Cansever Hoca üzerine hazırlamayı
düşündükleri dosya için,
alanın dışından değişik değerlendirmelere de
yer vermek amacıyla,
Hoca hakkındaki görüş ve düşüncelerimi
yazmamı istedi.
Ben de ona söz vermedim, ama yine de
dün gece ve bugün oturdum,
ilişikte okuyacağın,
***'Hoca'** başlıklı 'şey'i yazdım.*
Böyle bir durumda, bir düz yazı için
ihtiyaç duyulan düzenli bilgilerden,
analitik düşünce donanımlarından
yoksun olduğum,
biraz da ukalaca şeyler döktürmekten
korktuğum için,
gördüğün gibi,
hemen şiirin bulutsu iklimine sığınıyor,
GüzelSözlerinCini'nin fısıltılarına
kulak kabartmak yolunu seçiyorum.

Şimdi, senden acilen
görüşünü bildirmeni rica ettiğim husus,
bu yazdığım,
hakikaten bir 'şey'e benzemiş mi, bir?

İkincisi de, bu manzume,
maslahatı karşılayacak gibi gözükse bile,
içinde, özellikle son paragraf
göz önünde tutulursa,
Hoca'yı üzecek, burkacak falan
bir şey gözüne çarpıyor mu?
A., bana, "N. Hoca'yı da
bu dosyaya katkıları için
rahatsız edebilir miyim?" diye sordu,
bende ona "isteyenin bir yüzü kara,
vakti olup da, vermeyenin iki..."
demedim ama,
telefon numaranı verdim.
Artık gerisi senin bileceğin iş.

Bugün bunlarla kucaklarım seni,

20 Mart 2007

YAŞLI ŞAİRDEN YAŞLI KRALA

N.'ciğim,

Şiirde son paragrafı,
GüzelSözlerinCini'ne değil,
şiirin kendi akışına kulak vererek,
nasıl doğru bir mecraya
soktuğumu gör de
bana "bravo, işte bu!" de;
ben de sana dünkü uyarın için
teşekkür edeyim.

21 Mart 2007

HOCA

göğe takdim ettiği biçimleri, ahenkleri, yazık ki,
tek tek yerinde göremedim, Hoca'nın;
görsem de, ne söyleyebilirim ki!
rüzgâr ne söyleyebilirse,
geçerken, ulu bir çınarın yanından...

ama yine de, Tanrının yaratma planında
uyumun illiyeti aştığı
ve onu içerdiği fikrini,
yani göğü tırmalamadan
onun aşkın tasarımını
yerdekilere
en iyi kim anlatabilir?
diye sorsalar bana,
derim ki, bir Mozart
bir de Turgut Cansever Hoca!

ve yeryüzünün aşkını,
aczini, cezbesini
-çığlığıyla *'kubbeyi zemine indirmeden'*-
göktekilere
en iyi kim anlatabilir?
sorusuna da,
derim ki, bir Yunus,
bir de Turgut Cansever Hoca!

en az merak ettiğim husus,
bir mimar ve filozof değil de,
bir çoban olsaydı eğer,
gönlündeki saflığın, tehalükün
kuzulara Muhyiddin Arabi'yi,
kurtlara Heiddegger'i
tattırmaya yetip yetmeyeceği...

en çok emin olduğum şeyse,
kurtlar ve kuzular kaçışıp da,
aynacı dükkânında filler
dolaşmaya başladığında bile
dervişçe çekilip köşesine
ney üflemeye devam
edecek olmasıdır, Hoca'nın...

19 Mart 2007

CENNETTE GÜNDELİK HAYAT

ŞAİR 'BUGÜN'DEN GEÇİYOR,
O EBEDÎ 'YOKSUNLUK ZAMANI'NDAN...

"Bizim için de neşideler yaz!"
Diye yakarıyor küçük krallar,
Ömürleri kelebek ömrü kadar
Kısa süren kayserler, taçsız sezarlar,
Yeterince *'büyük'* olmayan *'Engizitör'*ler,
Yeterince acı çekmeyen İsa'lar;

"Benim için de yaz, benim için de!
Diye fısıldıyor, sıkboğaz ediyorlar:
Benim mezarımı da aç!
Benim kemiklerimi de toplayıp ayağa kaldır!
Benim ruhumu da oyuna çağır,
Yüzümü kullan!
Adımı, sesimi yaşat!

Münzevi ıslığınla, ayak sesinle
Gecelerimizin içinden geçip giderken
Benim kapımda da duraksa bir an,
Ve kulak ver seslere, içerden gelen!
Benim öykümü de dinle!
Benim çığlığımı da koynunda götür,
'Büyük Çığlık'ların koptuğu yere!"

Diye yüzsuyu döküyor, gönül koyuyorlar,
Küçük gotamalar, küçük sokratlar,
Küçük kaligulalar, küçük yahudalar
Küçük stavroginler, küçük falstafflar,
Küçük donkişotlar,
Küçük faustlar, küçük hamletler...

VİZYON

Çayırda otlayan atlar,
İki beygir,
Bir de tay...

Kimse yok yanlarında,
Üstlerinde
Bir bulut var yalnızca,

Bir de Shakepeare,
İskarpinlerini parlatan
Pamuk yerine o bulut tutamıyla.

4 Mayıs 2010

YAŞLI ŞAİRDEN GENÇ EDİTÖRÜNE

Sevgili A.T.,

Ne hoş, ne güzel bir ayrıcalık, böyle sıcak,
gencecik, ışıltılı satırlarla aranmak!
Bu satırlara, ben de, tam size son ziyaretimden
bir gün önce yazdığım,
biraz muzip, biraz 'şen' bir şiirle
karşılık vermek istiyorum.
Bu şiirin yazarı, yerin ve göğün,
yerde ve gökte olup bitenlerin,
olacak olanların, sadece korkularla,
boğuntularla, insanı mutsuz eden
tasavvurlarla değil, fakat neşeyle,
coşkun bir neşe ve açık zihinlilikle de
algılanabileceğine, hissedilebileceğine inanıyor.
İnsana, insanı yaratan büyük sanatçıya
ve insan için yaratılanlara yönelmiş
sahici bir güven ve sevginin gereği de budur aslında.
Korku değil, sevgi, güven ve neşe...
***'Cazın Irmakları'** kitabına bir 'doğaçlama' olarak*
yazılan ilişikteki şiir, işte bu inancın
bir ürünü. 3 sayfa.

Onunla selamlarım seni, sevgili A.T.,

13 Haziran 2010

CHARLIE CHAPLIN İÇİN DÖRT ŞİİR

Caz İçin Doğaçlama: 'Şen Maneviyat'

Musa'nın çocukluğu, koltuğunun altında
Oyunun tekstleri, tabletleri,
Ezber yapa yapa dönerken Sina'dan,
Yamaçtan aşağı hoplaya zıplaya
Kahkaha ata ata
Karnını tuta tuta
Kırılayazdı, Şarlo'ya gülmekten.

İsa'nın çocukluğu, oyun bitince, Galgota'da
Ruhu tene tutturan paslanmış çivilerden
Çözülüp inerken, yaralar içinde,
Çarmıhtan aşağı hoplaya zıplaya
Kahkaha ata ata
Karnını tuta tuta
Kırılayazdı, Şarlo'ya gülmekten.

Zerdüşt'ün çocukluğu, kabından taşaraktan,
Gönlü yalayan alevler gibi,
Ruhtan, tenden ve zamandan yukarı,
Akıldan aşağı öyle hoplaya zıplaya
Kahkaha ata ata
Karnını tuta tuta
Kırılayazdı, Şarlo'ya gülmekten.

Fazla oturmaktan, altında, *huş* ağacının,
Fena halde ayakları uyuşan küçük Gotama,
Sonunda koparak hiçlikten ve yeisten,
Kaostan aşağı hoplaya zıplaya
Kahkaha ata ata
Karnını tuta tuta,
Kırılayazdı, Şarlo'ya gülmekten.

Aklın sızılarını dindirmek için
Mit'e dönerken, yıkarak Kutsal Tarih'i,
Elinde cinayet aleti, Nietzsche'nin çocukluğu
Olimp'ten aşağı hoplaya zıplaya
Kahkaha ata ata
Karnını tuta tuta
Kırılayazdı, Şarlo'ya gülmekten.

Ve Josef K, zavallı Jozef K,
Bir kuşluk vakti, öyle yapış yapış,
Ikına sıkına, böceğin içinden
Çıkarken dışarı, hoplaya zıplaya
Kahkaha ata ata
Karnını tuta tuta
Kırılayazdı, Şarlo'ya gülmekten.

Ah bu Charlie, kırdı geçirdi valla,
Öldürdü tüm yaratılışı kahkahalarla
Ve öğretti herkese gülmeyi!
Yere göğe, dağa taşa, otlara, dikenlere,
Fillere, karıncalara,
Dirilere, ölülere, hortlaklara
Ve kurtlara, böceklere, mezar taşlarına...

8 Haziran 2010
'Cazın Irmakları'

Cennette Gündelik Hayat

kahramanımızın charlie chaplin olması
ne değiştirir sanki!
o da bizim gibi, kemikleri odundan
bir yoksul, bir ölümlü nihayet!

hal böyleyken, neden
o kadar çok yer ayrılıyor,
anlaşılır gibi değil,
cennetin duvarlarında,
billboardlarında,
on günlük sakalıyla çekilmiş
sabıkalı fotoğraflarına onun?
ve niçin *'aranıyor'* her yerde?

niçin o kadar çok geçiyor
cehennemden yükselen
neşidelerde adı?

neden o kadar sık rastlanıyor,
ters giyilmiş partal iskarpinleriyle
paytak ayak izlerine
hemen her sayfasında,
cennette tutulan kroniklerin?

ve ne zaman geçecek olsa,
ayak uçlarına basaraktan,
bilinen şaklabanca göz kaş
hareketleriyle chaplin
hatırından, sıradan cennetlilerin,

melekler de, ruhaniler de niçin
dökülüyorlar öyle,
bağrışıp çığrışarak,
camlara, balkonlara,
parmaklıklara,
salkım salkım?

anlaşılması zor,
o kadar mı olaysız
geçiyor günler;
herkes o kadar mı çok
sıkılıyor cennette!

2002

Yufka Yürekli Avcılar

"Hayır, insan acıma hissine
Kapılmıyor burada, diyor,
Çünkü yürekleri burkmadan
Yapılacak av partileri için
Sahici tavşanları da, tilkileri de
Değiştirmişler biyonik olanlarla."
Diye açıklıyor, Rainer Maria Rilke,
Charlie Chaplin'e;

Sonra da, mekanik fuarında, cennettin,
Sergilenen iki örnek ürünü,
Uçan kanaryayı havada kapan
'*Kedi çevikliği*'yle,
Termitlerin, gösterişli kuleler,
'*Şehirler kurma yeteneği*'nin
Bir arada kullanıldığı Şiir'i

Ve krokodilin çene 'sistemi'yle
Canlı bir balinayı yakalayıp
Burnunun ucuyla ite ite
Şiirin karnına sokmaya çalışan
Düşünce'yi gösteriyor
Ünlü sinema şairine.

19 Aralık 2007

Charlie Chaplin Anlatıyor

gördüklerim o kadar etkilemişti ki beni,
"nerde benim atım ve av giysilerim!"
diye bağırmayı geçirdim içimden;
geçirir geçirmez de pişman oldum,
çünkü bunu düşünürken
ata binmeyi bilmediğimi unutmuştum.

ama iş işten geçmişti artık;
atı ve av giysilerini ben daha düşünürken,
düşünceden bilmem kaç kat süratle,
harika koşumlarıyla, bana,
bembeyaz ince belli bir at
ve yaldızlı av giysilerini getiren iki uşak
karşımda bitivermişlerdi bile.

ne var ki, av giysileri,
avcıların en heybetlisi
Stratfortlu William için
yahut avcıların en merhametlisi
Küçük Asyalı Yunus için dikilmiş olmalıydı ki,
içlerinde kaybolma endişesi
verecek kadar büyük gelmişlerdi bana;

ceketin etekleri yerleri süpürüyor,
pantolon, kemerini elimle tutmasam,
benim şu matrak filmlerimdeki gibi.
sıyrılıp düşüyordu.
süvari kaskı gözlerimi örtüyor,
kulaklarımı ikiye katlıyordu.

bütün bu aksiliklere,
cennetteki kusursuz uyumu doğrulayan
acil bir çözüm bulsunlar fikrini
içimden geçirmeye bile vakit bulamadan
kendimi atın sırtında,
bir kayın ormanında
mekanik tilki avında
dört nala koşuyor buldum.

attan düşmemek için
büzüldükçe büzülmüş,
atın yelesine sımsıkı sarılmıştım;
bir taraftan da, "ölmek istemiyorum!
ölmek istemiyorum!
ölümün olmadığını söylemişlerdi bana,
burada, '*sanat*'ın cennetinde!"
diye avaz avaz bağırıyordum,

işte o an, arkamda
başka toynak sesleri duydum,
kendi kendime, "tamam,
feryadımı işittiler, demek!
ve yardıma geliyorlar!" deyip
arkama bakacak oldum,

aman Allahım! bir de ne göreyim,
simsiyah bir atın üzerinde,
kemiklerine kadar yanmış,
eriyip akmış bir atlı,
gümüşten bir iskelet
bembeyaz dişlerini göstererek
hızla yaklaşmıyor mu bana!

"tamam işte, ölümün kendisi, bu!
ve artık yapılacak bir şey yok!
burası da cennet-mennet değil,
artık boşuna yorma kendini!"
dedim kendi kendime
ve bıraktım atın yelesini.

at da bunu yapmamı bekliyormuş meğer,
bir keder ya da kaygı rüzgârının
ardında bıraktığı bir şiir bulutu gibi
giderek yavaşladı
ve sonunda duruverdi;

bu arada, arkamdaki atlı da avına yetişmiş oldu.
birkaç kere çevremde döndükten sonra
önümde dikilip durdu ve
"Mösyö Chaplin, sizinle burada,
cennette karşılaşmak
büyük bir sürpriz oldu benim için;
ben, Virginia Woolf!" dedi.

içindekileri ya bir kâğıda,
ya da bir çalgıya döküp de kurtulan dahilerin
hayatın gücünden de, ölümün yükünden de
bir an boşalan, keçeleşen zihinleri gibi,
benim de, mahareti, ölümün sırıtkan suratını
pek sevdiğim bir şiir ladysinin
karikatürüne dönüştürmeye yeten
küçücük hayalhanem, bu ufak buluşuyla
ölüm korkusundan da,
yaşama hırsından da
o an boşalıp durulmuştu;

aklın fırtınalarından kaçarken
kalbin anaforlarına yakalanan
bir şairin ruhu
nasıl bırakırsa kendini
çalkantılı suların senfonisine,
ben de şimdi öyle bırakmıştım kendimi,
bu ölümsüz dişi ruh için beslediği sevgiyle
bir kez daha tutuşan
yufka hayalhanemin
uçuk fantezilerine.

konuşması Ouse ırmağının
hüzünlü çağıltılarını andıran
Britanya'nın bu tahayyül virtüözü,
krallığın kayın ormanında
bir tilki avı sırasında,
aşığına yetişeyim derken
atı tökezleyen
bir Westminster düşesini
canlandırıyormuş,
benim zihnimde çıktığı,
o günkü gezisinde.

Bayan Woolf'un dediğine göre,
atın sağrısından fırlayıp
kendini bu kayın ormanında
simsiyah bir atın sırtında bulan Düşes
öldüğünde elli dokuz yaşındaymış.
ama en fazla kırkında,
yani, güzelliğin hem ölüme,
hem de ölümün ötesine
en çok benzediği yaşta
gösteriyormuş o gün.

19 Aralık 2007

YAŞLI ŞAİRDEN YAŞLI KRALA

Sevgili N.,

Dün, nasılsa, bir zamanlar bana purolar getirdiğin,
ama uzun zamandır bunu yapmadığın aklıma geldi.
Ben de tuttum, ***'Puro ve Çakmak'*** *diye*
bir şiir yazdım.

Birlikte tüttüreceğimiz purolar için,
'sigara altı', çikolata kabilinden bir şey, bu.
Tat, bakalım, nasıl bulacaksın onu?
Nasıl bulduğunu, iki satırla olsun,
bana yazmayı unutma.

5 Temmuz 2006

PURO VE ÇAKMAK

Cennette, poker partilerinden birinde Mayakovski:
"Bu ağırkanlı oyun, bu aptalca sükûnet
fazla geliyor bana,
benden buraya kadar!" deyip masadan kalkar,
"Rus ruleti deneyeceğim ben, yoldaş İsa!"

Sonra da koynundan kalın bir Havana purosu çıkarır,
ön dişleriyle ucunu koparır purosunun
ve ağzındaki koçanı, bir küfür gibi,
omzunun üstünden,
yanı başındaki havuza tükürüverir.

Billur havuzda, 'mühürlenmiş zaman'ın içinde, süs balıkları
o an çığrışarak bir intihar librettosuna dönüşüverirler
ve kız gibi bir mısra, dansöz bir yunus,
tek sıçrayışta puro koçanını havada kapıp
sınıfsız ve devletsiz sulara geri döner.

Bu balık, hatırlanacaktır, büyük yeryüzü serüvenimizde,
nice şiir sefinesini bir kuyruk vuruşuyla
okyanusun dibine gömüverdikten sonra
ancak İsrafil'in suruyla, kuyruğunu süserek,
gökyüzüne çekilen kaderi simgelemektedir.

Bu arada trajik kahramanımız, 'öldürücü' suç aletini
azı dişlerinin arasına yerleştirmiş,
ceplerinde kibrit aramaktadır.
Lucifer, elinde C a r t i e r çakmakla, ona yaklaşır
ve bir krupiye nezaketiyle fitili ateşler.

4 Temmuz 2006

GALATALI ULYSSES

Bay Bloom geçiyor Beyoğlu'ndan.
Ulysses'i üç sayfadan öteye sökememiş
Bizim fukara Joyce severlerimiz
Seyrine dökülmüşler,
Bu namlı İncil karakterinin.

Saint Antuan kilisesinin alçıdan 'Kuzu'sunu
Çarmıhtan indirmişler de hani,
Kurtların arasına salmışlar gibisine,
Gözyaşları içinde peşinden gidiyor gay havariler;
Pederastlar, göz kırparak gizli iblislerine...

Adamınsa, tuhaftır, zeytinyağına yatırılmış
Böbrek ızgarası çekiyor içi.
Fazla kilolarından ötürü biraz utangaç,
Aldatıldığı için de -karısı tarafından- kederli biraz;
Ama sanatın hilelerine karşı, şükür, şerbetli.

"Kimsesi olmayana acı dokunmaz."
Al sana, öksüzler için yazılmış bir İncilden
Gül gibi bir aforizma! Loy, loy, loy...
Hadi, kuzum, al bu dört yonca yaprağını
Dört çarmıh yarasının üstüne koy!

Peki peki peki peki, nereden geliyor ama
Bu ufunet, bu kurt güve kelime çitlemesi?
Diye sayıklıyor, iyi şair olamadığı için, belli,
Küskün bir uyurgezer olarak tasarlanan
Sanatçının kendi otoportresi.

Bay Bloom bu, Dublinli son İncil müellifinin
Freud'dan ve şeytandan öğrendiği dillerle
Yükselttiği gezgin bir Babil kulesinden aşağı
Kuşlara ve bedayişinaslara
Âyetler ufalaya ufalaya Golgota'ya yürüyor:

İn nomine domini, mea culpa!
Niye mi, katıp karıştırıyorum böyle
Yüzleri, rolleri, sözleri birbirine?
Çünkü unutmak istiyorum, diyor,
Bir unutuş hortumuna dönüşüp,

Divaneler gibi savrulmak steplere...
Ve böylece, kurtulmak kendimden de,
Bana, şiirin, ihaneti affetmeyen Tanrısını,
Onun suçlayan susuşunu, küçümseyen bakışlarını
Hatırlatan yüzlerden de, *'Kelime'*lerden de.

CENNETTE ŞİİR GÜNLERİ

şiir üzerine konuşuyor, dinleyin,
yarım akciğerliler kulübünden bir fani;
melekler, biçare ilham perileri
oksijen körüklüyorlar ona arkadan;
küreklere asılmış şiirin forsaları
ve gemi cehenneme kalkıyor gemi!

kurumlu küçük şairler localardan
keyifle izliyorlar olup biteni,
öğrenilmiş bir kibirle höpürdeterek
göğüslere sığmayan ebediyeti.

sesini alçaltıyor
ve uhrevi titreşimler vererek ona
umutsuz ruhlara aşktan
ve insafsız telif ücretlerinden söz açıyor,
duyumsal arınmadan falan,
anadan üryan şiir,
yılın panayır güzeli.

bu arada sepetteki yılan
vazodaki güle tırmanıyor
ve dönüp duruyor büyük spiral
kazıya kazıya
ruhlardaki ipeği.

dinleyin, kadife tenli şiir
amyant kostümlerini giymiş,
yedi kat cehennem aşağı inip
talihine ağlamaya gidiyor,
son okuyucusunun.

ve yoksul sıkılgan bir şair
dili buz altında sıkışan bir münadi,
kanatlarını çırparak süpürge gibi,
umutsuzca silivermek istiyor
halkın beyin zarına
öğretmenlerin tebeşirle,
hayal gücünden yoksun şairlerin
tükenmez kalemlerle,
şair olamadıkları için tırnaklarını kemiren
münekkitlerin de
tırnaklarıyla çizdiği resimleri.

Temmuz 1990

CENNETİN TAVAN FİGÜRLERİ

başka başka yüzleri
kullanmaya o kadar
ihtiyaç duydular ki dünyada,
kendi yüzlerini hiç
tanımaya vakitleri olmadı.

ne toprakta ne suda,
ne molada, ne yolda huzuru tanıdılar;
hep o mevsimsiz siklonların,
yağmura dönüşmeyen varlık bulutlarının
içinde dolaşıp durdu bunlar,

bu içrek şairler ki,
gülü koklamanın, elmayı dişlemenin,
gün batımlarında göğün
al yanağından kayan
sıcak gözyaşı gibi,
içimizi yakarak parıldayan denizi
seyretmenin tadına kanmadılar;

gül gibi kokmayı, elma gibi tatmayı,
güneş gibi yanmayı ve yakmayı,
deniz gibi git git derinleşmeyi,
enginleşmeyi istediler, ayrıca.

ve gül gibi koku veren,
ağızda elma ya da üzüm tadı bırakan,
güneş gibi ısıtan ya da yakan;
deniz gibi çağıran, baş döndüren,
yastığımızın altında çağıldayan,
bazen yaralarımıza,
bazen rüyalarımıza benzeyen
sözler icat ettiler.

onun için, bırakın, kemirsinler,
bu huzursuz ruhlar, göğün çalılarını şimdi,
frenk üzümlerini, ardıçlarını,
yaban armutlarını

bırakın, kemirsinler, yaban keçileri gibi
ve kemire kemire bitirsinler
bitirebilirlerse, tabii,
taa aynalı tavanına kadar cenneti!

ve orada baş aşağı gezinip dursunlar ebediyen,
bastıkları her yerde,
tattıkları, dokundukları,
kokladıkları her şeyde
yalnızca kendi yüzlerini görüp de şaşırarak!

ve dudaklarından hayretle dökülen sözler,
yağmur bulutlarının homurtuları gibi,
bırakın, yankılansın
cennetin göklerinde!

ve cezbeyle gözlerinden akıttıkları yaşlar
yaz yağmurları gibi,
yeryüzünün toprak kokusunu getirsin
ve ter kokusunu, orada
kaderle güreşen düşüncenin...

ebediyetin mezarlardan, kitaplıklardan,
soğuk çatı katlarından
-o, aynı anda hem ıssız, hem mahşerî
tiyatro kulislerinden- taşan
yalnızlık, keder,
küf, ter ve boşunalık
kokusunu getirsin!

ve sızlatsın burun kemiğini,
upuzun ve tekdüze günlerinde
gül ve amber kokusuna kanıksayan
erdemli cennetlilerin!

FİNAL MAÇI

kendi canına kıyan daha içrek şairlerle,
ölçüsüz şöhret ve *tûl-i ömür* uğruna,
şiirin de, hakikatin de
canına okuyuveren
daha dışrak şairler arasında
cehennemde yapılan final maçında,

birincilerden Mayakovski,
karşı takımdan,
parmakları ve mısraları,
kurt başlı muştalarla süslü
bir Nazi muhibbinin,
saçlarından çekerek
yere indirdiği Cesar Pavese'e
biraz soluk aldıracak zamanı
kazandırmak için,
topu cennetin çayırlarına doğru
şandelleyiverir.

top yükselir, yükselir, yükselir,
gider, gider, gider, gider
bilgi ağacının tepesine iner.
ve ağaçtan üç elma
düşer dünyaya:

biri bu şiiri yazanın,
biri bu şiiri okuyanın,
biri de okuyup da anlayanın
başına!

16 Mayıs 2009

CEHENNEMDEN YÜKSELEN NEŞİDELER

Bir Oyun Kişisi

"bende tümörlerin en kötü huylusu vardı,
diyor cehennemde, oyun kişilerinden biri,
"benim şair olmam da, sanırım
her şeyden çok bu tümörün eseri.

tek kafada iki yüzlü bir canavar
yuvalanmıştı içimde benim:
başının ön tarafında değersizlik duygusu,
ensesinde ise, bilinme, fark edilme dürtüsü...

tırnaklarıyla oya oya içimi
orada maden bırakmadı bu ifrit,
ne yüz, Tanrının huzuruna, büyük mahkeme günü,
ne ruh, kendime saklayacak...

kazıp çıkardıklarını saçıp savuraraktan,
ne mucize heyecanı, ne paylaşma zevki
bıraktı geriye... kısacası, daha cehenneme girmeden
en harlısından cehennemi yaşattı sahibine.

şimdi ne yapmalı, acaba? oruca mı başlasam?
diye, yüz yıldır sorup duruyorum kendime?
dilimi tutmalıyım, en azından, değil mi?
dilimi tutmalıyım, önce yarım gün, sözgelimi.

sonra üç tam gün, üç brahma günü...
sonra faydasını görürsem, üç yıl,
üç maha-yuga yılı yani, sözcüklerle değil,
işaretlerle konuşmalıyım belki!"

- "peki, ama niçin bu, efendimiz? diye
lafa karışıyor, GüzelSözlerinCini,
değeriniz iyice anlaşılsın ve göklere çıkarılsın diye mi?
canavar burada da iş başında demek ki!"

17 Ekim 2009

Pieter Brueghel

Cehennemde, cehennemin dibinde,
İsmi Pieter Brueghel olan birini arıyorum.
P e t e r, p e t e r b r ü g e l diye okunuyor...

Siz gördünüz mü, böyle birini, bayanlar, baylar,
Bu ismi taşıyan birini? Yahut en azından
Yüzünün çizgileri bu isimle uyumlu birini?

Siz bayım? Siz bayan? Ya siz? Ya siz?
Babam değil aradığım bu kişi, hayır, hayır,
Kardeşim ya da kuzenim de değil.

Ona mı benziyorum? Pieter Brueghel'e mi?
Ben mi? Yapmayın! Nerem benziyor?
Burnum, gözlerim ve ağzımın sağ kıyısı mı?

Diyelim ki öyle, iyi ya işte, iyi ya işte!
Bu neyi ortaya koyar? Gördüğünüzü, bildiğinizi
Adı Brueghel olan bu oyun kişisini!

Ben de, bu, bana benzettiğiniz kişiyi arıyorum zaten.
Hayır, işimi görmüyor ayna. Kendisi lazım.
O nerede, o? Fazla mı soru sordum?

Cehennemin dibinde mi, dediniz? Haydaa!
Peki ama burası cehennemin dibi değil mi zaten?
Yahut kaç dibi var burada cehennemin?

Yahut iç içe kaç cehennem var burada?
Her cehennemin bir dibi, her cehennemin
Dibinde de ayrı bir Pieter Brueghel mi?

Ne diyorsunuz, burada gördüğüm herkes o mu?
Nasıl yani, sen, ben, o? Ama göremiyorum sizi,
Yüzünüz tam olarak görünmüyor da, dumandan!

Demek, burası Pieter Brueghel'in ruhu
Ve bizler de ruhunda kaynaşan *ben* ikizleriyiz onun,
Öyle mi, tam olarak bunu mu anlamalıyım?

Demek, Brueghel, bu cehennem ressamı, cehennemi
O kadar içerden, o kadar dipten, derinden görmek,
Anlamak ve yaşamak istedi ki, size kalırsa,

Bunu başarmak için de, kendini cehennemin
Ve cehennemdekilerin öylesine yerine koydu,
O kadar yoğun yaşadı ki burada olanları,

Sonunda, ruhuyla da, teniyle de, inanılır gibi değil,
Hıh! demiş burnundan düşmüşçesine
Cehenneme benzemeye başladı. Dediğiniz bu.

"Yo, cehennemin kendisi oldu!" diyorsunuz,
Biz de, o aynalı cehennemde, birinden ötekine sadece
Kazan farkıyla ayırt edilebilen ikiz benlikleriyiz onun...

10 Haziran 2010

İkiz Ruhlar

Cehennemde, alevlerin kıyısında - onu,
Elinde küçük yol defteri
Ve kurşun kalemi,
Bir şiirin final mısralarını
Düşünüp tasarlarken
Koruda, yürüyüşte gösteren -
İsli paslı bronz bir heykeli vardı, şairimizin.

Heykeli, cehennemde bile onu unutmayan
Vefakâr okurları
Ve tempolu yürüyüşlerde
Sürpriz dostluklar kurduğu
Ruhani yol arkadaşları dikmişlerdi oraya.

Anıtın önünde, kör bir neyzen oturmuş,
Ney üfleyip sadaka topluyordu.
Ve bu neyzen, yüzünde,
Önce belli belirsiz seçilen,
Ama dikkatle bakılınca,
Şaşkınlık verecek kadar belirginleşen
Çizgiler taşıyordu, şairimizden.

Şairimizin kendisine gelince,
O, değişik bir isim
Ve yepyeni bir kimlikle
Marangoz yamağı olarak atmıştı
Canını içeriye cennetten.

Yanında çalıştığı marangoz ustasıysa,
Esmer teni, kahverengi gözleri,
Burnunun üstündeki
Ve ağzının sağ kıyısındaki yara iziyle
Hıh demiş burnundan düşmüşçesine
Tıpatıp şairin kendisine benziyordu.

24 Haziran 2010
'Dudakta Bekletilen Şarkılar'

Dante Cehennemi Tasarlıyor

- "Cehennemin toplu tasarım işini,
Sence, GüzelSözlerinCini,
Neden bir mimara değil,
Bir ressama değil,
Bir müzisyene de değil, fakat
Bir şaire ısmarladı insanlık?

İnsanın cehennemi de, insanın kendisi gibi
Taşlarla, tuğlalarla değil de,
Karınca yuvası gibi kaynayan, kımıldayan,
Gülen, ağlayan, bağıran,
Alev alev yanan kelimelerle
Ve doğal olarak, önce insanın kendi hayalhanesinde
Kurulsun diye mi,
Cehennemi tasarlama işini
Bir şaire verdi, insanlık?"

- "Majestelerini kutluyorum yürekten!
Çünkü onun gibi içrek,
Onun gibi içten yangılı, içten ateşlemeli
Bir şair sorabilirdi ancak,
Böyle, içten tutuşan fikirlerle, resimlerle
Ve renk renk alevlerle dolu
Cehennemî bir soruyu
Kitabın 'Cehennem' bölümünde!

Cehennemin tasarımına gelince, efendimiz,
Sorunuzla sizin de ima ettiğiniz üzere,
Cehennem de, tıpkı bir şairin hayalhanesi gibi,
Hem hortlaklarla, hayaletlerle,
Hem de gerçek ve diri oyun kişileriyle
Dolup taşsın diye, bence de,
Bu işi bir şaire ısmarladı, İnsanlık.

Ve bu seçimiyle de, kuşkusuz, Cehennemin,
Bir yandan, şu, ruh denen
Ve insanın içinde, git babam git,
Dibi görünmeyen uzayın
Her yönde bütün derinliklerini,
Bütün kara deliklerini
Ve oralarda kaybolup giden oyun kişilerini,
Hercai yıldızları, serkeş göktaşlarını,
Aklın ve dürtülerin onlara işlettiği
Bütün haytalıkları, sapkınlıkları,
Bir yandan da bunlardan duyulan nedameti,
Her türde ve her şiddette azabı,
Kendini kemirmeyi, yiyip bitirmeyi
Ve hem yıkıcı sonuçlarını,
Hem yaratıcı ilhamlarını bunların,
İçine alacak kadar karnı geniş,
Gönlü zengin, zihni açık ve işlek,
Hayal gücü dizginsiz, dili de ateşli
Bir cehennem olmasını istedi;

Yani konuşmasını, ıslık çalmasını,
Dans etmesini bilen,
Her dilde şarkı söyleyebilen,
Ezberinde on binlerce,
Belki yüz binlerce mısra bulunan,
Ağlayan, gülen, rüya gören,
Uykusunda sayıklayan,
Zaman zaman kendinden,
Kendi ateşinden, kendi dumanından
Ve bunlarla ürettiği toplam elem ve ıstıraptan
Kendisi de bunalan
Ve yokluğu, yok olmayı, sönüp gitmeyi,
Kül olup savrulmayı hayal edebilen,

Fakat, bütün bu dağdağaya ve doluluğa rağmen
Yine de insanın katlayıp, koltuğunun altında,
Kalbinin kıyısında
Taşıyabileceği kadar hafif, uçumlu,
Kanatlı bir cehennem...

Uzun lafın kısası, iyi bir şiirde, büyük bir şiirde
Görülmesi adet olan ne varsa,
Ne eksik ne fazla,
Hepsini karnında besleyen,
Yani insanın kendisine benzeyen bir cehennem
Tasarlamasını istedi,
İşi ona verirken, İnsanlık, şairinden;

Biçimin değil, özün mimarisini,
Bedenin değil, ruhun,
Çizginin ve yüzeyin değil, değil,
Derinliğin mimarisini...

12 Haziran 2010

Pythagoras

Zavallı Pythagoras,
Şair olamadığını,
Kendisine bu altın postun
Verilmediğini düşündüğü için olacak,
Şairlere hınç besliyor.

O kadar ki, gayb aleminde
Bir seferinde güya
Hesiodos'u cehennemde
Bronz bir direğe bağlı olarak
Gördüğünü söylüyor.

Homeros'a gelince,
Onu da, yılanların sardığı
Kuru bir dut ağacına
Baş aşağı asılıyken
Görüyor rüyasında filozof,

Ağzından, burnundan
Saralılar gibi
Köpükler, salyalar
Saçar bir halde hem de...
Pythagoras bu işte!

Bu çarpıcı imgelemle
Kendisinin de gerçekte
Bir şair olduğunu görmüyor.
Felsefenin insana yaptığı kötülük
Bu olmalı herhalde!

2 Haziran 2010

YAŞLI ŞAİRDEN EDİTÖRE

Sevgili E. Hanım,

Bu, aslana benzediğini sanan, ama, bence ruhen
daha çok fareye benzeyen 'kalem efendisi'ni tanıyorum.
Başından beri, onun, kendi benliğiyle
karmaşık 'sorunları' olan biri olduğu yolunda
güçlü endişelerim var. Kendiyle sorunları olan
ve maalesef, bu sorunlarını şiirin şifa dolu iklimine
taşıyabilecek sahici yetenekleri olmayan,
öyle olduğu için de yanlış yollarda dolaşan,
tanıdığım başka bazı edebiyat simsarları gibi,
onun da, geçmişte zaman zaman 'iyi şeyleri'
küçük gösterme, karartma amaçlı
zavallı girişimleri oldu.
Kendisine bir defasında, bir mektubuna karşılık,
çok yararlı olabilecek dostça öğütlerle dolu
bir mektup yazdığımı da hatırlıyorum.
Ama görüyorum ki, bu zayıf kişilik,
iç sorunlarıyla baş etmenin yolunu hâlâ bulamamış.

Mamafih, sözü geçen kişinin,
Yoksulların ve Şairlerin Kitabı *ile ilgili satırlarını*
bana iletmeniz,
- iyi niyetli olduğunu söylemek için
kendimizi bir hayli zorlamamız gereken
bu tür düzeysiz mülahazalar konusundaki
görüşlerimi hulasa eden -
aşağıdaki şiiri, ***'Hacker'*** *şiirini,*
bana esinlemesi bakımından iyi oldu.
Bunun için size teşekkür borçluyum.
Bugün sözü geçen o şiirle selamlamak istiyorum sizi.

15 Temmuz 2010

Hacker

yine şu malum fındık fareleri*,
hilkatin şu sevimli icatları,
script kiddieler,
siyah şapkalı bitirim hackerlar
iş başındalar;

dişlerini geçirip koparamıyorlar,
sahih, düzgün, fakat sessiz şeylerden
bir lokma olsun, koparamıyor,
koparamayacaklarını da biliyorlar;

ama yine de, anlamlı bir kıpırtı duyunca,
kurulmuş oyuncaklar gibi
pıtır pıtır pıtır, saldırıya geçmekten
alamıyorlar kendilerini,

diş izlerini bırakabileceklerini
düşünüyorlar, bence,
hiç değilse, diş izlerini, uçan şeylere;
belki de uçan tek bir şeyin,
anka mı, huma mı, albatros mu,
bir büyük kuşun
yere düşen gölgesi üzerine...

---

* Bu sevimli yaratıklarla ilgili daha eğlenceli bir hikâye için Bkz. I. Kitap, 93. sayfa, ***'Bir Gogol Kahramanı'***

burunları her deliğe sığıyor,
her şeyi biliyorlar,
parmak tadımıyla, her şeyi...

ama, nasipleri yok şiirden,
şiirden ve katıksız *kendi olmak*tan.
bilmedikleri şey bu!

15 Temmuz 2010

Anarşist

- "Son insanoğlu da çıkmadan cehennemden,
adımını atmayacaksın cennetten içeri!"
diye mırıldanıyor, kendi kendine,
dişlerini sıkaraktan
Mançalı Kişot soyu zamane şairin biri.

- "Peki ama, onca zaman ne yaparsınız dışarıda,
zekânızı, hayalhanenizi, zevk-i seliminizi rehine koymadan
neyle geçinir, nasıl baş edersiniz ebediyetle?
Bunu düşündünüz mü, merhametli efendimiz?"
diye soruyor, GüzelSözlerinCini.

- "Ne mi yaparım, nasıl mı geçinirim?
Su satarım, cehennemin kapısında,
yara bandı satarım, makyaj gereçleri
satarım, korsan kitaplar satarım,
korsan cidiler falan.

İşi ilerletince de, çete kurar
adam kaçırırım cennete, cehennemden.
ve Olimpos'un eteğinde,
kenar mahallelerinde cennetin
devletsiz bir *krallık* kurarım, yoksullar için."

17 Eylül 2009

Sorgu Sual

Şair misin, filozof mu? yoksa bir sihirbaz mı?
'*kırmızı*'yı tanımlayabilir misin, sözgelimi?
Sadece sözcükleri kullanarak, tabii?
'*Mavi*'yi ya da'*mor*'u? '*Sıfır*'ı ya da '*bir*'i?
Dene görelim, dene görelim hadi!

Peki, kayaları yerlerinden
Oynatabilir misin, muhkem kaziyelerle
Yahut inatçı şüphelerle
Yahut kendilerine, akmak için yatak arayan
Ve bulamayan serkeş düşüncelerle?

Dağdan yuvarlayabilir misin
Yahut konuşturabilir misin taşları?
Sözcük sürüleri gibi, keçi sürüleri gibi
Peşine takabilir misin taşları
Yahut ağaçları yahut insanları?

Rüzgârları estirebilir misin,
Bulutları toplayabilir misin
Başımızın üstünde, gökçe dizelerinle?
Şimşekleri çaktırabilir, yağmurları
Yağdırabilir misin, hemen ardından?

Yahut, bunları yapamıyorsan,
Rüzgâr gibi uğuldatabilir misin,
Yağmur gibi şırıldatabilir misin, peki,
Kafanın içinde serseri serseri
Dolaşan sözcükleri?

Şair misin, filozof mu,
Yoksa sihirbaz mı?
Yoksa bunların hepsi mi,
Yoksa hiçbiri mi?
Söyle hadi, söyle hadi!

28 Aralık 2009
'Sofist'

Kumpanya

Herkes arınıp, bağışlanıp da
Cennete alındıktan,
Ateş söndürülüp, küller süpürüldükten,
Kapılar, pencereler açılıp
Hava temizlendikten sonra,

Cehennemin işletimi
Evsizlere ve şairlere verilecek,
Özgün dokusuna zarar vermeden,
Orada dinlenme evleri, şenlik yerleri,
Meyhaneler, müzikholler yapsınlar diye;

Tiyatro sahneleri, okuma sahneleri,
Bağırıp çağırma sahneleri,
Heykel gibi dikilme, susup durma yerleri
Vesaire vesaire, yapsınlar diye kendilerine
Ve müziği, şiiri, sessizliği sevenlere...

2 Haziran 2010

Homopoeticus

Masaya iki tabak koy, iki de kristal kadeh!
Biri senin için, öteki de. Ve söyle bakalım şimdi,
Cin misin, melek misin - Yoksa, şu, şiir nedir,
Felsefe nedir bilmeyen uhrevilerden biri mi?
Nasıl görünür oldun, böyle? Benim için mi indin,
İnsan denen bu ıssız gezegene, bu soğuk cehenneme?

Ta başından beri hep senin gibi, bir cinim
Yahut kafa dengi bir meleğim olsaydı,
Ben ona yüksek matematik öğretirdim,
Belki biraz şiir, biraz felsefe,
O da bana saksafon çalmasını öğretirdi,
Kuşlarla, ağaçlarla, taşlarla tercümansız konuşmasını falan.

Aklıma bile gelmezdi, sanıyorum, o zaman
Egomun damağını ıslayacak birkaç yudum su için
Dilin sahralarında iğneyle kuyu kazmak.
Ve sözcükleri yan yana ve üst üste
Dizip basamak basamak,
O kuyudan yukarı tırmanmaya çalışmak.

d'Alamber'in kıpırtısız yaşamı - yahut
Gauss'un sessiz süzülüşü sayıların göğünde
Ya da Gödel'in, kuş sesleri ve cebirsel simgelerle
Kaynaşan bir koruda sabah yürüyüşleri
Her zaman onlarca kat daha çok çekmiştir ilgimi
Napolyon'un, bando mızıka, tantanalı ruhundan.

Hayıflanıp durmuşumdur her zaman,
Bazen bir keşişin kırbacını indirerek yüzüme,
Demişimdir; "Matematik ve botanik bilgisi iyi
Basit bir köy öğretmeni olmalıydın, belki de,
Bir Homer yahut Hayyam yahut Dante
Bozuntusu olup çıkmak yerine!"

Kimi insan, başından geçenleri otlarla,
Ağaçlarla, insanlarla paylaşmak için yaşar;
Kimi, paylaşacak bir şeyler geçsin için başından...
Bense, anlatması biraz zor olacak belki de,
Biraz dolambaçlı, biraz eksantrik, biraz
Egzotik, biraz ezoterik falan falan falan,

Ama açıkçası, olmuşken, şöyle uğultulu cinsinden
Bir ruhum olsun diye yazıp durdum bir ömür
Ve bir ağaç kurdu gibi bunca yıl
Oyup durdum, oyup durdum zihnimi,
Kıvrım kıvrım dehlizler ve kemerli, revaklı
Galeriler açıverdim kafamda,

Ki, gündelik ayinleri, sözleri, söylemleri,
Ortada ne bulursa ciğerlerine çeken zaman,
Rüzgâr gibi geçerken bu delik deşik mağaradan,
İçim onları alsın ve anlamlı öykülere,
Dağ, bayır, oba, şehir, bin yıl öteleri dolaşan
Yırlara, destanlara çevirsin, kendi bildiği dilde

8 Şubat 2010

CEHENNEME SU TAŞIYAN SERÇELER

Şiirin melekutunda da, cennette olduğu gibi,
Her an her şey her şeye dönüşebilir,
Her şey birbirine,
Ve her şey hep birlikte,
Kıyılarımızdan geçen
Büyük, uğultulu bir akarsuya!

Asıl anlamı budur, bence,
Cennetin de, şiirin de,
Ölümün de, dirimin de

Bugün keşfettim bunu
Ve unutmayayım diye
Kaydediverdim hemen, altını çize çize
Aklımın bir köşesine:

"Cennette, her şey her şeye dönüşebilir,"
Diye yazdım, göğün mürekkebiyle,
"Sezen Aksu'nun bir şarkısı, mesela,
Sizi alıp bir kıtadan ötekine götüren
Bir rüzgâra dönüşebilir
Yahut bir yelkovan kuşuna..."

'*Nasıl işledim ben o haltı,*
Nasıl sarf ettim o sözü öyle ulu orta
Ve nasıl kırdım o kalbi
Öyle aptalcasına!'
Diyerek üstünde tepindiğiniz vicdanınız
Dönüşebilir o an, orada
Tuğla rengi
Bir kaldırım karosuna.

Yahut, benim, eski bir fikri tornistan edip de
Bu şiiri yazarken yaptığım gibi,
Biraz inanç, biraz da sanat
Katarsanız işin içine,
Üzerinde, cehennemlik bedeninizle
Yahut hortlayan yitik benliklerinizle
Boğuşup durduğunuz
Cehennemin kızgın krematoryum taşlarını
Behemehal dönüştürebilirsiniz,
Omuzlarınıza pır pır konup kalkan
Ve yanıklarınıza kanatlarıyla
Serinlik *pompalayan*
Minik serçe'lere, sakalara,
*tarlakuşları*na pekâlâ.

"Ve sen de, cehennemin kapıları önünde
Doldurmak için sadaka çanağını, ey şair,
Dönüştürebilirsin, diye bitirdim notlarımı,
Kayıkçı Kharon'un kasvetli mi kasvetli
Cehennem türkülerini andıran şiirlerini
Orpheus'un, cehennemin yüreğini soğutan
Arp doğaçlamalarına,
Flüt doğaçlamalarına."

15 Eylül 2010

Cehennemin Kapısı

"Siz, ey içeri girecek olanlar,
*Dışarıda bırakın her umudu!"**
Dışarıda bırakın ki,
İçerde yanmasın umutlarınız da.
Saçlarınızla, kirpiklerinizle,
Dudaklarınızla birlikte.

Dışarıda bırakın ki, onları,
Sizi de dışarı çağırsınlar!

Başkalarının umutlarıyla birleşsin
Çoğalsın, çoğalsın, çoğalsınlar
Ve cehennemin kapıları önünde
Alkışlarla, ıslıklarla, sloganlarla
Dünyayı ayağa kaldırsınlar!

Kaleyi kuşatsın ve hurra
Surlara saldırsınlar!
Bazı umutlarınız koçbaşı olsun,
Bazıları mancınık,
Bazıları tünel açsın,
Bazıları burçlara tırmansınlar!

* Dante, *İlahi Komedya.*

Ve zorbaların yaktığı,
Cahillerin, yaş, kuru odun taşıdığı,
Ruhbanların da körükleyip durduğu
Cehennem ateşinde
Tek kişi kalmamacasına
Dışarı çıkarsınlar topyekûn insanlığı
Yıkarak duvarları
Naralarla, çığlıklarla
Ve *şen* kahkahalarla!

12 Haziran 2010
'Şen Maneviyat'

Bir Oyun Kişisi

Benim haberim olduğunda,
Benim kim olduğuma,
Kim olacağıma çoktan karar verilmiş,
Oyunlar ona göre yazılmış,
Kostümler ona göre seçilmiş,
Sahne ona göre düzenlenmişti.

Bana kala kala sadece
Hayat denen ırmağın
Kıyısında gezinmek
Ve gezinirken de,
Irmakta akıp giden şeylere,
Çere çöpe, köpüğe,
Yosunlara, çiçeklere taşlara,
Balık türlerine falan, falan
İstediğim adları,
İstediğim anlamları
Verebilme özgürlüğü kalmıştı.

Bu ayrıcalığı kullanma sanatına
Şair olmak deniyor işte.

19 Ocak 2010

SAHNEDEKİ HAYALET

YAŞLI ŞAİRDEN YAŞLI KRALA

Sevgili Kardeşim,

İtiraf edeyim ki, ilk defa böylesine fena
ketenpereye geldim
ve senin o güzelim mektubunu,*
düşünebiliyor musun,
ancak sekiz gün sonra okuyabildim;
gerçi bunun sebebini öğrenince,
bıyık altından sen de,
eminim, güleceksin.

Kardeşine oynanan oyun şu:
benim şu 'GüzelSözlerinCini',
şu, kendisinden başka kimseyle
sıkı fıkı olmamı istemeyen
kıskanç, uyumsuz ifrit var ya,
işte o kemiksiz, gölgesiz
ve daha kötüsü, yüzsüz kepaze...

Sen tut, en büyük rakibinin,
yani, sevgili dostum, senin
esinlerle dolu o nefis mektubunu,
daha ben farkına varmadan
bir dalgınlık anımdan yararlanıp,
gözden sürmeyi çalar gibi,
okunmuş mektuplar arşivine 'akıt'!

Sonra da, garip bir doğurganlıkla
son sekiz günde,
daha önce hiç olmadığı kadar cömert,
hiç olmadığı kadar kendiliğinden
fikir üstüne fikir,
ilham üstüne ilham taşı bana...
soytarının maksadı, anlayacaksın,
benim dikkatimi posta kutuma gelen giden
şeylerden uzak tutmak...

Dün, niçindi, şimdi hatırlamıyorum,
'gelenler' arşivine girmem gerekti,
aman Allah'ım, ne görüyorum,
senden, okunmamış bir mektup!

Böylece, hem esef, hem sevinçle,
şükür, sana karşı büsbütün
mahcup olmadan, fark etmiş oldum,
yüce gönüllü olmakla kalmayıp,
oyunlarını yerde, kendi çukurlarında
sahneleyen ağır gönülleri de
rüzgârıyla kanatlandırmasını bilen
dostumun mektubunu...

Bilmem anlatabildim mi,
mektubuna niçin geç ulaştığımı
ve niçin bir cevap yazamadığımı hemen?

Ama, şükür ki, bunun telafisi için,
abanoz yongası yahut linyit kömürü gibi
ağır, isli ve kurumlu yansa da,
bugünlerde bizde 'malzeme' çook,
ocağında yakmasını bilene!

Bugün sana bu mektubun terkisinde,
bu son günlerin yamalı pürçekli
bir tutanağı durumundaki
***'Oyunların Oyunu'**nu,*
***Zamanı Bekleten Şarkı** kitabına*
yirmi dokuzuncu şarkı olarak girecek olan
şu manzum güldürüyü,
-bestesi cennette Mozart'tan istense
ona, cehennemi arattıracak kadar
taşlı dikenli gelecek olan-
şu opera librettosunu gönderiyorum.

bir de, yine son günlerin mahsulü,
***Yoksulların ve Şairlerin Kitabı**'nın*
şu kül rengi açan gülü
***'Homopoeticus'**u...*

Bugün işte bunlarla kucaklıyorum seni.

20 Ocak 2007

* YAŞLI KRALDAN YAŞLI ŞAİRE

Sevgili Kardeşim,

Sadece hudutsuz gönül zenginliğinin
ve cömertliğinin bir nişanesi olan
coşkulu mektup/şiirin
bana da şöyle bir "resim" ilham etti:
Şair, karşı yamaçlara doğru türküsünü söylerken,
bir çalının dibine sinmiş olan muzip dostu,
sesini onun sesine uydurmaya çalışarak,
ama onun kelimeleriyle onu yansılamaya çalışıyor.

Şair de aslında oyunun
-ve çalı dibindeki numaracının- farkında ama,
onun da ara sıra
böyle çocukça neşelenmeye ihtiyacı var:
Ne de olsa ortalıkta sesine ses verecek
bir akran da yok.

Sözün kısası, seni mutlu edecekse,
zaman zaman bir çalının dibinden,
bir duvarın arkasından böyle sesler çıkarabilirim.
Yeter ki uzak yamaçlara seslenen sesini
duyabilecek bir yerde "sotalanayım".
Kucaklıyorum kardeşim.

Hadi itiraf edeyim: Oyun da olsa,
'Caius'u Coşturan Mektup
Yahut Nabius'un Şiire Dönüşü'
şiirinin özellikle Doğu versiyonu
pek hoşuma gitti.

Nabi Avcı / 12Ocak 2007

YAŞLI ŞAİRDEN YAŞLI KRALA

Sevgili N.,

Sana haftalar önce, ***'Homopoeticus'*** *başlığı altında,*
büyük oyunumuzdaki 'şair' karakterinin
o yürek paralayan, mûsikâr destanını göndermiştim.*
Ardından daha neler, neler...
Tahammürden küpünü, testisini çatlatan
ne şaraplar, ne iksirler.

Ama bunca zaman geçti, Hünkârımız nerede?
Tık yok, bitişik odanın duvarında!
Bir kese bakır akçe caize hükmünde
Bir kuru övgü bile işitmek şöyle dursun,
Majestelerinin orada olduğunu belli eden
bir "öhhö!" bile işittiğimiz yok,

Bu mudur, hamiyeti, devletlümüzün?

Yine de diyorum ki kendime:
"Dostluğun teranesi, ey şair,
bırak, bizim dudağımızda dolaşsın,
şevkimiz eksilmesin,
şarkılarımıza ara vermeyelim biz,
çıktıkça gönderelim, geldikçe gönderelim,

---

* ***Mûsikâr:*** Gagasındaki deliklerden türlü sesler
çıkardığına inanılan efsane kuşu;
çok sayıda kamıştan oluşan nefesli bir çalgı.
(Bu sözcüğü yeni ekledim dağarcığıma
ve bu kazanç, ismi geçen destanı
yazmış olmak kadar bahtiyar etti beni.)

gönderelim ki, biriksin, dolup taşsın
alacaklarımız padişahın katında!
Biriksin, ta ki bizim yoksul şair gölgemiz
Kenanlı Yusuf gibi, hazinenin başına
vekilharç naspedilinceye kadar.

(İşte o şarkılardan en sonuncusu,
***'Homopoeticus'un** dün nazmedilen son babı,*
ilişikte, 2 sayfa.

Yukarıdaki bütün o mutantan dibâce,
anladın, N.'ciğim,
bu kapıdan içeri sokmak içindi seni)

Seni bugün bunlarla kucaklarım.
(Dipnotları okumayı unutma!)

4 Nisan 2007

HOMOPOETİCUS

I

taşralı kendini beğenmişliği yansıtan
budala çizgilerle,
asimetrilerle doludur yüzüm;
ilk bakışta, bir çerçi
pek pek bir at tüccarı
hissini uyandırır insanda;
ama yine de severim suratımı.

bütün meydan savaşlarına
onunla girdim çünkü.
onunla boy ölçüştüm
hem krallarla,
hem soytarılarla.

onun perçeminin üzerine koydular
dikenli taçları da,
altın varaklı - yahut
defne dalından
olanları da.

güzellerin en güzeline erişmenin imkânsız,
onsuz yaşamanın nafile
olduğunu düşündüğümde
bu yüzümle ağladım zavallı talihime,
bu yüzümle gizledim ağladığımı
insanlardan da, meleklerden de.

onunla güldüm biçareliğine
ölümlü güzelliğin
ve aptallığına
sınırları olan zekânın.

ve bir şair olmanın verdiği cesaretle
gösteriye çıkarken trapezde
onunla maskeledim kibrini
ölümle oyunlar oynamanın.

evet, evet, taşralı takebbürü
ve kendine güvensiz dehayı yansıtan
budala çizgilerle,
asimetrilerle doludur yüzüm.
ama yine de severim kendisini.

3 Mart 2007

II

aklıma gelenleri aklımda tutuyorum,
içime doğanları içimde tutuyorum,
dilimin ucuna gelenleri
dilimin altında tutuyorum;

kederi de, sevinci de yüzüme taşırmadan
sesimi sürekli yontuyor, yontuyorum,
altına ulaşıncaya kadar,
altına, elmasa ve ipeğe
ulaşıncaya kadar...

bütün bunları niye mi yapıyorum?
hiiç... oyun olsun diye sadece.
sadece, oyunun bir atımlık hazzını
uzatıvermek için,
uzatabildiğim yere...

ya da hazdan sonra yaşanacak boşluğu,
ruhun iliğini, kemiğini kazıyan
o kusmuklu uyanışı
ertelemek için ebediyete...

ve tabii, bütün bu ince hesapların,
işi sıkı tutmaların altında,
yeryüzü sahnesinde
oynama sırası geldiğinde bana
çekeceğim tiradın
yerden göğe yükselen bir vahiy gibisine
sunturlu olmasını sağlama düşüncesi
kendini gizlemiyorsa eğer...

5 Ocak 2007

III

ölüm korkusu alt edilebilir.
dumansız bir yakıt gibi kullanıp akıl onu,
pekâlâ kaynatabilir
düşüncenin kazanını onunla
ve böylece kurtulabilir ondan.

kalp onu imbiklerden geçirip
şiirin küpünü, testisini onunla
pekâlâ doldurabilir
ve böylece ondan kurtulabilir,
hem de safrasını ateş pahasına satarak...

ölüm değil, hayır,
ölümün kendisi değil,
fakat ölüme götüren yolda
insanın önünde,
kendisi olarak var olacağı,

bitlerini kırıp, taşlarını ayıklayacağı
yalnızca sınırlı bir zamanın
kaldığı düşüncesi...
işte bu,
işte bu, katlanılmaz olan!

yani artık boşa harcanacak,
tek bir anınızın bile bulunmadığı
ve size ölümsüzlük kuruntusu veren
bu 'mühürlü' zamanı,
bu son bir avuç altın şansı

harcamaya değecek yücelikte
tek bir işin, uğraşın olmadığı,
olamayacağı fikri...
işte bu, işte bu,
yenilmez yutulmaz olan!

29 Aralık 2006

IV

dikkat etmiyorum, burnumun dibinde olup bitene,
ruhumda olup bitene, evimde olup bitene,
çocuklarımın kafalarında ve yüreklerinde
olup bitene, konup göçene, donup kalana
dikkat etmiyorum.

şehirde olup bitene, ülkemde olup bitene,
sokakta ve insanların yüzlerinde,
bakışlarında olup bitene, vurup geçene,
korku ekene, umut biçene
dikkat etmiyorum.

göğe hiç bakmıyorum, bulutlara, yıldızlara,
hudutsuz dekora ve finalsiz oyuna...
bunlar ruhumdakilerin
ve kafamdakilerin bir uzantısı,
bir karşılığı değilmiş gibi...

bunun, bu şairce dalgınlığın, bütünlük algısında
yol açtığı gediğin büyüklüğü nedir?
bunun hesabı sorulur mu benden?
ve onarımı için yeter mi acaba
geriye kalan zaman?

29 Aralık 2006

V

ölüm bir tek genellemede özetleyiverir
bütün öngörülerimizi
ve hiçbir genellemenin hiçbir hikâyede
hiçbir olayla doğrulanmadığını
koyar ortaya.

bunun için korkutucudur ölüm,
bunun için
oyunları bozan oyundur ölüm.

29 Aralık 2006

VI

bir şaire, iki bilgine, üç cihangire
yetecek bir ömür yaşadım
ama hiçbirini künhüyle olamadım.
hep keçi yollarında yürüdüm
ve hep birbirine karıştırdım onları.

öğrenmeye çalıştığım meslekler,
müzik, marangozluk, metafizik...
hepsi yarım yamalak kaldı bende,
her şey çıraklık düzeyinde...

tecrübe zaman gibi görece,
bilgi buz gibi soğuk, katı,
bir aşk ya da iman
olmaktan uzak.

ve sanat, ölümle oyunlar oynayan sanat...
başkalarında yaraları örtmeye,
sağaltmaya yarayan
şu gül yakısı, söğüt gölgesi,
çayır uykusu sanat,

bende, yontu çamuruna takılmış
bir çift cambaz sırığı oluverdi yalnızca,
bir çift takma kol,
bazen de takma kanat...

VII

kimseye hiçbir konuda akıl veremem,
fener tutamam, yol gösteremem;
ben buyum, parça bölük,
delik deşik, yarım yamalak...

sevilmeye, tapılmaya hevesli benliğimin
bilgi, erdem, bütünlük,
yetkinlik falan, falan
konusunda sergilediği
gösteriler de artık büyülemiyor beni;

sırtıma ve aklıma yapışık merdiveni,
bu ağır ve belalı emaneti,
sürüye sürüye altmışına dayadım,
oh ne âlâ, ne güzel, ne iyi!

ama biliyorum ki, bir balinanınki kadar
derin olsaydı karnım,
büyük olsaydı ruhum,
kırkına varmadan yutmak isterdim onu,
bu meczup merdiveni,
bu saralı kuleyi...

büyümesine büyüdü gerçi ruhum,
uzamasına uzadı boyum, fakat
yere değil de misal
suya düşseydi yolum,
balina olmayı bir kenara bırakın,

ne torik, ne orkinoz, ne yunus...
olsam olsam, minik aklıyla okyanusu
düşüncenin rengiyle boyayabileceğini sanan
küçük boy bir mürekkepbalığı* olurdum.

ama ben aklın, densizliklerinden değil,
taşkınlıklarından değil, değil, dostlarım,
itiraf edeyim ki, ben, asıl,
saflıklarına kanıp kalbin,
bir anka, bir albatros olduğuma
inanmaktan yoruldum

* ***Coleoidea***: "Olağanüstü bir beyin,
heyecan hissi, hassas bir koku alma,
oburluğa varan bir tat alma duyusu
ve çok güçlü gözlere sahip bir balık türü.
Görüş alanı 360 dereceyi buluyor;
yani arkasını da rahatça görebiliyor."
VİKİPEDİ

ve yenilip yutulmak korkusundan,
minik perdeli ayaklarını
kanat gibi kullanmaya kalkışan
hayalci bir ağaç kurbağası gibi, apansız,
kargalar, kuzgunlar tarafından.

5 Ocak 2007

VIII

yalnızca tek gününün kaldığını düşün,
yalnızca tek bir gece,
birkaç saat!

ve son damlasına kadar
kullanabileceğin bir tek mum,
bir tek sipihrî kandil...

ne yaparsın?

masanın üstünde ve çekmecende,
çatı aralığında ve kilerde,
bilinç altında ve bilinç üstünde
ne bulursan yakarsın,
ne bulursan yakarsın,
öyle değil mi ama?

can verilmemiş - ya da
verilmiş, verilmiş de
bir aşka ya da imana
dönüştürülememiş,
iğreti, eksik, sahte...
ne bulursan toplarsın kıyı bucak
ve atarsın ocağa deste deste

ki, yalnızca o kalsın,
yalnızca o!
yalnızca ne?

balçığın kulağına üflenen.

14 Ocak 2007

IX

"akıl ateşe dayanıklıdır,
çünkü ateşten daha yakıcıdır!"

alın işte! ve yazın bunu
belleğinizin bir köşesine!
cehennemin kapısında
parasız dağıtılan
bir gece yarısı aforizması bu
size şairinizden!

böylece krallara layık bir uykusuzluk
sunmak istiyor size;
yasak ağacın dalından değil,
cehennemin en ıssız bucağından
kucağınıza düşen
bir ateş topu biçiminde!

beyniniz avuçlarınızda
ve sormak istiyorum şimdi,
bu durumda ne yaparsınız,
yakmamak için
ellerinizi, yüreğinizi?

hiiç, hiç..
sabahlara kadar, sadece,
kızgın saç üzerinde
dön o yana,
dön bu yana!

26 Şubat 2007

X

kendimin ustası olmak isterdim,
kendimi söküp takabilmek,
onarabilmek, akort edebilmek
ve dayayıp çenemle bileğimin arasına
iyi cins bir viyola gibi
büyülü sesler çıkarabilmek ondan...

ama kendimin ustası değil,
simsarı olabildim yalnızca;
ağzı tumturaklı teranelerle dolu
ve bal isteyene pekmez
satmayı becerebilen
meslekten bir laf ebesi...

12 Şubat 2007

XI

Umudu da kor halinde
Çıplak ellerimle tutuyorum ben,
Umutsuzluğu da, herkesin yaptığı gibi,
Aşkı da, imanı da, inkârı da...
Bunda bir farkımız yok.

Ama ben, yakmamak için onlarla ellerimi,
Havada atıp tutmasını biliyorum peş peşe
Bilgi ağacının bütün bu meyvelerini,
Usta jonglörlerin yaptığı gibi,
Düşürmeden yere hiçbirisini...

Ve bir çömez olarak, büyük trapezcilerden,
Büyük delilerden öğrendiğim asıl maharet:
Bu ateş toplarını havada atıp tutarak atıp tutarak
koşarken ip üzerinde,
Kendimi deliliğin eline bırakmadan,
Deliliğin aklını ve cüretini kullanmak!

16 Mayıs 2007

XII

işte yine ağzına kadar mezar toprağıyla dolu ruhum;
işte yine en yakın insan en uzak yıldız kadar uzak bana
ve kulağımda Tanrının sesi saç teli kadar ince!

işte yine her şey, herkes, herkesin yaşadıkları
ağlatacak kadar acıklı
gözükmeye başladılar gözüme...

bahçenin kuzey tarafında yerini bulamamış
şu şeftali ağacı, sözgelimi...
ve tıpkı o şeftali ağacı gibi
- benim, aynı günün içinde,
bir bahar, bir zemheri estiren
rüzgârımın önünde
çiçeğini bir türlü dalında tutamayan
karımın yaşadıkları...

her biri kendi aynasının içinde
yahut kendi cehenneminde
babalarına benzemeyen bir tanrı
yontmaya çalıştıkça
her gün biraz daha, biraz daha,
biraz daha babalarına benzeyiveren
çocuklarımın yaşadıkları...

ve hepsinin üzerinde, benim kendi hayatım;
hayatıma giren çıkan oyunlar, oyuncular...
yine ağlatacak kadar acıklı
gözükmeye başladılar gözüme!

yine boşunalık duygusu...
süpürgesine binmiş ve kamçısı elinde!
yine perdeli ayaklarının tabanlarından
kül saçıyor yüzüme, gözlerime.

ama bütün bunların en kötüsü, en ürkütücüsü,
bütün bu yıkıntının ortasında
benim hercaî hayalhanemin hâlâ
gecenin saat üçünde,
sanatçı bilincinin, bir mozole kandili gibi
karanlığın tüylerini yakmayan, ama dişlerini,
pençelerini daha da görünür kılan
düzmece tiyatro ışığında,
dalları saf kederin uzayına saçılan
kutsal şiir ağacının dibinde
kendi rüzgârıyla hışırdayarak,
ağlatacak kadar gerçek,
ağlatacak kadar hayata ait
katmerli acılardan,
hayattan daha zengin,
hayattan daha sarsıcı
bir oyun, bir parodi çıkarmanın
yollarını arıyor olması...

23 Şubat 2007

XIII

Hayatla ölüm arasındaki köprünün korkuluklarına
Konup kalkan o kadar karga,
O kadar kuzgun varken,
Ben yalnızca birinden,
Kendi huysuz ve içrek
Ruhumdan söz edip durmaktayım.

Oysa ulaşmak istediğim şiir,
Okyanusu sahraya dönüştüren
O *beyaz muamma*sı gibi Kaptan Ahap'ın,
Sırtında zıpkınlar, halatlar,
Kâh yazgının dibinde dolaşıyor,
Kâh, derin derin nefes almayı
Ve mezardan kalkmayı
Öğretmek için bana,
Bilincin bilmem kaçıncı gök katında
Sırtından kum püskürtüyor...

Bense kâh karnındayım, onun,
Kâh sırtında fokstrot yapmaktayım,
İnce bellerine sarılıp,
Kıvrak, bakire ihsasların.

Ya da kocaman gözlerinden, sulu göz balinamın,
Ölümlü, küçük balıklara
Ismarlama kendinden geçişler
Ve kupon gözyaşları satmaktayım.

Ve her durumda, doğal olarak,
Aynanın karşısındayım
Ve yüzümü yontmaktayım,
Ruhumu yontup durmaktayım...

4 Temmuz 2007

XIV

aslına bakarsanız, bu tatsız tuzsuz oyunların
belki ne yazarıyım ne de oyuncusu...
tiyatronun kendisiyim ben,

içi hayalet krallarla, bilgelerle,
şairlerle ve delilerle hınca hınç dolu
bu gezgin tiyatro çadırının kendisi...

ve ben kendim henüz hiç konuşmadım,
bunun için ne zaman ağzımı açacak olsam çünkü
onlar konuştu hep, benim ağzımdan.

ben ancak turne bitip de, çadırın toplandığı
ve benim de, sırtımı dünyaya dönüp,
kurulduğum gün arabacı yerine,

ancak o gün başlayacağım söylemeye
rüzgârın kulağına, kendi repliklerimi,
kendi tiratlarımı, kendi şarkılarımı.

10 Mart 2007

XV

hikâyemi yazacak
biri çıkarsa bir gün,
şunları da yazmasını isterdim:

"onlarca şair, üç dizine soytarı
ve bir şehir dolusu
tiyatro oyuncusu çalışıyordu
onun şiir kumpanyasında,
gezici tiyatro çadırında;

ama şiirinden daha gür,
daha cesur ve yalındı,
daha kendine özgü,
onun ney doğaçlamaları.

ve çadırın saçaklı kapısını,
kemerli pencerelerini,
göğü yedinci katına kadar örten
yüksek kubbesini, sahnenin,
kendi elleriyle yapmıştı;

ruhun serüvenlerini aratmayan
tavan süslemelerini,
ucu göğün dibinde kaybolan
orta direği,
bilgi ağacına tırmanan
o yılankavi seslenişi,
o içrek merdiveni,

merdiven tırabzanlarını, küpeşteleri,
kalp makamındaki sahanlığı,
sahanlıktaki meyhaneyi,
çıkma cam evlerinden bozma
tahta kanepelerini, meyhanenin;

ve kalbin kapısında, berraklığıyla
yalnız Belkıs'ı değil, Süleyman'ı da
şaşırtacak kadar gizemli
mermer döşemeyi...
hepsini, hepsini
kendi elleriyle yapmıştı

ve doğal olarak, şiirleriyle değil,
en çok bunlarla,
bunlarla övünmeyi severdi."

21 Şubat 2007

XVI

"bu saatte niye uyandım,
horoz mu öttü?"
bunu sordum kendime,
nerden estiyse.
ve bir kirpi gibi huylanıverdim.

sonra, tuhaftır, "bir tek kere bile
'horoz' sözcüğü geçmiyor,
diye geçirdim aklımdan,
'kirpi' sözcüğü de,
şiirlerimde.

oysa -biri kalbim kadar çığırtkan,
diğeri aklım kadar temkinli-
bu iki benzerimi de
severim ziyadesiyle."

sonra, başka nelerin geçmediğini
düşünmeye başladım, şiirimde:
"at kişnemesi, dedim,
at kişnemesi
ve diş gıcırtısı bir de!

oysa severim atları da,
prens Andrew Bolkonski'yi de;
bilhassa canlandırınca onu
kendi yüzümle;
yere çakılan atını
öldüresiye kamçılayarak
aslında kendine yönelmiş yıkıcı öfkeyi
yatıştırmaya çalışırken,
sonra da atın başında oturup
bütün bir sekans
ağlarken, sessiz sessiz..."

derken, yine nereden estiyse,
doğduğum şehri
ve annemi hatırladım;
ve tabii, her ikisinin de
adlarının sanlarının
geçmediğini şiirlerimde...

oysa, suyun yokuşu,
otun ateşi sevdiği kadar
severdim ikisini de.

sonra gözlerimin rengini
sordum kendime,
elli şu kadar yıldır onlarla yaşıyorum
ve inanılır gibi değil,
net bir yanıt veremedim
bu sualime.

kalktım ve alacakaranlıkta
aynaya baktım.
"soruları büyütmen gülünç!"
dedim kendi kendime,
"hepimiz yalnız ölüyoruz
ve ruhunsa gözleri renksiz."

16 Nisan 2007

XVII

Aklın ayakları, akla, hayat denen yolda
Yalpalamadan yürümesi için,
Elleri ise, meyve toplaması,
Sağlam şeylere tutunması
Ve güzel şeyleri okşaması için
Verilmişe benziyor. Tamam.

Ama ben kendi aklımın ellerini
Ruh denen büyük dağın
Öteki yüzüne çıkaracak
Tüneli kazmak için,

Aklımın ayaklarını ise
Çıkardığım toprağı,
Eşine, eşine
Bu tünelin dışına itmek için
Kullanma yolunu seçtim.

Bundan çıkarılacak sonuç şu:
Bir dağ faresiyim ben!
Kendini kazıp duran,
Kendini yazıp duran
Ve böylece kendini
Hiçliğin karnından söküp
Varlığın gözüne sokan.

Ve bunun bir bedeli olarak da,
Kendi gözünü de, karnını da
Kendi toprağıyla doyurmak,
Kendine tutunmak
Zorunda kalan,

Kendini sevip okşayan,
Kendini çoğaltan, çoğaltan
Ve böylece, '*kendilik*' dölütünden
Bir ulus, bir umran
Yaratmayı kuran
Yalnız bir dağ faresi...

5 Temmuz 2007

XVIII

ve bu dağ faresi, işi alaycılığa vurup,
bazen şöyle takılıyor kendine:

"ruhunda tüneller açа açа,
insanlığın önüne yığmaya çalıştığın
bütün bu kazıntı sözlerle,
bütün bu kekeme aforizmalar,
kül kokan fikirlerle
bir dağ yükselttiğini düşün!

bazen uykuda sayıklayan,
bazen arı kovanı, bazen kayın ormanı
gibi gizemle uğuldayan,
bazen tütün rengi sesiyle
kederli şarkılar mırıldanan,
bazen de kendi kuyruğundan,
kendi gölgesinden huylanıp
yıldızlara kükreyen bir dağ...

ve bu dağın tepesinde de
bir gurup vakti
ufuk çizgisini yararak
arka ayakları üzerine dikelmiş,
gururla şahlanmış
kahramanımız...

işte o, işte o!
bu gördüğünüz
dağ doğuran fare!"

ne fikir ama!
'dağ doğuran fare'
kha kha kha kha!

17 Nisan 2007

XIX

dediğim gibi, tanrının sessizliğinden
üçgenler, dörtgenler, çokgenler
kesip biçerek geçimimi
sağlamaya çalışıyorum;

ama olmuyor, denedim, olmuyor.
yazıp çizdiklerim
müşterilerimin kimine dar geliyor,
kimi de, kestiğim kisvelerin
içinde kayboluyor.
(söylemiş miydim
bunları, bir yerlerde?)

.....

bir gün terzilerin ustası gelecek,
terzilerin, dülgerlerin ve şairlerin ustası...
ve pergelinin ucunu
şakağıma koyup öteki ucuyla,
kusursuz bir daire kesip çıkaracak oradan;

ve ruhum ya da aklım ya da deham
o delikten çıkıp
fazla kilolarını atmak için
geleceğin çayırlarında
koşmaya başlayacak,

kendisi yeterli hıza, soluğunun ritmi de
ebediyetin kanat vuruşlarının ritmine ulaşınca,
kanatlarını açıp uçmaya başlayacak;
bütün umudum bu!
(söylemiştim galiba,
bunları, bir yerlerde?)

ama yine de bazen diyorum ki,
ta başından beri, belki de,
tanrının sessizliğinden
üçgenler, dörtgenler, çokgenler yerine,
daireler kesmeliydim kendime.
(şimdi hatırlıyorum, söylemiştim,
söylemiştim, bunları, bir yerlerde?)

1 Haziran 2007

XX

İnsanlar da, kediler, köpekler gibi,
Analarından, babalarından öğrenmişler,
Ölüm, "höt!" deyince kuyruklarını süsüp
Büzülmeyi, küçülmeyi.

Ölüm karşısında, renk vermeden,
İnsanın başını dik tutabilmesi
Bilgi, deneyim ve cesaret isteyen iştir
Ve sonradan kazanılır.

Bilgi, deneyim ve cesaret...
İnsanın, bu makyaj malzemelerini
Yüzüne gözüne bulaştırmadan
Kullanabilmesi sanat sayesinde olur.

Demek ki, sanat, ölüm karşısında
Kuyruğu dik tutabilmek için
Sahip olduğumuz
Tek dayanaktır.

6 Temmuz 2007

XXI

Bakıyorum, bakıyorum
Ve her şeyi görüyorum;

Her şeyi görüyorum, ama
Hiçbir şey anlamıyorum,

Anlamak da istemiyorum,
Çünkü *aklımdan zorum* var benim;

Evet, aklımdan, kalbimden
Ve ruhumdan zorum var benim!

Ve sanırım, ben, bunun için şairim,
Deliyim, yoksulum, prensim!

9 Ağustos 2007

XXII

Yaşama yılgınlığı
Ve ölüm korkusu...

Hançerin çatallı ucunu
Kalbimin zarına değecek kadar
Daldırıyor, GüzelSözlerinCini.

- Acıtıyor mu, efendimiz?

- Yok, yok!
  Korktuğum kadar değil!

- O zaman devam edelim mi?

- Edelim, edelim!

5 Temmuz 2007

XXIII

bunca söz, bunca iç dökme tutkusu,
bedenin yetmiş kilogramlık yükünden
kurtulmak için mi?
bunun için mi?

yoksa, kaderin ayaklarıma zincirle bağladığı
dünyanın ağırlığından
kurtulmak için mi?
hangisi?

ikisi de değil, yahut ikisi birden.
çünkü ben, çünkü ben,
bakın ben, şiirler yazıyorum
ve böylece hem kendimi,
hem dünyadan öğrendiklerimi,
tutam tutam, sözcük sözcük,
ve tüy tüy, avucumdan
havaya üflüyorum,

turna katarı yapacağım onlardan,
belki kırlangıç, belki ebabil sürüsü...
gerisi kolay! gerisi kolay!
iki yükten de kurtulmak için
beklemem yetecek,
sabırla beklemem
göç mevsimini.

22 Temmuz 2009

YAŞLI ŞAİRDEN YAŞLI KRALA

Sevgili kardeşim,

Bayramda görüşemedik.
Dünya kadar geniş mapushanemizin
görüşme salonu
ziyaretçilerin izdihamına sahne oldu,
birbirimize ulaşamadık.

Gerçi hangimiz içerdeyiz, hangimiz dışarıda,
sen mi, ben mi,
yoksa olup bitenden haberleri olmayan
bahtiyar ziyaretçiler mi,
bu da ayrı bir şiirin
ya da romanın konusu ya...

Bütün günlerin bayram gibi olsun!
Yani her günün, elinde valizin,
önünde açılan yeni bir demir kapıdan,
bir darlıktan, bir sıkıntıdan, bir yorgunluktan
seni kurtaracak olan
bir tahliye günü gibi olsun,
demek istiyorum.

Görüşemediğimiz, haberleşemediğimiz günlerde
ben oyuncakçı dükkânımı hep açık tutmaya
ve müşterisi olmasa da,
hepsi beyaz kanatlı, bazen de pervaneli,
kimi kesik kesik ve ürkek,
kimi boğuk boğuk ve genizden,
kimi tiz, kimi pes ötüşlü oyuncak kuşlar;
'sakalar, serçeler', güvercinler,
bazen ankalar ve humalar
yapmaya devam ettim.

Sanırım, bazı yeni buluşlar yaptım,
yeni kanat sistemleri,
yeni kanat vurma ve süzülme yöntemleri,
ve yeni yeni koreografiler...

Böylece, kuşlarımın sadece
havada kalış süresi uzamadı,
aynı zamanda uçtukları uzay da
genişledikçe genişledi;

öyle ki, ***Yoksulların ve Şairlerin Kitabı***
o uzayı çığlıklarıyla doldurmaya niyetli
turnaların, yaban ördeklerinin,
kelaynakların, pelikanların ve leyleklerin
hepsini birden saflarında toplayan
çok dilli, çok renkli, çok sesli
'kozmopolit' bir göçmen kuş sürüsü gibi
uzadıkça uzadı, büyüdükçe büyüdü,
ve 'bugün itibariyle'
beş yüz sayfaya dayandı;

Zamanı Bekleten Şarkı*'ysa,*
bu ilkini yutmaya hazırlanan
daha büyük bir uzayda,
bir çekirge bulutu gibi azmanlaştı
ve neredeyse yedi yüz sayfayı buldu.

Öyle hissediyorum ki, bu dizginsiz gidişe
ancak bir 'Big Bang' nihayet verecek;
yani kader, ya aklın fünyesini çekecek
ve ben 'heyhey'lerimle,
beyaz farelerimle,
kozmik keçilerimle
kendi uzayımın
derinliklerine saçılacağım;

ya da kalbin fünyesini çekecek
ve bitecek o zaman her şey,
bir başka bilmecede
belki bitmemecesine
yeniden başlamak üzere...

Bugün ilişlikte sana, yazdığım son şiiri,
K.'in, Mart ayındaki
psikiyatri kongresinde
bana ve şiirlerime ayırmayı düşündüğü
onur gecesinde okuyacağım
öteki şiirlere bir 'prolog' olarak
dün gece 'döktürdüğüm'
şiiri postalıyorum
(K.'e gönderdiğim notla birlikte.)

Seni bunlarla kucaklıyorum,

8 Ocak 2007

YAŞLI ŞAİRDEN HEKİM ŞAİRE

Sevgili K.,

İlişikte, Mart ayındaki kongrenizin
size şiir okumamı istediğiniz özel gecesi için,
o geceye bir 'prolog' olarak,
bugün oturup yazdığım şiiri okuyacaksın.

Gerçi şiir daha çok yeni, değişebilir, ama
ben yine de onu görmeni istiyorum;
bilmek için, girdiğim keçiyolu,
siz, ruh hekimlerinin,
ruhbilimcilerin hüküm sürdüğü
'büyülü dağ'a çıkaracak mı beni?

Dumanı üstünde, sıcak
bu şiirle kucaklıyorum seni.

7 Ocak 2007

SAHNEDEKİ HAYALET

I

işte yine herkes burada, herkes!
bütün çocukluk ve gençlik arkadaşlarım,
en eski dostlarım, en eski kafadarlarım...
bir ben yokum, galiba,
benim çocukluğum
ve gençliğim yok salonda!

son yıllarda ne zaman çıkacak olsam
bir topluluk önüne, tuhaf değil mi ama,
içten içe bunu hissediyorum hep:
bütün çocukluk, gençlik arkadaşlarım
yılların, yılların tozundan, toprağından silkinip
karşımda bitiveriyorlar...

yalnız onlar değil, çok daha uzaklardan,
çok daha yukarılardan, zamanın diplerden
Musa'nın ve Firavun'un çocukluğu,
Dara'nın ve İskender'in çocukluğu,
Homer'in, Hayyam'ın, Dante'nin...

şiirlerini kağıttan mavnalar halinde
Sarı Irmak'ta yüzdüren Çinli Li Po'nun,
balıklara yem yerine çil çil akçeler saçan
şehzade İbrahim'in çocukluğu,
Milton'un, Puşkin'in, Rilke'nin...

kısacası, bir ömür boyu kafamdaki
hisseli tiyatro sahnesinden
gelip geçmiş kral, yalvaç, çoban, şair ve deli...
ne kadar oyun kişisi varsa,
hepsinin, hepsinin, bu sırlı karanlıkta
sizin göz oyuklarınızdan
beni izledikleri
hissine kapılırım.

bir ben yokumdur içlerinde,
bir benim çocukluğum ve gençliğim yoktur
ve altmışına merdiven dayamış
bir hayalet okumaktadır
kırık şiirlerini,
kürsüde, benim yerime,

bazen yitik ruhların,
bazen dönüş yolunu şaşırmış meleklerin,
bazen de beynindeki kurtların,
böceklerin diliyle...

II

bir hayalet değil de, kendim olsaydım eğer,
binlerce yıllık tiyatro görgümüze
ve bize şeytanlarımızın kemiklerini
gösterecek kadar duyarlı
nesnelliğimize rağmen,
yapıp ettiğimiz hemen her şeyle hâlâ
düpedüz birbirimizi büyülemeye
ve oyunun oyun olduğunu unutturmaya
çalıştığımızı söylerdim, size.

giyimimizin kuşamımızın,
kavramlarımızın, kuramlarımızın,
cinleri de, melekleri de
ürkütecek kadar iyi bilenmiş,
iyi parlatılmış silahlarımızın,
benim boynumdaki şu
ipekli fuların, sözgelimi,
üstümdeki şu lacivert kostümün,
bakışlarımdaki, şu, şairlere
ve şamanlara özgü buğulu uzaklığın,

sizin şu bilgece sessizliğinizin,
susarken bile su gibi akan diskurlarınızın,
sözcüklerle örülmüş zırhlarınızın,
hepsinin, hepsinin, büyülemek için
olduğunu söylerdim size.

ve şunları eklerdim sözlerime:
sizler, büyü bozmak için, büyülemeyi
  iş edinen ruhbilimciler, ruh hekimleri
ve ben, büyülemek için, büyü bozmayı
  oyuna, sanata çevirmek isteyen şair...
bazen değiş tokuş ediyor olabiliriz, evet,
                                rollerimizi

ama yine de bizler, hepimiz,
aynı uzayda gezinen
cüretkâr serüvencileriz,
aynı uzayda, aynı sandık odasında,
aynı sandığın dibinde yani,
dolaşan meraklı fındık fareleri
ve demir çeneli güveleriz.

ve kemiriyoruz
ruhun örtündüğü tılsımlı giysileri,
sır külahlarını,
yedi fersah çizmeleri...
görünür kılmak için,
koklanır ve tadılır kılmak için onu.

önce soyuyoruz, sökmek istiyoruz
kemiklerine kadar o hayaleti;
sonra takmak istiyoruz ona
Kral Oidipus'un gözlerini,
Hamlet'in çenesini
ve çivi yaralarını İsa'nın...

ama ruh...
ruh, Tanrının dudağından üflenen
bütün öteki şeyler gibi,
ne yapsak, yaraların altına çekiliyor,
kabukların, kavramların
ve kuramların altına,
balçığın yüreğine yani...

geri dönmek için orada,
dostluk ve merhametle titreyen
Tanrının dudağına.

7 Ocak - 14 Mart 2007

BALÇIĞA ÜFLENEN RUH

M. Özhan'a

Ah nasıldı? Nasıldı, hatırlasam,
Çamuruma üflenen o yaratma suflesi!
Hangi rüzgârların dudağında unuttum onu?
Hangi diyarlarda dolaşıyordur şimdi?
Hangi vadilerden süzülüverip,
Yorulunca hangi mağaraya çekiliyordur?

Ah nasıldı? Nasıldı, hatırlasam,
O uyanış türküsü!

Yalnızca titrek, hazin bir *heey!* mi,
Esrik bir nara mıydı, neydi?
Kenanlı çobanların *hoo*'larına karışan
Uhrevi bir şifre mi?
Ki, bilgiyi, şiiri ve kederi
Tozuyla kaval kemiklerimizin
Yüzümüze savuran
O kutlu rüzgârların ardından
O meneviş boyalı ağızlarda
Nisyanla donup kaldı.

Ah nasıldı? Nasıldı, hatırlasam,
O çoban teranesi!

Bir kanat hışırtısıydı belki,
Tek ü tenha bir gökte yahşi, derin ve fakat
Sebepsiz ve failsiz bir kanat hışırtısı...
Yakub'un ahlarını götürüp,
Yusuf'un kokusunu getiren
Katar katar turnalar üstümüzden
Süzülüp, süzülüp de geçtikten;
Alnımızın siperini indirip,
Gözümüzü sildikten nice sonra,
Ah, nice sonra, daralan içimizde,
Kararan künhümüzde
Birden öyle sebepsiz işitir olduğumuz
O binlerce kanadın, binlerce kaderin
Ve mizacın uğultusu...

Bakın, bakın, dinleyin, duydunuz mu,
Sürüden bir kuşun, belki sizin,
Belki yitik simurgunuzun
Vıraklaması işte, derinden derine!
Hani neredeyse apaçık, bildiğimiz bir dilde,
Dilimizin ucunda, kanımızın ritminde...

Ah nasıldı? Nasıldı, hatırlasam,
O sonsuzluk tınısı!

Bir hatif miydi neydi, ötelerden bir ses mi?
Bir müjde mi, inzar mı?
Ki sırça rahimlerde çürüyen
Sultanları, çarları, sağır mihraceleri
Uykularından edip, gaybın bozkırlarına çeken!

Ah nasıldı? Nasıldı, hatırlasam,
O uzun yol çağrısı!

Bazen yastığın altında bir ses,
Bazen ses bile değil,
Bir kulak çınlaması yalnızca;
Serseri bir çarpıntı yaşlı, yorgun yürekte;
Bir titreşim, hafızanın yalnızca
Tüylerine dokunan;
Bir titreşim, Hudutsuz Hafıza'dan,
Takvimsiz zamanlardan,
İç içe rüyalardan...

O rüyalar ki, hani, gözyaşları içinde
Uykudan uyandırır da bizi,
Sonra ruhu altüst etmesi, tarifsiz kederden mi,
Yakıcı hasretten mi,
Yoksa nedametten mi, ne yapsak, bilinemez...

Ah nasıldı? Nasıldı, hatırlasam,
O rüyalar örgüsü!

Bir vediaydı** belki, bir emanet, mağaradakilerden,
Sahnedekilere, meydandakilere, meyhanedekilere,
Zamanı yüzyıllarca, binyıllarca taşlardan
Ve düşlerden süze süze
Bir kadansla, bir es'le gönle terennüm eden!

Belki bir ah, bir çığlık, azapla zapt edilmiş,
Azapla ve sitemle münzevinin ağzında,
Bütün bildiklerini kurda kuşa dağıtmak,
Bütün yaşadıklarını masklara, oyunlara
Geri vermek isteyen bir yalnızın gönlünde...

Ah nasıldı? Nasıldı, hatırlasam,
O yalnızlık ülküsü!

Versem, ben de kurtulsam, bütün bildiklerimi,
Bilemediklerimi!
Altınlarımı, gümüşlerimi;
Sağ elimin hünerini ve gözümün ferini;
Evimi, bahçemi, hobilerimi;
Beka fantezilerimi ve gençlik kürlerimi;
Âsâmı, mataramı ve yol türkülerimi
Versem de hatırlasam, nasıldı,
Ah nasıldı o kurtuluş bilgisi!

---

* *bir vedia ki.. tahrir için şairi,*
ölülerin ağzından altın diş söker gibi,
kafa kemiklerinin en iç kıvrımlarından
pek kadim diller bulup,
çarşıda akçe diye geçmeyen,
lakin sarrafların gözünü fal taşına çeviren
antika sikkeleri,
hangi vakte uyandı, onu dahi bilmeyen
ol ehl-i Kehiv gibi, değerinden onlarca kat azına
bozdurmaya sevk eder.

Bilsem de, seherlerde rüzgâra fısıldasam!
Bilsem de, uykusuz gecelerde çığırsam alçak sesle,
Damlarda, çatıların üstünde, steplerde...
Bilsem de, teknemdeki şiirin balçığına üflesem!
Sanatın iliğine, kemiğine, yüreğine üflesem!
Ki cisimlensin, ayaklanıp yürüsün!
Methalinde görünsün mağaranın
Ve taşlarla, ağaçlarla gülüşsün,
Meleklerle konuşsun!

Ve hançerem çözülüp de avazım getirince
Şehre insin benimle:
Gürültülü sokak başlarında,
Çarşıda pazarda, mabette ve sahnede
Yedi kat altında ve yedi kat
Üstünde sağır şehrin,
Tanrının akıl almaz işlerini şerh etsin;
Künklerinde bağırsın cehennemin
Ve âmâları, abraşları takaraktan peşine,
Cennetin dış semtlerine ulaşsın.

Ve yanına çenkler alsın;
Kösler, tefler, nefirler,
İnce sesli ve kalın sesli borular,
Utlar, gaydalar, laternalar
Toplasın da başına
Hem çığırsın, raks etsin,
Hem, düğün şenlik, göklerin
Gıcırdayan kapıları önünde
Gözyaşları içinde
Sarılıp kucaklaşsın herkesle!
Herkesle ve kendiyle!

Ah nasıldı? Nasıldı, hatırlasam,
O kavuşma türküsü!

Temmuz 2000

BİR OYUN KİŞİSİ

Ömrü boyunca hiçbir tiyatroda
Bir tek oyunda bile finale kadar
Rolünde sebat edemeyen
Bir aktör düşünün,
Belki beni anlarsınız.

Yahut Hamlet'i, Shakespeare'in
Yazdıklarıyla değil de hani,
Kendi replikleriyle oynayan
Bir aktör düşünün,
Belki beni anlarsınız;

Yahut siz en iyisi,
Antraktta, faraza,
Tanrının öldüğü haberini alan,
Ama bozuntuya vermeden
Oyunu tamamlayan

Ve oyun biter bitmez bir köşeye çekilip
Hüngür hüngür ağlayan
Bir İsa düşünün, bir Yuda düşünün,
Belki beni anlarsınız,
Belki beni anlarsınız.

11 Eylül 2008
'Zamanı Bekleten Şarkı'

ŞAİR BUGÜNDEN GEÇİYOR

senin vatanın nerde?
senin kendi evin, kendi yüzün,
kendi bakışların, kendi sözlerin?

onları bulmak için mi, hep
başkalarının rüyalarında
dolaşıp durdun?

kendi hayatını ararken
başkalarının hayatında göründün,
başkalarının hayatında
kaybolup gittin?

kendi ruhunu tanımak için mi,
karanlıkta hep
başkalarının yüzlerinde
gezinip durdu parmak uçların?

başkalarının ruhlarına dokundun,
başkalarının tellerini tınlattın,
ve dokunaklı ezgiler
çıkardın onlardan?

derken, o kadar çoğaldın,
o kadar çoğaldın ki,
kendi hayatına
kendi evine, kendi bahçene
sığamıyorsun şimdi!

başkalarının bağlarına, bahçelerine,
ve mezarlarına taşıyor artık
senin güllerin, minelerin,
sarmaşıkların...

1997 - 8 Haziran 2009

GÜNCELLENMEMİŞ EDEBİYAT DERSLERİ

YAŞLI ŞAİRDEN DERGİ EDİTÖRÜNE

Değerli M. Bey,

Yazılarının şiiri aratmadığını, bıraktıkları tadın ve etkinin güzel ve sahici şiirlerinki kadar kalıcı olduğunu gördüğüm, hissettiğim bilge kardeşim benim,

Kavmiyetçi rüzgârların, Tevhidî beşeriyet anlayışına yabancı olmadığını düşündüğümüz kimi'ünlü' zihinlerde ve açık zihinli bildiğimiz kimi çevrelerde bile, soluğunu nahoş kokularla ağırlaştıracak küflü mağaralar bulduğu şu günlerde, ***'Hepimiz Hrant'ız, Bence Ne Demektir'*** *şiirinin aradığı cesareti ve zihin açıklığını* ***Anlayış Dergisi****'nde bulması beni çok, çok hoşnut etti ve bu şiiri yazma gücünü bana veren Büyük Usta'ya, hepimizin ve Hrant'ın Rabbine şükrümü artırdı. Bunu, teşekkürlerimle birlikte, size ve dergi çalışanlarına özellikle bildirmek istiyorum.*

Saniyen, geçen ay, İ. K. Bey, fikrin size ait olduğunu da imâ ederek, bana Bilim-Sanat Vakfı'nda haftada bir gün gençlere şiir üzerine seminerler vermemi önermişti. Bunu yapabilmek isterdim, ama yapamayacağımı düşündüm ve öneriyi, kökten reddetmemekle birlikte, uygulamayı, böyle bir şey için kendimi hazır hissedeceğim bir vakte, yani, sanırım, hemen hemen sonsuza kadar erteledim. Ama işte bakın, aslında bana heyecan veren o fikirden, ilişikte okuyacağınız ***'Güncellenmemiş Edebiyat Dersleri'*** *doğdu. Şimdi bu şiiri okuyun ve söyleyin, öneriyi geri çevirmem fena mı olmuş?*

Şimdilik 6 epizot olarak boy gösterdi şiir;
ama daha uzayabilir;
belki Ay'ın ya da ta Şir'a yıldızının oralara kadar...
Çünkü şairimiz, yaşlı yüreğinin gücünü ölçüp tartmadan,
göreceğiniz gibi, kozmik haritalar ve astral çizmelerle
yola çıkmış gözüküyor.
Şiiri okuyup, görüşlerinizle birlikte bana dönerseniz
beni mutlu edeceğinizi biliyorsunuz.

Sizi bugün bunlarla kucaklıyorum,

8 Mart 2007

GÜNCELLENMEMİŞ EDEBİYAT DERSLERİ

Bayramlık Giysiler

kuşlar ağaçların -bu şair ruhlu,
yufka yürekli dostlarımızın-
sürrealist düşünceleridir, çocuklar;
çıkmak isteyip de, sırf
bağı bahçeyi meyvesiz,
yolları ve yolcuları gölgesiz
bırakmamak için
çıkamadıkları
büyük yolculuklara dair...

şiirler de meleklerin
bayramlık giysileri...
kendilerine şair süsü veren
dalgacı terzilerin elinde
hep bayram ertesine bırakılan
ve hep bir numara dar biçilip,
sırmalı kumaşından,
yolu binlerce yıl
ötelere düşecek olan
büyük yolcular için,
büyük rüzgârlar için
şapkalık pay artırılan...

25 Şubat 2007

Şiirde Zorlama Yok

bir yoruma göre, merhametli Tanrı
yeryüzüne gönderirken insanoğlunu,
telafisi için yitik cennetin,
ona gözyaşlarını
-ve benim fikrime göre
edebiyatı- bağışladı, çocuklar.

ama tasalanmayın hemen,
Tanrı edebiyatı yaratırken
siz sevgili küçük çömezlerine
onu sevme zorunluluğu
yüklemedi bence.

yüklemiş olsaydı, çünkü,
övgü düşkünü şairlere
ve işini fazla ciddiye alan
edebiyat öğretmenlerine,
mucizevi bir şiir karşısında bile
ilgisiz kalınabileceğini
göstermek için, tutup
taşları yaratmazdı.

hadi taşları yarattı, diyelim,
o zaman da, domuzuna susmak
konusunda taşları aratmayan
eleştirmenleri,
hasut molla kasımları
yaratmazdı herhalde.

26 Şubat 2007

Şiir Yazmak mı?

şiir yazmak mı istiyorsunuz?
bu durumda, burçların, yıldızların
tek tek isimlerini bilmeniz bile
bir işe yaramayabilir, çocuklar.

çünkü bilseniz bile, hepsini unutmanız
yahut belleğinizi çalkalayıp, çalkalayıp
onları iyice birbirine karıştırmanız,
sonra bu karışımdan
kendi zevkinize göre, yıldızlara
yeniden isimler, sıfatlar
ve öyküler
çekip çıkarmanız gerekebilir.

iyi bir şiir, adamakıllı iyi bir şiir mi
yazmak istiyorsunuz?
o zaman da burçları, yıldızları,
yani gökte olan her şeyi silkeleyip
kucağınızda toplamanız,
onların tozlarını almanız,
hohlayıp parlatmanız,
sonra da onları, yine kendi zevkinize göre,
ama bu sefer kendi içinizdeki
uzaya serpiştirip
sonucu sabırla beklemeniz gerekiyor.

3 Mart 2007

Bezirgân

bakın, çocuklar,
akıllı bezirgânın biri
bir gece çölde
gökyüzüne baktı, baktı
ve şunları düşündü:

"şu yıldızlar mesela... dedi,
onların hepsini toptan
ve veresiye alıp Tanrı'dan,
üçer beşer, nakit paraya
şehirlilere satsam,
güzel iş olmaz mı, bu!

ama onları önce yalnızlara
ve hayalhanesi kararıp gitmiş
yaşlı şairlere
pazarlamam gerekecektir
doğal olarak..."

8 Mart 2007

Zekânın İşleri

- "Zekânın bir cep feneri değil belki,
Bir bileği taşı olduğunu
Seziyorum, GüzelSözlerinCini,
Seziyorum, ama,
Onu bir geri dönüşüm makinesi
Olarak kullanmaktan da
Kendimi alamıyorum."

- "Majesteleri zekâyı,
İstedikleri gibi kullanabilirler,
Şu basit gerçeği bildiklerinden
Kuşku olmadığına göre:

Zekâ taşı suya, suyu altına
Dönüştürebilir belki, ama
Kaba narayı ve kuru yaftayı
İyi şiire, yüksek şiire
Dönüştüremez asla."

23 Haziran 2010

Rüya & Şiir

yaban kazlarıyla
ya da bıldırcınlarla
ve onların taze sürülmüş
tarlalardan topladıkları
solucanlarla aynı anadan,
aynı çamurdan,
aynı rüyadan
kendimize uyandığımızı
yahut kendimize
bağışlandığımızı
düşünmenin
yollarından biri de
şiir midir?

rüzgârın ağabeyimiz,
yağmurun kız kardeşimiz,
ayın en küçük teyzemiz
ve yıldızların da
kuzenlerimiz
olduğunu düşünmenin
yollarından biri de
şiir midir?

10 Mart 2007

Büyük Kuşçu

hayaletlere kostüm
giydirme sanatı mıdır, şiir?
güpegündüz sokaklarda
dolaşan hayaletlere
Aşil'in, Krishna'nın, Prens Mişkin'in
ya da Leopold Bloom'un
maskını, kostümünü
giydirme sanatı mı?

yoksa, taşların ya da ağaçların
yahut taşlaşmış yüreklerin
kabuklarını, katmanlarını soya, kaldıra
içlerinden İsa'nın,
Sokrat'ın ya da Zerdüşt'ün
çocukluğunu çıkarma sanatı mı?
yani bu ebedî çocukları, oyuna
çağırma sanatı mı?

ve iç içe bütün dilsizlikleri
kalbimizin diliyle çöze çöze,
içimizdeki yaban kazlarını,
bıldırcınları,
tarla farelerini ve solucanları
uçurmasını bilen
çocuğa ulaşmak mı?

ilkini yapan pek güzel örneklerle
doludur, dünya edebiyatı;
ama ikincisi daha ilginç, daha
eğlenceli geliyor bana,
ayrıca, kendi içindeki konuğu,
o Tanrı çömezini
vaat ediyor insana;

o, tek kuşta ve tek solukta
binlerce türden, gök dolusu
göçmen kuş sürüsünü
havalandırmasını bilen
büyük kuşçuyu...

7 Mart 2007

Akıllı Delilik

bana, şiir yazmaya nasıl başladığımı,
bu akıllı deliliği
nasıl başıma sardığımı
soracak olsaydınız,
şunu söylerdim size:

bir gün, nasıl olduysa,
benim göz oyuklarımdan
bir başkasının,
bir kralın mı, bir çobanın mı,
bir yalvacın mı,
henüz tanımadığım birinin
gözleriyle dünyaya
baktığımı fark ettim
ve gördüklerim karşısında
hayretler içinde kaldım.

yıllardır onları yazıyorum;
içimdeki o konuğun
gözleriyle gördüklerimi;

yazdıkça da, tuhaftır,
kendi aklımı, kendi gözlerimi
gün gün geri kazandığımı
ve içimdeki yalnızı
tanır gibi olduğumu
hissediyorum.

bir şeyler yazdığınızda
buna benzer şeyler
oluyor mu sizde de?

7 Mart 2007

Siz Düşündükçe...

siz düşündükçe, düşüncelerinizin,
yıldızlardan birinde
yahut henüz keşfedilmemiş bir gezegende
ete kemiğe büründüğünü,
yaşadığını, var olduğunu,
rüzgâr olup estiğini,
bulut olup yağdığını düşünün!

fakat, yine de bu değildi,
kesinlikle, bu değildi
size söylemek istediğim.

sözgelimi, balıkları düşünün;
suda yaşadıkları için
onlara yüzlerini gösterecek
aynadan yoksun olan,
aynaları olmayınca da
kendi kendileriyle
konuşamayan
bu dilsiz yaratıkları...

onların arasından da
şairler çıkacak olsaydı,
şiirin bu su altı ustaları,
hiç kuşkunuz olmasın,
varlığı görmek için
-ve sonuç olarak, kendilerini-
dönüp dönüp hemcinslerinin
yüzlerine
ve içlerine bakacaklardı.

12 Mart 2007

Nereye?

bir şair, şiiri için şunu hayal eder:
o yanlarından geçerken, çiçekler de,
dikenler de, böcekler de
yüzlerini ona doğru çevirip
onun gözlerinin içine bakıyorlar;

o da, yürürken, çiçeklere,
dikenlere ve böceklere
kurum, tafra satmadan,
onların dudağından
duyulmamış çığlıklar,
duyulmamış şarkılar,
duyulmamış öyküler
toplayıp kucağına,
bir bulut ya da rüzgâr gibi
yanlarından geçip gidiyor.

nereye gidiyor?
çiçeklerin, dikenlerin, böceklerin
ve şiirlerin döndüğü yere.

12 Mart 2007

Anahtar

Biri size: "Beni, görünmeyen görevliler
Göğü gezdirip getirdiler!" dese,
Önce bu sözü söyleyenin
Kaçıklığına, hayalciliğine hükmedin,
Ama sonra mutlaka bu sözün anlamı üzerinde
Safça düşünmeyi ihmal etmeyin.

Çünkü olabilir ki, bu çaba size,
Yepyeni bir anahtar kazandırır
Gerçekliğin keşfinde.

Ve yine olabilir ki, bu anahtar,
Sizi kale gibi saran gerçekliğin
Ve gündelik söylemlerin çeperinde
Daha önce fark ettiğiniz,
Ama ne yaparsanız yapın
Açmayı başaramadığınız
Gizli bir kapının kilidine uyabilir.

25 Haziran 2007

Her Şey Her Şeyle

herhangi bir nesneyle,
onunla en uzak yıldız kadar
  ilgisiz görünen
herhangi bir başka nesne arasında
görünmez ilişkiler vardır,
hem de sonsuz sayıda...
kavramak için bunu
  Gauss olmanız gerekmez;

sözgelimi, çorabınızdaki delikle,
çorabınızı dokuyan makinenin
  başında yaşlanıp giden
işçinin hayat hikâyesinden
  başlayın düşünmeye;

bu süreç sizi alıp
  başka iklimlere götürecektir;
sahneye giren çıkan
sayılamayacak kadar çok
  başka oyun kişilerine,
başka kaderlere,
  başka hikâyelere...

ve döne dolaşa, belki
kiminiz, Azize Teresa'nın
öldükten sonra bile
uzamayı sürdüren
kutsal tırnaklarına
varacaktır bir yerde;

kiminiz de, mumyalanmış zamanın
gizemli deliğinden
ayak baş parmağını çıkarıverip
kukla gibi oynatma isteğine kapılan
Kral II. Ramses'in hikâyesine...

gördünüz mü ne kolay,
dönüvermek buradan
çorabınızdaki şu kozmik
ve sevimli deliğe;
ve bir çorap deliği nasıl
emebilirmiş, görmek,
evrendeki her şeyi, istenirse, içine...

o zaman şiiri de,
içine her şeyi emebilen
iki delik gibi düşünün,
biri, beyninizin zarında,
öteki, dokusunda
şair yüreğinizin;

iki çorap deliği
    ve o iki delikten
dışarı fırlayıvermiş
    iki ayak parmağı!

iki ayak parmağı,
sizin hikâyenizden,
şarkılar mırıldanıp
yalpalayarak geçen
    sarhoş ebediyetin...

13 Nisan 2007

Sonsuz Eksi Bir

demek ki, her şey her şeyle
ilişki içindedir,
her şey her şeyle:
nokta yüzeyle, sıfır sonsuzla...

pencereden giren gece kelebeği
ve onun kanat hışırtıları
ciddi mi ciddi önermeleriyle
Spinoza'nın;

Kafka'nın utangaç tabiatı
yer çekimiyle
yahut kök iks eksi kök yenin
açılımıyla.

gece çığlıkla, çığlık yağmurla,
yağmur tanrıyla...

her şey her şeyle
ilişki içindedir,
her şey, her şeyle:

kibir sıfırla
ve aşk sonsuzla...

29 Mayıs 2007

Karınca, Gül Yaprağı, Sultan Süleyman...

bir kelebek koruda
sessiz ve rengârenk
çığlıklar kopararak kanat çırpıyorsa,
hepimiz için kanat çırpıyor,
böcekler için, insanlar için,
yıldızlar için...

onun kanadının esintisinden
bir gül yaprağı
dalından sıyrılıp
salına salına yere
iniveriyorsa,
bunu hepimiz için yapıyor.

ve bir karınca
o gül yaprağını tutup çeneleriyle
Sultan Süleyman'a
götürmeyi düşünüyorsa,
(o da Belkıs'a uzatsın diye,)
bunu hepimiz için yapıyor:
böcekler için, insanlar için,
yıldızlar için...

ve ben bunları size
bilgiçlik satarak anlatayım,
siz de ağzınızı tuta tuta
gülesiniz diye...

yahut *atıyorum mesela,*
bir nilüfer çiçeği kadar
geniş bir tebessümle
sınıftan içeri giren
fizik öğretmeniniz,
bütün bunlardan habersiz,

öyle içine doğduğu için,
bugünkü derse bir bahar türküsüyle
başlamayı düşünsün
ve baharın duyguların aerodinamiği üzerine
etkileri konusunda
olmadık kuramlar üretmekten
korkmasın diye...

26 Nisan 2007

Hurdacı

Dinleyin, duydunuz mu?
Hurdacı geçiyor sokaktan,
Sokağın sesi, sokağın ruhu,
Sokağın emzirdiği ozan!

"Hurda alıyorum, hurda!
Kâğıt, naylon, paçavra... ne olursa!
Eskiler alıyorum; eskimiş yüzler
Ve yepyeni maskeler veriyorum!

Eskimiş ruhlar alıyorum!
Rüzgâr üflüyorum onlara,
Kanat takıyorum,
Yelken takıyorum,

Raskolnikof yapıyorum onlardan,
Kerem yapıyorum, Aslı yapıyorum,
Ve ucuza satıyorum onları ucuza
Canı sıkılan kentsoylulara."

20 Haziran 2007

Kaleydoskop

Şiirin kaleydoskopunda
Kuşkunun hep tirşe yeşili;
Umutsuzluğun, kapalı havalarda
Deniz yeşili;

Sorgulamadan inanma eğiliminin,
Yani kendine güvensizliğin
Ve yılgınlığın da küf yeşili
Olduğunu gördüm hep.

Bendeki bu yeşil takıntısı,
İnanca en uzak duygularımın bile
İnançla döllendiğini mi
Gösteriyor acaba? Değilse, neyi?

20 Haziran 2007

YAŞLI ŞAİRDEN GENÇ DOSTUNA

Değerli Dostum Ö.,

Bu ülkede olup bitenler karşısında,
bütün duyarlı insanlar gibi ben de çok üzgünüm,
ağlayacak kadar öfke ve teessür içindeyim.
Ama, her şeye rağmen, ümitsiz değilim.
Aşağıda, bu duygularımın ifadesi olarak,
bugün kendimi, yazmaktan
ve size göndermekten alıkoyamadığım,
***'Sisifos'un Köyü'** başlıklı şiiri,*
*ilişikte de, **'Güncellenmemiş Edebiyat Dersleri'***
başlıklı uzun şiirin XII. epizodu olarak,
ülkemizde bugün olanlara işaret eden dizeleriyle,
içime doğmuşçasına,
iki gün önce yazdığım şiiri bulacaksınız.

Bunların hem içeriği, hem de yayınlanabilirliği
konusundaki görüşlerinizi öğrenmek,
ülkemizde olup bitenler karşısında
bana dayanma gücü verecektir.

Selâm ve saygılarımla,

28 Nisan 2007

Gelin-Güvey Oyunu

şiiri, duyguların ve fikirlerin
başak rengi flanel güveylikler,
allı pullu gelinlikler içinde,
gelin-güvey oyunu oynadıkları
bir has bahçe,
Tanrının kiraz ya da vişne bahçesi,
olarak düşünmek
ne iyi olurdu!

o zaman vişne ya da kiraz
lekeleri süslerdi
kan lekeleri yerine,
duygularımızın ve fikirlerimizin
güzelim güveyliklerini,
gelinliklerini,
dudaklarını,
yanaklarını...

ama ne yazık ki,
şiirin, her şeyden önce,
tanrının bahçesine
tanklarla girilemeyeceğini
anlatması gerekiyor darbeci şairlere,
darbeci okurlara,
darbeci generallere,
silah tüccarlarına...

ve bu olmuyorsa eğer,
tankların üzerine çıkmayı
öğretmesi gerekiyor,
yılmadan ve sabırla,
onların çocuklarına,
çocuklarının çocuklarına
çocuklarının çocuklarına
o da olmuyorsa,
bıkmadan usanmadan
torunlarının torunlarına
torunlarının torunlarına.

26 Nisan 2007

Mevsiminde Dirilmek

bir dağ menekşesi gibi
yaşlanmadan ölmek ister her şiir
ve mevsiminde dirilmek,
bazen bir kelebek,
bazen bir solucan biçiminde...

ama bunu yalnızca
son sözünü bir dahaki bahara
bırakanlar başarır;
bitmemiş olanlar yani...

"giyindim kuşandım, der bize
şiirin bu türlüsü,
"ve boynuma gurup rengi
bu fuları bağladım,
güvey olacakmışım gibi...

ama gerdek gecesi,
sur dışına sıvışıp,
çengi, köçek, mızıka,
*'kusursuz'*un peşinde
dere tepe
ve gönülden gönüle
koşup duran çingenlere karıştım.

bu da benim oyunum, ölümlü güzelliğe!
bu da benim cevabım,
kibrine, tafrasına zekânın!

bozkırda diken yumağı gibi
dolaşıyor olsam da,
dudağım dudağında,
sarmaş dolaş kucağında, rüzgârın,
bazen kendimi yitirir,
yolumu şaşırır da
sözün yedinci gök katına çıkarım;

bu da benim İtaka yolculuğum,
bu da benim miracım!"

14 Nisan 2007

Homopoeticus

Sözcükler, sözcükler, sözcükler...
Bunlar, benim kendi otlarım,
Kendi taşlarım,
Ve otların arasına,
Taşların altına yuvalanmış
Kendi börtü böceğim benim!

Zamane, ben yokmuşum gibi,
Yüzüme değil, hayır,
Yüzümün arkasında bir yere,
Yüzümden ötelere
Bakıp duruyorsa eğer,
Ben de çekilirim kendi
Kabuğumun içine,
Kendi krallığıma!

Ve konuşurum, didişirim,
Ağlaşırım, gülüşürüm
Kendi otlarımla,
Kendi taşlarımla,
Kendi böceklerimle.

Kim söz geçirebilir bir çenebaza?
Kim sınır koyabilir,
Kim önünü alabilir bir cihangirin?

11 Şubat 2010

Kısık Ateş

şairlerin kurumlanmalarına,
yüklerini pahalıya satmalarına
    kanmayın, arkadaşlar.
iyi şiir yazmak, kolaydır aslında,
hemen hemen sahanda yumurta
pişirmek kadar kolay:
köy yumurtanız
ve katkısız tereyağınız
    varsa, kuşkusuz...

kötü şiir yazmaktır zor olan asıl
çünkü yazılması size zor gelen fikir
gerçekte size ait olmayan fikirdir;
size ait olmayan da sahtedir
ve aşçılığın ilk kuralı:
iyi yemek iyi malzemeyle
    kotarılır, bunu unutmayalım.

o halde, sahanda yumurta
    pişirmek kadar kolay
(ve taze ekmekle düşünüldüğünde)
onun kadar iştah açıcı bir şiir mi
    yazmak istiyorsunuz,

o zaman, içinize doğan esini
kısık ateşte, aklın üstüne koyun
ve karşısına geçip, olacak olanları,
size öğretildiği gibi değil,
ille de kendiniz gibi düşünün;

ama onları yazarken anneniz gibi
ya da büyükanneniz gibi
konuşmayı deneyebilirsiniz,
buna bir şey diyemem.
çünkü, unutmayın ki,
dilin ve hayatın lezzetini
-biri size, öteki babanıza-
onlar emzirdi.

bunu yapmayı başarabilirseniz,
hiç tasalanmayın,
karnı tok olanların bile
bir iki lokma
almadan edemeyecekleri,
ama aç olanların
dibini kalaylamadan bırakamayacakları
bir şiir çıkacaktır ortaya.

26 Nisan 2007

Ardıç Kuşu, Martı

Dylan Thomas'a göre, şairler
yalnızca iki kuş türünü görünce tanırlarmış.
ardıç kuşuymuş bunlardan biri,
öteki de herkesin bildiği martı.

buna eklenebilecek tek şey,
sayıları sonsuz eksi ikiyi bulan
öteki kuşlar hakkındaki
bu *edebî* cehaletin
kötü şairlerin en iyi şiirlerinde bile
kendini hemen ele verdiği,
ama iyi şairlerin kötü şiirlerinde bile
bu konuda hemen hemen hiç
açık verilmediğidir.

büyük şiirlerde ise, bu yönde,
bir sır verilmek istenmişse eğer,
bu cömertlik gösterisi,
kuşlar hakkındaki bu vahim bilgisizlik,
ancak ve ancak okunan şiirden alınabilecek
kutsanmış, yüceltilmiş bir saflık
ve özgün, ince, umulmadık
güzellikleri içine çeken
bir boşluk, bir vakum
olarak iş görsün diyedir.

30 Nisan 2009

Şair & Mucit

güzel olan ne görsem
o oluyorum bir süreliğine.
anlamıyor hekimler bunu,
benim hastalığım bu
ve adı konmamış daha!

güzel olan ne görsem,
ne duysam, ne koklasam,
o oluyorum bir süreliğine;
sonra bir başka güzel,
sonra bir başka...
ve durmuyor bu süreç;

güzel olan ne düşünsem,
ne yazsam, ne söylesem
dünya giderek o oluyor
ve her şey onun gibi güzel
bir süreliğine...

adı konmamış henüz,
hekimler bilmiyor daha;
bir hastalık bu, bir maraz,
gönülden gönüle biraz
sözcüklerle bulaşan,

ve ben icat ettim onu,
ben icat ettim, evet,
bir mucidim ben!
bir şair
ve bir hekim!

5 Şubat 2010

Nereye Ekersen Ek, Biter...

şiir hayatın aynası mıdır,
hayatın parçası mıdır
hayatın içinde midir,
dışında mıdır,
üstünde midir?

sora sora, kısa günün sonunda
kendi burnumuzun ucuna varabilir
ve böylece şiiri kendimize,
kendi yavan gerçekliğimize
indirgeyebiliriz

yediğimiz, içtiğimiz şeylere,
yonttuğumuz, taptığımız şeylere
eskitip attığımız
ya da gömdüğümüz şeylere,
saçlara, tırnaklara, kemiklere
dönüştürebiliriz onu.

ama yine de biri çıkar
ve sormaya devam eder;
şiir, bir rüzgâr mıdır,
şiir bir bulut mudur,
şiir bir yağmur mudur,
şiir bir ağaç mıdır?

kökü göğün dibinde,
dalları yere doğru saçılmış
baş aşağı yaşayan,
baş aşağı düşünen,
baş aşağı konuşan,
baş aşağı gömülen
bir ağaç mıdır şiir?

bir ağaç ki, sen ona
çıkmaya başlıyorsun,
sen onu çözmeye başlıyorsun,
bir de bakıyorsun ki,
o seni ve senin içinden geçenleri almış,
yaprağa, çiçeğe, meyveye dönüştürmüş,
rüzgâra savurmuş,
kurda kuşa dağıtmış...

4 Mayıs 2007

Define Haritası

Bir seferliğine ve kişiye özel
Bir yasayla yaşımdan kırk yıl silinir
Ve on sekiz yaşında olduğum ilan edilirse,
Size definenin yerini söyleyebilirim.

Çünkü definenin haritasını,
O yaşlarda, bir genç kıza sunduğum
O zamanki kalbimin
Duvarına çizmiştim,

Ve şifre anahtarını da o kızın
Defterine izinsiz döktürdüğüm
Mısraların içine gizlemiş,
Ama şairin adını yazmamıştım.

20 Haziran 2007

Viking Şairi

uykuyla uyanıklık arasında,
işte olmadık bir *görü* daha!
bir gün bir şairin,
yahut şiir delisinin
işine yarar diye,
kaydediyorum onu buraya:

"kral-şair öldü
ve onu yıkadılar,
saçlarını yağladılar, taradılar,
giydirdiler, kuşandırdılar
ve bir ağızdan
gemici şarkıları söyleyerek
güverteden denize bıraktılar."

9 Ekim 2009
'Seslerle Doludur Güzün Kabuğu'

İkizlerimden Biri

her dilde bir benzerim,
her öyküde mutlaka
bir ikizim var benim.
her köye ayrı bir gökçe kitap,
ama her kitapta aynı köyün delisi!

yaşıyorsa, bilmediğim bir tende,
bilmediğim bir dilde
uğultunun içinde
yıldız gibi parlayan sözlerinden
çözüp çıkarıyorum onu.

daha ben keşfetmeden onu
ölüp gitmişse eğer,
o zaman da, şiirinde konuşan,
ıslık çalan çene kemiklerinden
tanıyıveriyorum onu,

bazen paten kayan,
bazen dağcılık yapan,
bazen tüneller kazan
bazen de kanatlanıp
uçan sözcüklerinden...

Fatos Arapi işte onlardan biri,
daha bugün keşfettiğim
bir Arnavut şairi.

27 Ekim 2009
'Seslerle Doludur Güzün Kabuğu'

Sol Elle Yazılanlar

"Vay be, ne şairler gelip geçmiş dünyadan!
İnsanın, kendini aynı aileden hissettiği
Ne şairler, ne yoksullar!"

Yaşayan her şair bunu söyler
Ve kendini onların arasında görmek ister,
Çoğu, bunu hak edip etmediğini
Sormadan hiç kendine...

Çünkü bu, şiirle uğraşmanın
İnsana yaşattığı gecikmiş çocukluktur
Ve daha derin bir doyum vaat eder
Şiirle elde edilebilecek başka her şeyden;
Kendini onlardan biri olarak görmek
Ve öyle görüldüğünü düşünmek...

Ne şairler gelip geçmiş dünyadan!
Ve ne kadar kısa sürmüş çoğunun hikâyesi!
Kimi yirmilerinde terk etmiş dünyayı ve şiiri,
Kimi otuz, kimi otuzla kırk arası...
Ama önemli olan, yalınkat bir kaderle,
Yetinmemiş hiçbiri!

Kısa, fakat çok katlı, üç katlı, beş katlı,
Bazıları otuz, kırk, bazıları
Sayılamayacak kadar çok katlı,
Çok kanatlı,
Çok sanatlı hayatlar yaşamışlar.

Hamallık etmemişler yani,
Kısa, fakat dolu,
Kısa, fakat sıkı,
Kısa, fakat yoğun
Yaşamışlar besbelli.

Küçük bir öykünün içine dev gibi bir şair
Ve o şairin içine de
Bir şehir dolusu oyuncu sığdırmışlar,
Pek çok evsiz, pek çok sultan,
Pek çok deli, pek çok ermiş,
Pek çok aşık, pek çok sarhoş...

Böyleleri öldüğünde, yeryüzünün,
Anlaşılmaz bir sebeple,
Birden tenhalaştığını
Hissetmemiz bu yüzden.

27 Ekim 2009
'Seslerle Doludur Güzün Kabuğu'

Şairin Ölümü

bir ağaç ölünce,
bıraktığı boşluğu
rüzgârlar doldurur.

bir insan ölünce,
bıraktığı boşluğu
geceler doldurur.

bir şair ölünce,
bıraktığı boşluğu
ağaçlar doldurur,

rüzgârlar doldurur,
geceler doldurur,
yıldızlar doldurur;

bir şair ölünce, herkes,
herkes ve her şey
kendi boşluğunu doldurur,

tıpkı bir ırmağın
akarken,
akıp dururken yatağında

yatağını aynı anda
hem dolduruyor,
hem boşaltıyor olması gibi...

20 Haziran 2007

Balıkçı-Şair

denizin ortasında,
küreği, oltayı, balığı falan
bir kenara bırakan

ve teknesinde oturup saatlerce
Tanrı üzerine düşüncelere dalan
balıkçı imgesi geldi aklıma bugün.

böyle biri insanlık tarihinde,
hiç olmadı belki de,
ama Oscar Wilde haklıysa

ve sanatın, hayatı değil, fakat
hayatın, sanatı taklit ettiği
doğruysa eğer,

bu şiir yazıldıktan sonra,
teknesinde oturup saatlerce
Tanrı üzerine düşüncelere dalan

filozof balıkçılar
yahut kendine balıkçı süsü veren
romantik şairler türeyecek demektir.

8 Ekim 2009
'Seslerle Doludur Güzün Kabuğu'

Gevşetin Kravatlarınızı!

Kâğıtlarınızı, kalemlerinizi kaldırın,
Gevşetin kravatlarınızı,
Dersimiz edebiyat
Ve kapılar ardına kadar açık!

Sizin yerinize edebiyatın mumyaları,
İkonaları sınava girecek bugün,
Edebiyatın azizleri, rahipleri,
Keşişleri ve meczupları...

Shakespeare uzmanları
Ecel terleri dökecek bugün,
Dante şarihleri,
Rumî müfessirleri vb...

Onlar sıkıntıdan bileklerini,
Tırnaklarını kemirirken de,
Ağustos böcekleri zorlaştırdıkça
Zorlaştıracak sualleri.

Karıncalar cevapları silip süpürecek.
Kargalar çığlık atacak zevkten,
Tempo tutacak penguenler,
Polka yapacak mezarlık fareleri.

Ve olanlara diş gıcırdatacak,
Mezarlarında, not defterlerini çıkarıp,
Tükenmez kalemlerini aranaraktan,
Notu kıt edebiyat öğretmenleri.

Kitaplarınızı, defterlerinizi havaya atın,
Kravatlarınızı gevşetin! Dersimiz edebiyat
Ve aklın bir kulaç üstüne çıkmak,
Sıraların üstünde dolaşmak serbest bugün!

11 Temmuz 2007

Ana Kara

ayrı ayrı adalar olduğumuzu
ve birbirimize kavuşmamızın
imkansız olduğunu düşünmemize rağmen,
bize, okyanusun altında
kesintisiz devam eden
ortak bir bedenimizin,
ortak bir hikâyemizin olduğunu
hissettiren şey midir, şiir?

17 Temmuz 2008 - 8 Ekim 2003

Şair Bugünden Geçiyor

hangi rüzgâr buraya attı seni?
yüzün herkese benziyor, ama
bütün içinde yerin,
yol üzerinde izin,
ruhlar arasında eşin benzerin
yok gibi çünkü senin.

10 Kasım 2009

Ot, Diken, Kuyu, Şiir...

bir ot, bir diken,
kaderin eserini tamamlamak için,
gece gündüz dur durak bilmeden
nasıl çalışırsa,

bir kuyu, gerdel gerdel
su çekildikçe,
suyunu tamamlamak için
nasıl çalışır, kabarır, kabarırsa,

iyi bir fikir de, şairin aklına doğmaya görsün,
şair sarhoşken de, ayıkken de,
uykuda da, uyanıkken de,
belki öldükten sonra bile,
saçların ve tırnakların yaptığı gibi,

büyür de büyür,
bir bütün olarak
Tanrı'nın huzurunda okunacak
bir şiire dönüşünceye kadar.

11 Ekim 2009
'Seslerle Doludur Güzün Kabuğu'

Toplayıcı

şairler de, erken ataları gibi
toplayıcılıkla
doyururlar karınlarını
ve kafalarını;

ne bulurlarsa yolda
kurttan, kuştan arta kalan,
saç, tırnak, diş, kemik,
atarlar torbalarına,

ne bulurlarsa
sanatta ve düşüncede,
ölümün bakışıyla rengi solmayan,
dokunuşuyla da derisi pörsümeyen...

28 Şubat 2010

Bırak, O Düşsün Senin Peşine!

bir şiiri yazarken,
onu yarıda bırakıp da,
geri döndüğünde,
onun hakkında
hatırında belirgin bir fikir
bulmakta güçlük çekiyorsan
ve şiirin, kafandaki yoluna
devam etmediği anlaşılıyorsa,
yazdıklarından vazgeç;

bırak, kendilerini
unuttursunlar sana,
çünkü onlardan
büyük bir olasılıkla,
iyi şiir çıkmayacaktır.

29 Temmuz 2009

Sol Elle Yazılanlar

Keman sanatında hem usta olmak,
Hem de usta kalmak için
Günde en az sekiz, on saat
Çalışmak gerekirmiş.

Şiir sanatında ustalaşmak
Ve usta kalmak içinse,
Kişiden kişiye değişse de,
Biraz daha fazla
Çalışmak gerekebilir;

Bu da, altı yedi saat uyku dışında
Bütün gün demektir, hemen hemen...

Yine de yetmeyebilir bazen,
Uyurken de uyanıkça uyumak,
Ve çalışmak gerekebilir:

Rüyada yaşananları,
Bilinçten akan resimleri, öyküleri,
Ve bunları sahnelemek için
Belleğin önerdiği
Fiilleri, sıfatları, isimleri
Akılda tutmak

Ve bir köstebek gibi,
Tüneller, tüneller kaza kaza
Bilincin altından vurup
Üstüne çıkmak
Gerekebilir.

9 Kasım 2009

Şiir & Hayat

binlerce şiir yazdım,
binlerce ağaç resmi yaptım,
dağ, bayır, bahçe, orman,
içimde ağaç kalmadı;
söküp kökünden,
söküp kökünden,
dilin toprağına diktim hepsini

bunu yaparken de bütün dileğim,
sözcüklerle kurduğum bahçede,
ıhlamur ağacının altında
tahta bir kanepede oturup
kapamak gözlerimi
ve dinlemek sükûn içinde
ırmağın çağıltısını,

bazen binlerce yıl öteden
derinden derine uğuldayarak,
bazen günün hayhuyuyla
gümbürdeyerek,
bazen de Tanrının bakışları altında
cezbeyle ışıldayarak
akmıyormuş gibi akan
ırmağın çağıltısını...

14 Ocak 2010

Pagoda

Bir de boynuzlu bir taç
Koymasını becerebilse insan
Başına, şiir sanatının,
O zaman bu süs faresi,
Bu budala beyaz fare
Boğa gibi eşinmeye,
Ve başını göğe kaldırıp
Ulumaya başlayacak!

Ama sen yine de, yazdıklarının,
Onları kağıda dökmeden daha,
Göklerde yazıldığını
Göstermek istiyorsan eğer,
Yer yer ışıldamalı sözcükler.

Arada sözcüklerden
Ya da dizelerden biri de
Yerinden kopmalı
Ve kayıp gitmeli,
Işık saçarak bilincin uzayında.

Bazılarına göre, çünkü,
Şiir sanatı, bir süs faresi değil,
Göğe en yakın balkonudur
Varlık pagodasının,

O kadar ki, bazen dokundu
Dokunacak gibi olur göğe,
Bir tür ölümsüzlüğe,
Onunla parmak uçlarımız;

Kalbimizin parmak uçları,
Evet, onlar,
Yani dudaklarımız.

9 Kasım 2009
'Seslerle Doludur Güzün Kabuğu'

OYUNLARA DÖNÜŞ

SOL ELLE YAZILANLAR

kelimeler gerçeğin hayatıdır.
kelimeler gerçeğin bedenidir;
gerçek onlarla doğar,
onlarla gelişir, serpilir,
onlarla katılır aramıza.

onlarla etimizi dişler,
onlarla yüreğimizi hoplatır,
onlarla aklımızı kemirir
ve yine onlarla yutulur
karnına ruhumuzun.

ve karnında ruhumuzun
kelimelerle dönüşür gerçek
bilgiye, sanata,
rüyaya, oyuna,
ve en çok da yalana.

27 Eylül 2009

SOL ELLE YAZILANLAR

- "Biz, zekâ da gerekli, zekâ da gerekli,
Diyoruz, ama, Bak, GüzelSözlerinCini,
Dikkat etmezsek, zekâ
'Seviyorum, öpüyorum!' derken,
Timsah gibi yaralar açacak
Şiirin yanağında, dudağında."

- "Balçığa biçim verip
Şiiri yarattıktan sonra,
Ona can üfleme işini, Majesteleri
Zekâya bırakırlarsa eğer,
Zekâ da kemik dudakları
Ve çelik dişleriyle,

Okşarken, öpüp koklarken onu,
Şiirin yağında, dudağında
Yara açmasa da,
Diş izi, dudak izi
İlla ki bırakacaktır.
Buna razı olmalı, Majesteleri.

6 Ekim 2009

ŞAİR BUGÜNDEN GEÇİYOR

o çalıyor, söylüyor,
biz içiyoruz, el çırpıyoruz,
bazen de kalkıp
yalpalaya yalpalaya
çevresinde dönüyoruz onun.

o içip de gelmiş şenliğe,
içip de gelmiş, aşikâr!
yahut sarhoş doğmuş
anasının karnından,
sarhoş doğmuş,
ve daha doğuştan on karış,
İsa Peygamberinki gibi,
onun da dili!

"kim yarışabilir onunla
kim yarışabilir!" diyor,
içimizden, işi bilenler,
"Tanrı ona kanatlarını
bize ayaklarını
takmış, anka kuşunun,

bu yüzden, o içmeden,
bir yudum bile içmeden,
bir kanat vuruşuyla
varıyor tepesine Sina dağının
ve dibine büyük sarhoşluğun

bizse birkaç kadeh içince,
bazen birkaç yudum
sunduğu şaraptan onun,
yalpalıyoruz böyle,

yalpalıyoruz düz yolda
ve tanıyamaz oluyoruz,
burun buruna gelsek de,
kendi yüzümüzü,
kendi ruhumuzu bile.

27 Temmuz 2009

OYUN

Herkes oyun oynar;
Çoban koyunlarıyla, kuzularıyla oynar
Ve yıldızlarıyla;

Kral korkularıyla oynar,
Keşiş günahlarıyla,
Bilgin sorularıyla,

Cahil putlarıyla oynar,
Yoksul umutlarıyla,
Âşık yaralarıyla

Ve şair hepsiyle birden oynar:
Bütün oyunları,
Bütün oyuncularla...

Ama yalnızlık da onunla oynar;
Aynı anda hem kalbiyle oynar onun,
Hem kafasıyla, hem yazgısıyla,

Hokkabazın havada hoplattığı
Halkalar gibi, tenis topları gibi,
Portakallar gibi...

OYUNLARIN BAŞI ve SONU

- Biz şimdi hangi kitabı okuyoruz?
Oyunların sonuna mı yaklaştık,
başına mı döndük,
ne dersin, GüzelSözlerinCini?
Çünkü son günlerde nereye gitsem,
sokakta, kahvede, berberde
kâh çocukluğuma,
kâh yeniyetmeliğime benzeyen
yüzler ilişmeye başladı gözüme.

- Bence, ne sonuna yaklaştık oyunların,
ne başına döndük, efendimiz,
bu ucu görünmeyen yolda
biz atımızı tepikledikçe
oyunların başı da, sonu gibi,
bir burun farkıyla hep
yanı başımızda koşturup duruyordu.

Gözünüze ilişenlere gelince, efendimiz,
yol boyunca gördüklerimizi, duyduklarımızı,
aklımıza, gönlümüze
yahut dağarcığımıza koyduklarımızı,
yine kalender yol töresince, kurda kuşa,
yolculara, yoksullara dağıttık,
kala kala kendi kuru aklımız kaldı bize,
yoksul ve göçebe gönlümüz
ve açlıktan kemire kemire
viraneye dönen hayalhanemiz kaldı,

yani kendi çocukluğumuz, kendi gençliğimiz,
ve dağarcığımızın astarına yapışık
kendi yaşlılığımız;

yani ellerimizin ayası, kaldı, efendimiz,
yüzlerimizin boyası, kaldı bize.

Eylül 2005
'Gecikmiş Şarkılar'

OYUNLARA DÖNÜŞ

ölürsem, cenazeme
toplayıp getirir mi, çocukluğum
cennetin bütün çocuklarını,
kuşlarını, ağaçlarını, karıncalarını,
fillerini, zürafalarını, gergedanlarını,
tarla farelerini ve foklarını
toplayıp getirir mi,
göstermek için onlara,
bu, '*ben, ben*' dediğim,
'ben, *kendim*' dediğim, iç içe çok katlı tiyatroyu,
bu, oyun içinde oyunu?

ve hatırlar mı, çocukluğum,
kırıkları, çatlakları, çizikleriyle,
bir ömür boyu kurcalamaktan,
bozup yapmaktan usanmadığı
bu, etten, kemikten
ve kelimelerden yapılmış oyuncağını?

sûra üflendiği zaman,
otlara, dikenlere dağılmış
beynimi, yüreğimi, dudaklarımı;
yollara, hanlara, uzak zamanlara dağılmış
hikâyemi ve repliklerimi
bir araya getirip
kalkabilirsem mezardan,

toplayıp getirir mi, çocukluğum,
Habil ile Kabil'in çocukluğunu,
İbrahim'in ve Nemrut'un çocukluğunu,
Yusuf'un ve kardeşlerinin çocukluğunu,
Musa'nın ve Firavun'un çocukluğunu,
İsa'nın ve Yuda'nın çocukluğunu?
bütün iyilerin ve kötülerin çocukluğunu
toplayıp getirir mi, büyük duruşma salonuna
cesaret vermek için bana,
savunurken, oyunlarımı, oyun kişilerimi
ve ömrümce gerçeği kesip, biçerek
yaptığım atları, gemileri,
kuşları, uçurtmaları, pervaneleri,
şehirleri ve kuleleri?

orada tartıya konduğunda
yüzümü ağartırsa eğer
buradan toplayıp götürdüklerim,
okumaya çıkınca küçük kardeşler,
ağabeylerinin onları maça, balığa
yahut sinemaya götürdükleri gibi,
elimden tutup götürür mü, çocukluğum,
sularında, tüm zamanların ve yaşananların
al baştan yeniden izlenebildiği,
belki yeniden ve gönlünce yaşanabildiği
Zaman ırmağının kıyısına beni?

ki, orada elimi alnıma siper ederek
uzaktan seyredebileyim
hicazlı yalvacın çocukluğunu,
onun çobancılık oynayan çocukluğunu,
kervancılık oynayan çocukluğunu,
bizimkilere benzeyen çocukluğunu,
bizimkilere benzemeyen çocukluğunu?

ve Tanrının has bahçesinde
meleklerle düşünceleri,
kelimelerle yüzleri, çiçekleri, böcekleri
birbirlerine takıp sökerek, takıp sökerek
sıradan oyunlar tasarlamakla
bitecek gibi gözükmeyen ebediyeti
ne yapacağımı bilemeyip de
tırnaklarımı kemirmeye başladığım zaman,

toplayıp getirir mi, çocukluğum
-çocukluğum, ustam, *görüntü yönetmenim*-
çeker getirir mi, toplar getirir mi
Homer'in, İskender'in çocukluğunu,
Sokrates'in çocukluğunu,
Itri'nin, Mikelangelo'nun
ve İkinci Mehmet'in çocukluğunu,

bütün şairlerin, bütün cihangirlerin,
bütün büyük, yalnız ve huzursuz
çocukların çocukluğunu?
ki onlardan kendime yeni ve '*büyük*'
hayatlar, rüyalar, oyunlar tasarlayayım
ve oyuncaklar...

ve çözmeyi deneyeyim, böylece,
coşkuyla bir kere daha
karmakarışık dilini, ebediyetin...

1 Eylül 2005

YÜZÜ YARALI ÇOCUK

Yüzündeki yabancıyı aynada
görünce sarsılmadı;
Yalnızca başını önüne eğdi.

Ve ateşe de, aşka da dayanıklı
melekleri bile
Ürperten bir yalınlıkla
Yüce Tanrıya sordu:

"Yüzümdeki bu yanıkla,
Cennetteki çocuklar
Beni de oyuna alırlar mı, peki?"

Bunu duyunca, cennet
Kulaklarına kadar kızardı;
"Gök yarılsa da dibine girsem!"
Diye geçirdi içinden.

Ve gök de,
Melekler tutmasaydı,
Gerçekten de yarılacaktı.

Olanlara kulak kabartan bir başkası da,
Aşağıda, surların eteğinde
Homurdana homurdana yanan
Ve süslü alevleriyle
Cennetin yolunu aydınlatan
Yufka yürekli cehennemdi;

Söylenenleri duyunca
O an dumanlarını ciğerlerinde tutmak
Ve bu yüzden, boğulurcasına öksürmek,
Öksürmek zorunda kaldı.

O sırada cennette, huş ağacının altında
Delik deşik bir uykuda,
Karışık rüyalar gören Zaman
Önce korkunç bir şeyler sayıkladı,
Sonra sıçrayarak uyandı
Belki de uyandığını sandı;

Ortalıkta garip bir sessizlik
Ve Kader'in bütün direnmelerine rağmen,
Yaratılışı, çıktığı noktaya doğru emen
Derin bir *kaygı* vardı;

Bu durum karşısında Kaderse
Beş derece kadar yana yatmış
Şaşkınlıkla kazanın dibini,
Kainatın derinlerini
İskandil ediyordu.

Zaman istemeye istemeye yerinden kalktı,
Ayakları onu, uyumadan önce
yürüdüğü yolu
Geriye doğru kaymaya zorluyordu.
Böyle bir şey, o yaratılalı beri
İlk defa oluyordu;

Ve geriye doğru kayarken de,
Kendi ayak izleriyle yazılmış hikâyeyi
Heceleyerek, sondan başa doğru,
-Alevlerin çocukların yüzlerine
Varmadan önceki yere kadar-
Bir kere, bir kere daha okudu;

Okuduklarını, çünkü, daha okurken,
Nedense hemen unutuyordu;
Böylece, yaşayanlara da,
Yani yüzü yaralı çocuklara da
Unutturmuş oluyordu onları.

Sonunda, çocukların cennette,
Huzurlu bir uykuda,
Yarasız beresiz, ışıltılı
Yüzlerine varınca rahatladı;

"Şimdi, diye düşündü,
Huş ağacının altına dönüp,
Rahat bir uyku çekebilirim artık!"

Ama daha bunu düşünürken,
'Şimdi' diye bir şeyin olmadığını
Ve kendisinin de,
bunca hayhuya rağmen,
Yalnızca bir varsayım,
Belki tüm yaşayanların
Birlikte gördükleri
Akıl almaz bir rüya
Olduğu fikrini hatırladı.

"Bak, bunu aklımda tutayım!" dedi;
Ama daha sözünü bitirmeden,
Önce neyi aklında tutacağını,
Sonra da ne yapacağını unuttu.

İşte bütün bu kargacık burgacık rüya,
Bu kısacık huzursuzluk anı, yaratılışın,
Milyonlarca acıklı hikâyeye bölünüp
Yüzü yaralı çocuklara
Ve onların, uyku tutmayan,
Hani, bazen tutacak olsa da,
Hep buna benzer karışık rüyalarla
Beyni çingene çadırına dönen
Şair ablalarına,
Şair ağabeylerine dağıtıldı.

TANRININ ŞEHRİ (II)

yaşamakla tüketemediğimiz şeylerle
kuruludur, Tanrının şehri;
kurmakla ve yıkmakla
tüketemediğimiz şeylerle,
sözcüklerle, legolarla, meleklerle,...

orada parkları, bahçeleri
kız oğlan kız duygular tanzim eder;
bilgi yedirir, içirir güvercinleri;

dükkanları ve gezici tezgâhları
güler yüzlü fikirler işletir;
sokakları, aklı paspas gibi kullanan
inançlar siler süpürür;
şenlikleri sezgiler çekip çevirirler.

orada çocuklar doğar doğmaz
konuşmaya başlarlar,
düşünmeye, at binmeye, dans etmeye
ve günlere, mevsimlere, rüzgârlara
ve yağmurlara hükmetmeye...

bütün benliklerimizle bir arada,
bütün ikizlerimizle...
kaynaşıp durduğumuz
bir iç kaledir, Tanrının şehri,
şiirin ana karnı, yitik cenneti...

müzik yer içer orada yaşayanlar,
ahenkle doğar,
ahenkle yaşar,
ahenkle yok olurlar.

yok olmazlar, aslında, yok olmazlar da,
birbirlerine dönüşürler,
sonra yeniden, yeniden kendilerine...

ama bütün bunlara, bunlara rağmen
yine de orada yaşayanlar,
aksamayan uyumdan,
acıtmayan coşkudan
zaman zaman sıkılır
ve bedenin daracık zamanını,
yeryüzünün tozlu yollarını ararlar.

26 Mayıs 2007

YAŞLI ŞAİRDEN GENÇ ELEŞTİRMENE

Değerli Ş. Bey Kardeşim,

Çocukluğumun, yeniyetmeliğimin geçtiği yerleri,
benim için ziyaret etmeniz ne kadar dostça bir davranış!
Bu inceliğiniz için teşekkür borçluyum size.
Ama bunun, 'kuru' bir teşekkür olmasını istemiyorum.
Erzurum'a yıllar sonra bir ziyaretim sırasında
oradaki evimizin önünde yaşadıklarımı dile getiren
*ve **Yoksulların ve Şairlerin Kitabı**'nın,*
önümüzdeki Ekim ayında çıkacak olan 3. cildinde,
***'Oyunlara Dönüş'** bölümünde yer alan*
***'Dibek Taşı'** isimli şiiri sizinle paylaşarak,*
gözlerimizle beraber, bu teşekkürü de
daüssılayla hafifçe buğulandırayım,
nemlendireyim, diyorum!

Selam ve muhabbetle,

3 Temmuz 2010

DİBEK TAŞI

Kırk yıl sonra, doğduğum şehre döndüğümde
Hemen hiçbir şey değişmemişti bizim sokakta.
Her şey yerli yerindeydi, her şey bıraktığım gibi...
Ama her şey, insanı ağlatacak kadar, hüzünle
Küçülmüş, büzülmüş, eprimişti.
Ve taşralı, sakıngan bir geçmişi yansıtıyordu
Mumyalanmışçasına, sokağın yüzü.

Evimiz beni görünce, yitik keçisini hemen tanıdı,
Ama yine de sitemle yana kaçırıp bakışlarını,
Bu tanışıklığı açığa vurma işini bana bıraktı.
Ben de, gerçekte coşkuyla hazırlandığım
Dokunaklı mı dokunaklı kavuşma sahnesini
Olduğumdan daha ağırbaşlı, daha ölçülü
Mizansenlerle oynamak zorunda kaldım.

Sonra, oyuğunda, demir telleri yuvarlayarak
Telden arabalarıma teker yaptığım
Boz renkli dibek taşını hatırladım.
Orada, duvarın dibinde, yer yer kararmış,
Küflenmiş ve geçmiş zamanın kendisi gibi
Yarı beline kadar zemine gömülmüştü.
Ama, şükür Tanrı'ya, yerinde duruyordu.

"Bak şu işe!" diye eğilip okşadım, bu eski dostu,
"Bak şu işe, hiç düşünmemiştim bunu!
Oyuğunda bunca yıl ince yolları, uzun yolları,
Bütün o zor günleri, boğuk günleri,
Duyguları, fikirleri ve sözcükleri
Eğip bükerek, yuvarlayarak şiir yaptığım
Akıl dediğimiz taşın da tıpa tıp sana
Benzediğini hiç düşünmemiştim, dostum!

Yahut kırk şu kadar yıldır, seni, örs gibi,
Ocağı, körüğü, isi pasıyla, demirci dükkânımda,
Yersiz yurtsuz ruhumda,
Kullanmaya devam ettiğimi hiç fark etmemiştim!"

7 Temmuz 2007

ŞAİRİN UYUKLADIĞI, KADERİN, YAZDIKLARINI TEMİZE ÇEKTİĞİ GECELER

KELEBEK SÜRÜSÜ

Gece yarısı, yatağımda bir şeyler karalarken
kalem elimden düşmüş,
ve ben dalıp gitmişim.
gözümü açtığımda bir ara,
tavanın oralarda
kocaman bir gece kelebeği
hazin bir kanat senfonisiyle
dolaşıp duruyordu.

Uykuyla uyanıklık arasında
-"Söyle bakalım, bu Rossini mi,
Dede Efendi mi?" diye sordu,
zihnimden bir kabuk gibi sıyrılan
cam gövdeli, karınca kafalı
benlik katmanlarından biri.

Sonra indirip burnunun ucuna gözlüklerini,
ve dikerek tavana bakışlarını,
fantezilerine devam etti:
"Bak, dedi, onu öyle tek başına
dolaşıyor sanma uzayda,
o ötekileri de karnında gezdiriyor,
Homer'i, Celaleddin'i,
Galib'i, Cervantes'i...

Biz devam edelim,
kalbimize, kalbimizin zarına
dokunan titreşimleri deftere geçirmeye.
geceler, geceler sonra onun,
o yalnız ve doğurgan kelebeğin
bir kelebek sürüsüne dönüştüğünü göreceğiz,
mezarımızın üstünde dolaşıp duran."

22 Ocak 2007

GECE GELEN

Şeylerin, sözlerin, simgelerin,
*'Keder veren bilgi'*nin üstünden, ötesinden
Kanadıyla düşünceye arpejler ekleyerek,
Gelen sen misin, sen beklenmeyen konuk,
Sen gece kelebeği?

Hakikatin meneviş rengi dudağı mısın?
Kirpikleri mi, parmak uçları mı yoksa, ebediyetin,
Bu yağmurlu geceyi böyle körler için okuyan,
Bu yağmurlu geceyi, şiiri, ipeği,
Cümle kabartma yazıları yüreğin çeperinde?

Tanrının yalnızlığından kopan
Bir hüzün meteoru musun?
Bir yaratma sayhası mı,
İnerken, içimizde vadiler açarak söze,
Karışan öykümüze?

Öykülerin öyküsü sende mi akar?
Rüyaların içinde rüyalar sende mi akar?
Sessizliğin arpı sende mi çağıldar?
Ama biz, ırmağı, kollarıyla tutmak isteyen
Körler, bilemeyiz ki,

Çığlıklarıyla bizi dünyayı kulaklarımızla görmeye
Ve kelimelerle onu yeniden yaratmaya çağıran
Nice gökçe kuğuların, ankaların peşinde
Kovalarken herkes kendi 'Kusursuz'unu,
Biz mi senin öykünde görünüp geçenleriz,

Yoksa sen mi görünüp geçiyorsun,
Bizim gecelerimizden?

26 Haziran 2004

ŞİİR ve HAKİKAT

Seni doğurmak arzusuyla mezarlar,
Örenler, ehramlar huylarını değiştirir,
Hallerini değiştirir;
Yorganlarını sıyırıp, dolunaya
Göstermek isterler karınlarını,
Krallara, şairlere, yalvaçlara hamile anneler gibi.

Ama doğurmak kolay mı, hakikati?

Hakikat ki, her rahmin içinden geçen
-Heykele gebe kayanın,
Çığlığa gebe sükutun,
Gecenin, rüzgârın, bulutun
İçinden geçen-
Ama içinden geçilemeyen
Bir gece kelebeği...

9 Haziran 2004

YAŞLI ŞAİRDEN YAZAR DOSTUNA

Aziz dostum, K.B.,

'Ölümsüzlük' sözünün sadece bir nükte
ve şairlerin dudağına yakışan,
yani onlar için mazur görülebilecek tatlı bir
'soytarılık'
olduğunu belirtmeme gerek yok, elbette.
Ama, 'ölümsüzlük vehmi'nin, şairler de dahil,
herkes için korkutucu bir takıntı olduğu konusunda
sizinle kesinlikle hem fikir olduğumu bilmenizi
isterim.

Bu postanın terkisi boş gitmesin diye,
bakın, ilişikte ne gönderiyorum size!
Çünkü bahar geldi. Ve ben onu, dün salonda
oturup pencereden dışarı bakarken gördüm.
Bahar geldi ve ruhumuzun üzerindeki kabuğu,
bir ebru kağıdını sudan
kaldırır gibi sıyırıp aldı.

İlişikte, işte o kabuğa çıkan resmi göreceksiniz,

2 Nisan 2007

SAKLI BAHÇE

zamanın, arkasına dönüp de
geldiği yolun uzunluğunu ölçüp tartmak için
duraklayıverdiği bu bahçe, bu erken bahar ikindisi,

bahçede kiraz ağaçları, şeftali ağaçları;
dalların arasından süzülen ışık,
altın, ipek, erinç...

ve çimlerin üstünde çil çil altınların,
elmasların, yakutların ortasında
uyuyan leopar...

ah, bu uyumu bozmadan
biri alıp götürse bizi!
her şeyi, herkesi...

akşam olmadan,
kader uyanmadan,
leopar uyanmadan...

1 Nisan 2007

ŞAİR ÇALIŞIYOR

Mezarlar doğurmaya başlayınca, senin ruhun
Bıraktığı yerden sürdürmek için neşidelerini
Kurtların, böceklerin çenelerinden değil,
Sözcüklerin dilinden toplayıp doğrulur, kemiklerini.
Mezarlar doğurmaya başlayınca,
Senin ruhun, bakire bir esinin kucağında
Kundaktaki İsa gibi konuşur belki.

Ve sen şair, Tanrının söze doymayan çömezi,
Sen konuştukça, bakarsın, senin de
Ete kemiğe bürünür,
Toza toprağa, balçığa söylediklerin;
Bala, şaraba ya da süte dönüşür,
Bakarsın, senin de korukların,
Zakkumların ve dikenlerin.

Masandaki mum, saçlarından çıkan buğu,
Ağzındaki acılık, kaleminin sancılı, cezbeli gıcırtısı,
Rüzgâra, geceye, yastığa fısıldadıkların... Hepsi,
Hepsi dilinin ucunda dirliğe kavuşur bir gün;
Tam ve *'kusursuz olan'*a belki;
Denize karışan yağmur damlaları gibi,
Her yerde kendi olana, her yüzde kendi...

Ve bakarsın, onca kuraklıktan, tükenme korkusundan,
Yaşadıklarını ağzından, burnundan kusma,
Yazdıklarını yok etme nöbetlerinden sonra,
Tanrının eli dokunmuşçasına dudaklarına,
Senin de, sel olur akar, dudaklarından
Tadı dünya tatlarıyla
Tanımlanamayan:

Ağaçları senin rüzgârınla hışırdayan,
Çimenleri senin yağmurunla yeşerıniş,
Çiçekleri senin manik düşlerinin renginde,
Meyveleri senin mahcup güneşinle kızarmış,
Senin ıtırınla kokan, senin nektarınla tatlanmış
Hektar hektar cennet,
Kervan kervan gündüz,
Dalga dalga gece...

24 Ağustos 2004

ŞAİR 'BUGÜN'DEN GEÇİYOR

İnsan onunla yol teperken,
Bazen herkesten daha düşkün,
Daha naçar biçimde
Kendi kaderinin elinde,
Bazen de Şir'a yıldızı kadar yerden uzak,
Işıltılı ve yüce
Hissediyor kendini.

İnsan onunla yol teperken,
Bazen bir mezar gibi dar,
Kısır, yoksul, karanlık;
Bazen de bir saklı bahçede,
Bir Mayıs göğü gibi diri,
Doğurgan, açık algılıyor Şiir'i,
'Şiir ve Hakikat'i

İnsan onunla yol teperken,
Tanrının ayak izlerini
Seçer gibi oluyor yeryüzünde,
Bazen bir gizemli dağın,
Bazen çözümsüz bir sorunun
Bazen de bir aşkın çevresinden dolaşıp
Aklın arkasına çıkaran patika üzerinde...

19 Temmuz 2007

ŞAİRİN ÖLÜMÜ

rüzgâr, her zamanki gibi, yine
senden, değerli mallar alan
ve dünyanın öteki ucuna götüren
akıllı bir tüccar gibi geldi,
ama bu sefer ne seni, ne şarkılarını
yerinde bulabildi.

bulamayınca da, develerini çöktürmeden
üç beş kat fazlasını verip
sattıklarını geri toplamak için
apar topar geldiği yere dönen
akıllı bir tüccar gibi
izinin üstüne dönüp gitti.

8 Aralık 2008

PARMAK UÇLARINDAN MI BAŞLAR...

parmak uçlarından mı başlar çürüme,
gözlerden mi, yoksa dudaklardan mı?
bunu Hayyam'dan değil,
Honoré de Balzac'dan sormalı.

gül mü yakışır dudağına, ölünün,
gülücük mü, yoksa kiraz mı?
bunu Rilke'den değil,
Niyazi-i Mısrî'den ve Sezai'den sormalı.

"buraya kadar!" dediğinde yüreğin,
bir şihaba mı biner ruhun,
çubuktan atına mı yoksa,
cihangir çocukluğunun?

sırıkların üstünde mi yürür,
paten mi giyer ayaklarına,
dönmek için bozulan rüyasına,
buzlarını gıcırdata gıcırdata, ebediyetin?

yastığının altına mı sokulur,
Hermes kılığına mı girer, İlyas kılığına mı?
bir kuzgunun tüylerine bürünüp
başında mı bekler yoksa kemiklerinin?

kendin bilmiyorsan eğer
kimseye sorma bunu!
ve biliyorsan kimseye
belli etme, a gönül, neleri bildiğini!

Temmuz 2002

ŞİİRİN GÖMÜLÜŞÜ

İşte bölük bölük melekler
Köpeklerin çektiği kızaklara binmişler
Yamaçtan aşağı iniyorlar;
İpekli kefenine sarıp
Göğe kaldırmak için Ofelya'yı,
Shakepeare'in şu, akla güvenemeyip,
Deliliğe emanet ettiği lekesiz safiyeti...

Geç kaldınız, iyi huylu melekler,
Geç kaldınız! Biz kusursuz güzeli
Çoktan toprağın koynuna verdik,
Sizler düğünü kaçırdınız!
Ama siz de yükleyin kızaklara şimdi,
Yükleyin yeryüzünün kederini de
Tanrıya eli boş dönmeyin bari!

25 Ekim 2003 - Şubat 2004

MOLLA KASIM'A BİRKAÇ SÖZ

Önce, benim şu, gemi azıya alıp bin sayfayı geçen
Yoksullar ve Şairler Kitabı'mın ***'Prolog'*** bölümünü,
sonra ***'Ara Sözler'***, sonra ***'Epilog'*** bölümünü oku,
sonra da gel, ben sana *'Yoksulların Kralı!'* diyeyim,
ey güç beğenir eleştirmen, sen de bana *'Şairlerin Delisi!'*

Bu pohpohlamayı çok görme bana,
çünkü bu, kerpeteni ağzına sokmadan önce,
hastasının ağzını kekik ruhuyla uyuşturan
o eski iş bilir berberlerin
el hafifliğini kazandıracaktır sana.

Benim için bunu yaptıktan sonra,
artık fütursuzca çekebilirsin dişlerimi
ve çekinmeden gösterebilirsin bana
şiirimin, dolgu, kaplama falan,
kâr etmeyecek olan, onmaz çürüklerini.

Çünkü, bilmeni isterim ki, senin,
şiirlerim üstüne o kılı kırk yaran tahlillerin,
altın ya da gümüş kaplama hükümlerin,
belki şiirlerimden daha az okunacak
daha az akılda kalacaktır, ama

seni temin ederim, benim zavallı dostum,
onlardan daha çok eğlendirecektir beni!

AĞACA, RÜZGÂRA, YAĞMURA POETİKALARI SORULSA...

Badem ağacına, çiçeğinden sual olunsa,
"Baharı bekleyin ve bunu saka kuşuna sorun!"
diyecektir.

Yağmurdan, kendini anlatması istenecek olsa,
"Tohum olun ve bunu toprağa sorun!"
diyecektir.

Bir kayadan bilgi sorulsa, suskunluğuna dair,
"Kulaklarınızı tıkayın
ve bunu kalbinize sorun!" diyecek
ve tutup daha derin bir sessizliğe gömülecektir.

Şairden de konuşması istenecek olursa, *şiir* hakkında,
kimi şair saatlerce, belki günlerce konuşacaktır size.
İyi olan da budur belki.
Çünkü böyle biri, konuşa konuşa, şiirin gökçe haritasını
avucunun içi gibi serebilir gözlerinizin önüne.

Size su çektiği kuyuları,
tırmandığı burçları gösterebilir.
Elinizden tutup, meleklerle ya da cinlerle
çene çaldığı gök katlarını
ya da mağaraları gezdirebilir size.

Ne mutlu bunu yapabilen şaire!
Ve ne mutlu onu dinleyenlere!

Ama kimi şair de konuşmayacaktır sizinle.
Çünkü bakın, konuşmasını sevmeyebilir böyleleri;
Belki beceremez de.
Ve kendisine şiir hakkında sorulduğunda,

"Rüzgârı dinleyin! der; geceyi dinleyin,
denizi dinleyin! der.
Şehirlerin uğultusuna kulak verin!
Şehirlerin, ormanların, mezarların uğultusuna...
Kulağınızı toprağa, ağaca, yastığa,
âşıkların kalbine, meczupların beynine,
hamile anaların karınlarına dayayın ve
Varlığın sesini oralarda dinleyin!" der.

Bunları söyler ve susar;
belki ötesini bilmediği için,
belki sorulardan korktuğu için,
belki de, yalnızca şiirin sesi duyulabilsin diye
bunları söyler ve susar.

Bunları söyler ve susar,
kanatlarının hışırtısı duyulabilsin diye, şiirin!
Rüzgârın, gecenin, denizin;
kalemin, fırçanın ya da mızrabın sesi;
sessizliğin sesi,
uyumun ve kaosun sesi...

Ve olabilir ki, yeterince sessiz,
yeterince dolu bir anda,
Tanrı'nın sesi
duyulabilsin diye,
tutar daha derin, daha büyük,
daha dokunaklı
ve daha konuşkan
bir sessizliğe gömülür.

ŞAİR 'BUGÜN'DEN GEÇİYOR

bugün neler mi oldu, bak anlatayım,
sen ey mezar hırsızı, sen ey
bin yıl sonraki okur,
şimşir ağacından,
kendi boyunca âsâsıyla,
bilginin ve sanatın içinden
yine o adam geçti

beyaz harmanili,
beyaz sakallı,
beyaz perçemli,
kemikleri gümüşten
babil sürgününden dönen
bir yalvaç gibi...

yoksul mu yoksul,
sıska mı sıska, ama
tanrılarımızı küçümseyen,
yasalarımızı umursamayan
bakışları diri,
adımları diri...

öyle bakışlar öyle adımlar ki
onca aklımız, onca görgümüzle,
düşmez kalkmaz medeniyetimizi
asasının ucuyla,
bir av hayvanının iç organları gibi,
kaldırıverip
çöl kuşlarının önüne
atıverecek sanki.

bununla da kalmayacak,
yıkıntılarımızın üstüne
çöktürüp devesini,
gökçe otağını kuracak da
başsız bedevilere
kral olacak sanki.

Temmuz 2003

EBEDÎ GEZGİN

bir gün denecek ki,
şiir, gökçe bir gezgindi,
yeryüzüne indi,
insanların arasında
gönülden gönüle,
dudaktan dudağa
gezdi dolaştı,
söyleyeceğini söyledi,
dinleyeceğini dinledi
ve geldiği yere
göğün yedinci katına
geri döndü.

15 Nisan 2009

HAZIRLIKLAR

hiç endişe etmeyin,
hiç endişe etmeyin,
ölmenin de zarafeti,
asaleti, mehabeti var, evet,
bunu iyi bilenlerdenim.

başka iyi şeyler, ince şeyler,
tuhaf şeyler yanında,
fazla fazla içerir
bu bilgiyi de şiir,
biliyorum, biliyorum, korkmayın!

13 Ekim 2009
'Seslerle Doludur Güzün Kabuğu'

CENAZE ARABASI

atları bırakmalı,
karıncaları koşmalı
şairin ölüsünü
taşıyan arabaya,

geçirmek için onu,
ölümün kitabında
kurtların, böceklerin
açtığı dehlizlerden,

kazdığı tünellerden,
attığı köprülerden,
çattığı kemerlerden,
kurduğu şehirlerden.

12 Mart 2010

YETMİŞ GRAM

Değerli Editör, Emine Eroğlu
Hanımefendi'ye

Şiir ne kadar latiftir,
Uçucudur, bunu bilirsiniz;
Yüreğinizden kopmaya görsün
Hemen tüylenir, kanatlanır;
Ve dudaklarınızdan bir kere
Çıkınca da uçar gider.
Hayır, tutamazsınız onu.

O tüy gibi hafif, düş gibi uçumlu şeyi
Yeryüzünde, insanların yanında,
Sevenlerin dudaklarında
Ve kalplerinde tutmak için
Belki de biraz ağırca bir kâğıda,
Hiç değilse yetmiş gram,
İkinci hamur
Güzelim Hollanda kâğıdına
Basmak gerekir onu.

Ama işte, bu durumda bile,
Şiir bu, belli mi olur,
Onu ilk kez terennüm eden yüreğin
Geri dönme günü gelince kara balçığa,
Bakarsınız, o da,
-Ne kadar havaleli olursa olsun-
Basıldığı kâğıtla beraber,
Onu okuyan gözleri,
Terennüm eden dudakları,
Ve hisseden yürekleri de
Yüklenip Zümrüdüanka gibi sırtına,
Kanatlanıvermiş,
Dönmek için,
Onu ilk defa kara balçığa
Üfleyen dudaklara...

29 Ocak 2010

YAŞLI ŞAİRDEN YAŞLI ŞAİRE

Sevgili M.,

İlişikte, üç sayfalık bir dosya halinde,
Üsküp'te giriş bölümünü
ve ilk birkaç kasidesini okuduktan sonra,
'Bağdatlı Şair'*e gelmeden uykucuklarımıza*
yenildiğimiz
(Bak, günahını alıyorum senin, o yoksul şairceğizin
acıklı hikâyesini okumuştuk galiba.)
Yoksulların ve Şairlerin Kitabı*'na*
bugün giren ***'Sol Elle Yazılanlar'***
başlıklı şiiri yahut şiirimsi tiradı bulacaksın.

İki gün önce sana postaladığım
öteki şiirlerle ilgili düşüncelerine
bu şiirin sana düşündürttüklerini de kat,
böylece iki iş olmasın sana,
(çünkü ben, şimdi olduğu gibi, hep
kolaylaştırmak istemişimdir sevgili dostlarımın işini)
görüşlerini topluca bana yaz,
bakalım, sence tutar mı bu şarkı?

Onunla kucaklarım seni,

3 Aralık 2007

SOL ELLE YAZILANLAR

Ruhun gök katlarındaysa şiirin hazinesi
O hazinenin anahtarı dürüstlüktür,
Koşulsuz dürüstlük,
Dürüstlük saplantısı hatta...
Bilir bunu iyi şairlerin çoğu.

Kendim keşfetmediğim hiçbir fikri,
Hiçbir duyuşu, hiçbir buluşu
Bilerek katmadım şiirime.

Bazen mimarinin gereği,
Süs olarak kullanmak zorunda kaldığım
Ödünç tahassüsleri
Söküp cüzlerine ayırdım,
Bir şeyler ekledim ya da çıkardım,
Bir tür beyaz büyüyle
Yeni baştan yarattım
Ve kendi şiirime benzettim onları;
Yapamazsam, tırnak içinde verdim
Ve hepsinin minnetle belirttim kaynağını
Yahut mutlaka ima ettim.

Ama büyük, küçük demeden,
Gerçek söz kaptanlarından,
Usta balina avcılarından,
O ruh serüvencilerinden
Her zaman esinlendim
Ve saklamadım esinlendiğimi.

Gençliğimden beri, kendimi
Ve sefînemin ipek yelkenlerini
Çekinmeden fora ettim her zaman
Onların rüzgârına.

Küçük, büyük demeden,
Yüzü, bazen ensesi,
Bazen ***iç yüzü*** *bana benzeyenleri,*
Tekneme buyur ettim.

En uzak denizlerde,
Seyrederken o huzursuz, ihtilaçlı ruhlarla,
Ne fırtına, ne bora
Teknemin alabora
Olmasından korkutamadı beni,
Bunu bazen zevk için istesem de.

Ve 'Büyük Balina'nın peşinde
Denizden denize vira
Seyrederken tayfamla,
Kırk direkli tiyatro çadırımla
Şiirimde bir bahrin,
Oyunda bir perdenin
Misafir kahramanı olarak,
Ara sıra dümeni
Onlardan birine emanet ettim hatta...

Ve sonunda gördüm ki,
Ne Homer, ne Dante, ne Tagor,
Ne Yunus, ne Tolstoy, ne Genceli Nizamî,
Ne Tu Fu, ne Galip,
Ne bu satırların katibi var ortada;
Yalnızca bir tek oyun kişisi,
Kılıktan kılığa giren
Bir tek yahşi söz ehli...

Ve yalnızca bir tek söz dolaşıyor,
Bir tek şarkı, dudaktan dudağa,
Kulaktan kulağa...
Bir tek hasret okunuyor gözlerde;

Ve aynı ruhu bin bir sarhoş çehrede
Görünür, okunur, tanınır kılan,
Aynı misk kokulu soluğu
Bin bir sarhoş ağızdan
Alınır, koklanır ve solunur kılan
Yalnızca bir tek baş döndürücü içki
Dolaşıp duruyor hep
Kristal bir kadehle
Elden ele, elden ele, elden ele...

3 Aralık 2007

EPİLOG

EPİLOG

I

biz şairler ve yoksullar, konuşacaksak eğer,
sözü, eskilerin uykuya yattığı yerden,
yedi uyuyanların başlarının altından,
tabii, onları uyandırmadan, almak
ve Sözün Büyük Sahibi'ni şükranla,
çömezce bir saygıyla anaraktan
yola koyulmak yakışır bize.

ve şehre, günahını satmaya iniveren
bir at hırsızı gibi değil, çıngıraklı bir çerçi
yahut bir ip cambazı gibi değil, fakat
cebindeki sikkenin tarihinden habersiz,
-belki değerinden habersiz-
bir ehli mağara gibi girmek,
bir bakıma bir fatih yahut yıkılıştan önceki
son elçi gibi falan...

çünkü, bakın, darı tanesi kadar kafacığına
bütün çağıltısıyla bir bahar sabahını
sığdırabilen çalışkan karıncanın,
bir akşam, güneşi, battığı yerden alıp,
yeraltından tüneller kaza kaza,
dağın öteki yüzüne taşımayı
kafasına koyması neden delilik olsun?
olsa bile, akıl kurban olsun böyle bir deliliğe!

sözün serüveninde, kaybolan yüzyılların,
binyılların, bazen bir tek gecede,
bazen bir gecenin kısa bir bölümünde,
atını gök mülkünde koşturan şiir cihangirinin
yürek vuruntusuyla aşılıp geçildiğini
hayal etmek neden delilik olsun?
olsa bile, akıl kurban olsun
böyle bir deliliğe!

II

bir zahidin çiğnediği keçi yolu,
insanı, kendisiyle
ya da tanrısıyla buluşturan
bir mağaraya götürebilir.

isimsiz bir ustanın elinden çıkmış
gösterişsiz bir konak
birkaç nesli gönendiren
güvenli bir yuvaya dönüşebilir;

usta bir mimarın tasarladığı
ferah ve aydınlık bir tapınak
bir ulusun gözünde yüzyıllar boyu
yerle göğün krallığını birleştirebilir;

ama yollarla, sokaklarla,
konaklarla ve tapınaklarla
üst üste, katman katman
arza kök salmış şehirlerin

ve böyle şehirleri andıran
şiirler tasarlamasını bilen
cihangir şairlerin
içlerinden tek bir ulus değil,

onlarca ulus,
onlarca yüz yıl
ve umranlar, umranlar,
ırmaklar akar durur...

18 Haziran 2007

III

şairler o cihangirlerdir ki,
bilginin, hünerin ve kaderin
dişiyle tırnağıyla binlerce yılda
özene bezene kurduğu şehirleri
bazen bir gecelik kuşatmayla zapt eder,
yakar yıkar ve sonra
kendi zevklerine göre onları
yeniden inşa ederler.

şairler o İskenderlerdir ki,
arkalarında
kendi adlarıyla anılan
pırıltılı şehirler, galaksiler
gökçe İskenderiyeler
bıraka bıraka,
sonunda yalnızlığın
ıssız keçiyollarına savrulur
ve o yollarda En Yalnız Padişah'ın
ayağının tozu olur giderler.

20 Mayıs 2007

IV

Göğü kocaman bir göze,
Yeri de o göze kaçmış
Bir toz zerresine benzeten
Bir şair gelip geçmiştir kesinlikle
Bu iz tutmayan göğün altından.

Hayalhanesi gökyüzü kadar engin
Böyle bir oyun kişisi
Gelip geçmiştir, evet,
Bir kuyruklu yıldız gibi
Bu unutkan sahneden.

Şimdi okura düşen,
O kuyruklu yıldızın peşinden
Bakıyormuşçasına
Göğe yeniden bakmak
Ve şu sorunun cevabı düşünmek:

Peki ya, o gök kadar büyük gözün sahibi?
Peki ya, o gözden bakan ruh?
Ya o göze bakma zevkini,
Baktığını görme keskinliğini,
Gördüğünü içine sığdırma cesaretini
bahşeden Usta?

Ya ustalığı yaratan Usta?
Ya yaratmayı yaratan Usta?
Peki ya, o göze o toz zerresini
Savuran rüzgâr?
Ya öteki gözlere, öteki toz zerrelerini,

Bilgiyi, serveti, tanınırlığı,
Dünyanın tozunu toprağını yani,
Savuran öteki rüzgârlar?
Ya o rüzgârlara güç veren nefes?
Ya o nefesi üfleyen dudaklar?

"Eğil akıl, eğil gönül, eğil,
Secde et ve yaklaş!"

12 Aralık 2007

V

gördün ey sabırlı okuyucu,
bu bir kitap değil aslında,
kendi sokaklarında
benliğini arayan
uyurgezer bir şehir;

şehir değilse eğer,
içi dışına çıkmış bir ruh;
kursağından saçılan
gök dolusu serveti
yoksulların ve şairlerin
kapıştığı
bir Zümrüdüanka kuşu,
Zümrüdüanka hayaleti,

yahut hiçbirisinde huzur
bulamadığı için
tenden tene giren çıkan
bir fikir;

tıpkı Shakespeare gibi,
bazen Hamlet,
bazen Machbet,
bazen Lear...

22 Mayıs 2007

Üçüncü ve Son Kitabın Sonu

İÇİNDEKİLER

ara sözler 7
ara sözler 9

bir atölyedir insan **19**
şair bugünden geçiyor 21
homopoeticus 22
jonglör 25
şairlerin 'zaman'ı 27
şiir sanatı 28
homopoeticus 31
usta & çırak 32
eylül 34
şair bugünden geçiyor 36
sol elle yazılanlar 38
ustalık 40
taş ustası 41
hayat & sanat 43
şairlerin tanrısı 44
şiire yer açmak 46
ustaların son işi 47
çırağın ilk işi 48
yalvaç 50
kötü şairler 51
şiir & hayat 52
şiir & ölüm 53
ruhun kapısı 54
cehennemden yükselen neşideler 55
poetika 55

'ruh' dediğimiz ne, tanrının şehri **57**
krallık 59
yaşlı şairden yaşlı krala 60
yaşlı şairden birkaç dostuna 62
yaşlı şairden genç bayan dostuna 63
tanrının şehri (I) 65
yaşlı şairden yeni dostuna 69

solo saksafon ... 70
ekler 1 ... 75
ekler 2 ... 77

yolun tozu, toprağı ... 79
cehennemden yükselen neşideler ... 81
oyun ... ***81***
homopoeticus ... 83
gecikmiş şair ... 84
homopoeticus ... 86
sokak satıcısı ... 88
dağ doğuran fare ... 89
dağ yolu ... 91

cennetin tavan resimleri ... 93
sol elle yazılanlar ... 95
vasili kandinski'nin kuruntuları ... 96
jaguar ... 99
fuzûlî'nin bir günü ... 108
fuzûlî'nin gecesi ... 110
yüzyıl sonraki okurunun tagore'dan öğrendikleri ... 111
yaşlı şairden hikâye yazarına ... 112
tolstoy üzerine beş şiir ... 114
anna karenina'nın yaratılışı ... 114
tolstoy'un portresi ... 118
yaşlı yalvacın acıları ... 121
kunduracının rüyası ... 124
bir okur mektubu ... 129
şeyh galib için üç şiir ... 131
çıraklık yılları ... 131
kalfalık yılları ... 132
ustalık yılları ... 133
yaşlı şairden şair dostuna ... 134
yelkenli tabut ... 136
yaşlı şairden yaşlı krala ... 148
yaşlı şairden yaşlı krala ... 150
hoca ... 151

cennette gündelik hayat ... 153
şair 'bugün'den geçiyor, o ebedî 'yoksunluk zamanı'ndan ... 155
vizyon ... 157

yaşlı şairden genç editörüne ... 158
charlıe chaplın için dört şiir ... 159
caz için doğaçlama: 'şen maneviyat' ... 159
cennette gündelik hayat ... 162
yufka yürekli avcılar ... 164
charlie chaplin anlatıyor ... 165
yaşlı şairden yaşlı krala ... 171
puro ve çakmak ... 172
galatalı ulysses ... 174
cennette şiir günleri ... 176
cennetin tavan figürleri ... 178
final maçı ... 182

cehennemden yükselen neşideler ... 185
bir oyun kişisi ... 187
pieter brueghel ... 189
ikiz ruhlar ... 192
dante cehennemi tasarlıyor ... 194
pythagoras ... 198
yaşlı şairden editöre ... 199
hacker ... 200
anarşist ... 202
sorgu sual ... 203
kumpanya ... 205
homopoeticus ... 206
cehenneme su taşıyan serçeler ... 209
cehennemin kapısı ... 212
bir oyun kişisi ... 214

sahnedeki hayalet ... 215
yaşlı şairden yaşlı krala ... 217
yaşlı kraldan yaşlı şaire ... 220
yaşlı şairden yaşlı krala ... 222
homopoeticus ... 224
yaşlı şairden yaşlı krala ... 263
yaşlı şairden hekim şaire ... 267
sahnedeki hayalet ... 268
balçığa üflenen ruh ... 273
bir oyun kişisi ... 279
şair bugünden geçiyor ... 280

güncellenmemiş edebiyat dersleri 283
yaşlı şairden dergi editörüne..... 285
güncellenmemiş edebiyat dersleri 287
bayramlık giysiler..... 287
şiirde zorlama yok 288
şiir yazmak mı?..... 290
bezirgân..... 291
zekânın işleri..... 292
rüya & şiir 93
büyük kuşçu..... 294
akıllı delilik..... 296
siz düşündükçe... 298
nereye?..... 300
anahtar 301
her şey her şeyle 302
sonsuz eksi bir 305
karınca, gül yaprağı, sultan süleyman... 306
hurdacı 308
kaleydoskop 309
yaşlı şairden genç dostuna..... 310
gelin-güvey oyunu..... 311
mevsiminde dirilmek 313
homopoeticus..... 315
kısık ateş..... 316
ardıç kuşu, martı 318
şair & mucit 319
nereye ekersen ek, biter... 321
define haritası 323
viking şairi 324
ikizlerimden biri..... 325
sol elle yazılanlar 327
şairin ölümü..... 329
balıkçı-şair 331
gevşetin kravatlarınızı! 332
ana kara..... 334
şair bugünden geçiyor 335
ot, diken, kuyu, şiir... 336
toplayıcı..... 337
bırak, o düşsün senin peşine!..... 338
sol elle yazılanlar 339

şiir & hayat 341
pagoda 342

oyunlara dönüş 345
sol elle yazılanlar 347
sol elle yazılanlar 348
şair bugünden geçiyor 349
oyun 351
oyunların başı ve sonu 352
oyunlara dönüş 354
yüzü yaralı çocuk 358
tanrının şehri (II) 363
yaşlı şairden genç eleştirmene 365
dibek taşı 366

şairin uyukladığı, kaderin, yazdıklarını temize çektiği geceler 369
kelebek sürüsü 371
gece gelen 373
şiir ve hakikat 375
yaşlı şairden yazar dostuna 376
saklı bahçe 377
şair çalışıyor 378
şair 'bugün'den geçiyor 380
şairin ölümü 381
parmak uçlarından mı başlar... 382
şiirin gömülüşü 384
molla kasım'a birkaç söz 385
ağaca, rüzgâra, yağmura poetikaları sorulsa... 386
şair 'bugün'den geçiyor 389
ebedî gezgin 391
hazırlıklar 392
cenaze arabası 393
yetmiş gram 394
yaşlı şairden yaşlı şaire 396
sol elle yazılanlar 397

epilog 401
epilog 403